

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

• ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ •

ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΟΕΕ)

Φάκελος Ασφαλιστικό

Προβλήματα & Λύσεις

- Δημήτρης Στρατούλης
- Γιώργος Ρωμανιάς
- Πλάτων Τίνιος
- Ροβέρτος Σπυρόπουλος
- Τάσος Πετρόπουλος
- Γεώργιος Κουτρουμάνης

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ 210115

Χρηματοδότηση χωρίς σύνορα για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Alpha Financial Markets.

Γνώση και εμπειρία στη διοργάνωση διεθνών εκδόσεων ομολόγων.

Η πρόσβαση στις διεθνείς αγορές ανοίγει νέους ορίζοντες στις ελληνικές επιχειρήσεις. Με σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία, επιτυγχάνουν την αναγνωρισιμότητά τους από ένα ευρύτερο επενδυτικό ακροατήριο και αποκτούν πρόσβαση σε διεθνή κεφάλαια, για την επίτευξη των στρατηγικών τους επιλογών. Στην προσπάθεια αυτή, η Alpha Bank παρέχει την απαραίτητη εμπειρία, γνώση και υποστήριξη στις εγχώριες επιχειρήσεις και χτίζει μαζί τους ισχυρές γέφυρες με τη διεθνή επενδυτική κοινότητα.

Συμμετέχοντας το 2014 στη διοργάνωση διεθνών ομολογιακών εκδόσεων άνω των €2 δισ., προωθούμε ενεργά τον διεθνή προσανατολισμό του ελληνικού επιχειρείν και ανανεώνουμε την αντίληψη των αγορών για την ελληνική επιλογή.

Alpha Financial Markets. Η στήριξη από μία μεγάλη Τράπεζα, στις μεγάλες αγορές του κόσμου.

 €325mn 5.25% 03/2014 Jt. Bookrunner 07/2014	 €300mn 4.25% 07/2014 Jt. Bookrunner 01/2014	 €350mn 5.125%-5.5125% Jt. Bookrunner 05/2014
 €500mn 5.25% 05/2014 Jt. Bookrunner 04/2014	 €200mn 4.75% 05/2017 Jt. Bookrunner 04/2014	 €250mn 6.80% 05/2017 Jt. Bookrunner 04/2014
 €325mn 6.25% 06/2014 Co-Manager 04/2014	 €500mn 6.25% 06/2017 Jt. Lead Manager- Bookrunner 05/2014	 €200mn 6.75% 01/2017 Jt. Lead Manager- Arranger 01/2014

ALPHA BANK

Κωνσταντίνος Β. Κόλλιας
Πρόεδρος Ο.Ε.Ε.

Ανοίγει ο φάκελος της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης

Πριν από 3 χρόνια, δαπανούσαμε σχεδόν 1 στα 5 ευρώ από το ΑΕΠ της χώρας, για να πληρώνουμε συντάξεις. Η συνεχιζόμενη ύφεση και ο διαρκώς αυξανόμενος ρυθμός των πρόωγων συνταξιοδοτήσεων επιβαρύνουν όλο και περισσότερο τη συγκεκριμένη σχέση. Βρισκόμαστε, με διαφορά, υψηλότερα από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Σε όλη τη διάρκεια του μνημονίου, επιχειρήσαμε να μειώσουμε αυτή τη δαπάνη, ώστε να αποφύγουμε την επαλήθευση της πρόβλεψης για κόστος συντάξεων στο ένα τέταρτο του ΑΕΠ το 2050. Τι κάναμε;

Μειώσαμε δραστικά το ποσοστό αναπλήρωσης, δηλαδή την αναλογία του ακαθάριστου ύψους της σύνταξης προς τον καταληκτικό μισθό: από 96% το 2008, σε 54% - 64% το 2012, με στόχο να φτάσουμε κοντά στον μέσο όρο του ΟΟΣΑ.

Παρ' όλα αυτά, το πρόβλημα παραμένει.

Και αποτελεί το βασικότερο θέμα της ελληνικής οικονομίας.

Γιατί, το προσδόκιμο ζωής αυξάνεται –ευτυχώς– διαρκώς, που σημαίνει πως πρέπει να δουλεύουμε περισσότερα χρόνια και αποτελεσματικότερα.

Χρειάζονται γενναιότερες παρεμβάσεις.

Απαιτούνται ρήξεις και τομές με νοοτροπίες του παρελθόντος.

Κάποιοι θα δυσαρεστηθούν από τις αλλαγές.

Κάποιοι θα θεωρήσουν ότι αδικούνται.

Μπορεί να είναι κι έτσι.

Σε συνθήκες, όμως, βαθιάς κρίσης, όπως αυτή που βιώνει η χώρα πέντε χρόνια τώρα, δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια.

Άλλωστε, η άμεση και επί της ουσίας επίλυση του ασφαλιστικού αφορά όλους μας, και –πολύ περισσότερο– το μέλλον των παιδιών μας.

Στο τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας επιχειρούμε –με τη συμβολή ανθρώπων που γνωρίζουν πολύ καλά το θέμα– να συμβάλουμε εποικοδομητικά στη συζήτηση, όπως κάνει πάντα το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος για όλα τα μεγάλα θέματα τα οποία αφορούν την ελληνική οικονομία.

Εκδότης:

Κωνσταντίνος Β. Κόλλιας, Πρόεδρος του
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Υπεύθυνος Εκδόσεων Ο.Ε.Ε.

Σπύρος Α. Μυριντζος

Συντακτική Επιτροπή

Μαρία Βουργάνα
Σπύρος Α. Μυριντζος
Νεκτάριος Νώτης
Γιάννης Χρηστάκος

Επικοινωνία: τηλ. 2105232238

e-mail: press@oe-e.gr

site: www.oe-e.gr

Διαφήμιση: 2105232238 - 2105203922

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Μητροπόλεως 12 -14, 10563

Τηλ.: 2105202250 - 260 - 270, FAX: 210 5229 167

www.oe-e.gr

ECONOMIC CHAMBER OF GREECE

12 - 14 Mitropoleos Str., 10563 ATHENS

Tel: 210 5202250 - 260 - 270

site: www.oe-e.gr

Παραγωγή - Εκτύπωση

ΓΡΑΦΟΠΡΙΝΤ ΑΒΕΕ

Αιμίωνος 71 & Κρέοντος, Ακαδημία Πλάτωνος

Τηλ.: 210 5144160, FAX: 210 5142366

21

1 **Ανοίγει ο φάκελος της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης**

Κωνσταντίνος Β. Κόλλιας, Πρόεδρος Ο.Ε.Ε.

4 **Σημείωμα σύνταξης**

6 **«Στόχος μας η στήριξη της δημόσιας κοινωνικής ασφάλισης και των συντάξεων»**

Δημήτρης Στρατούλης, Αναπληρωτής Υπουργός Κοινωνικών Ασφαλίσεων

12 **Η οικονομική βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και η αναλήθεια των αναλογιστικών μελετών 2011 και 2014**

Γιώργος Ρωμανιάς, Γενικός Γραμματέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων

14 **Πέντε μαθήματα ΣΟΣ για το ασφαλιστικό. Απλές λύσεις, περίπλοκες υπεκφυγές**

Πλάτων Τήνιος, Οικονομολόγος, Επίκουρος Καθηγητής στο Παν. Πειραιώς

18 **Απόψεις και προτάσεις για το ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης**

Ροβέρτος Σπυρόπουλος, Διοικητής ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

22 **Απαιτούνται μέτρα για τη χρηματοδότηση της παραγωγικότητας, της καινοτομίας και της απασχόλησης**

Αναστάσιος Πετρόπουλος, Διοικητής ΟΑΕΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

23

- 24** **Απασχόληση και ασφάλιση σε ιστορική προοπτική: Από τη χαλάρωση στη διάρρηξη της σχέσης**

Μαρία Καραμεσίνη, Διοικήτρια ΟΑΕΔ

- 28** **Το Ασφαλιστικό Σύστημα δείκτης Ανάπτυξης**

Δρ. Ξενοφών Ν. Βεργίνης, Διοικητής ΟΓΑ

- 32** **Το Ασφαλιστικό 2010-2014: Η σταδιακή μεταμόρφωση του κράτους-πρόνοιας σε κράτος-φιλανθρωπίας**

Σάββας Ρομπόλης, Ομότιμος καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

- 34** **Ελλάδα: Ασφαλιστικό Σύστημα και Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις**

Πάνος Ξυδώρας, Λέκτορας Χρηματοοικονομικής, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Χρήστος Νούνης, Διευθυντής ΚΕΠΕ

Χρήστος Τριαντόπουλος, Ερευνητής ΚΕΠΕ

- 40** **Ώρα μηδέν για το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας**

Κωνσταντίνος Γ. Παπαθανασίου, Οικονομολόγος, πρώην Διοικητής ΟΑΕΕ

- 42** **Ασφαλιστικό σύστημα και προοπτική**

Γεώργιος Κουτρουμάνης, πρώην Υπουργός Εργασίας

29

- 45** **Το ασφαλιστικό στις πραγματικές του διαστάσεις**

Παναγιώτης Κοκκόρης, Οικονομολόγος, τέως Γενικός Γραμματέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- 49** **Επενδύσεις - Διαχείριση Περιουσιακών Στοιχείων Ασφαλιστικών Οργανισμών**

Θωμάς Πουφινάς, Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

- 53** **Μια σύντομη και επί παραδείγματι περιήγηση στην ελληνική κοινωνική ασφάλιση**

Νίκος Καλάκος, Γενικός διευθυντής Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων

- 57** **Αλλαγές σε πέντε τομείς του ασφαλιστικού συστήματος**

Δημήτριος Μπούρλος, Δικηγόρος, Εκδότης Περιοδικού «Νομοθεσία ΙΚΑ»

41

Το περιοδικό Οικονομικά Χρονικά δεν φέρει καμία ευθύνη για το περιεχόμενο των άρθρων

Τον «Φάκελο Ασφαλιστικό» ανοίγουν τα «Οικονομικά Χρονικά» του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας.

Το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας βρίσκεται ξανά στα όρια του, παρά τις παρεμβάσεις που έγιναν τα τελευταία πέντε χρόνια σε όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, ύψος συντάξεων, περιορισμό της σπατάλης και εξορθολογισμό των στρεβλώσεων, που είχαν ως αποτέλεσμα την «εξοικονόμηση» σχεδόν 14 δισ. ευρώ ετησίως.

Η ρευστότητα των ταμείων μειώνεται συνεχώς, η κρατική επιχορήγηση συρρικνώνεται, οι αιτήσεις συνταξιοδότησης πολλαπλασιάζονται, ενώ παράλληλα εντείνεται το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας.

Υπό αυτές τις συνθήκες, το ασφαλιστικό παραμένει βασικό «αγκάθι» στις διαπραγματεύσεις με τους εταίρους, ενώ η κυβέρνηση εμφανίζεται πρόθυμη να ξεκινήσει διάλογο για μια νέα ασφαλιστική μεταρρύθμιση.

Λίγο πριν ξεκινήσει ο κοινωνικός διάλογος για τη νέα ασφαλιστική μεταρρύθμιση, τα «Οικονομικά Χρονικά» επιχειρούν να εντοπίσουν τα προβλήματα και να παρουσιάσουν παρεμβάσεις και λύσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ένα βιώσιμο ασφαλιστικό σύστημα.

Στο νέο τεύχος των «Ο.Χ.» φιλοξενούνται οι απόψεις και οι προτάσεις της ηγεσίας του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, των διοικητών Ασφαλιστικών Ταμείων, Καθηγητών, Οικονομολόγων και ειδικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης.

Όλοι συμφωνούν ότι το πρόβλημα δεν επιλύεται με νέες περικοπές στις συντάξεις και σε άλλες παροχές, αλλά με την επαναφορά της χώρας σε πορεία ανάπτυξης, με ενίσχυση της απασχόλησης και συνεχή αναδιανομή του πλούτου, με στόχο την ενίσχυση των εισοδημάτων των εργαζομένων.

Μεταξύ των παρεμβάσεων – λύσεων που προτείνονται είναι:

- Η ουσιαστική ενοποίηση των ασφαλιστικών δομών. Παρά τα ενοποιητικά βήματα που έχουν γίνει, σήμερα διατηρούνται περίπου 90 μητρώα συνταξιούχων και 60 διαφορετικοί τομείς ασφάλισης ή ειδικοί λογαριασμοί, με λογιστική και οικονομική «αυτοτέλεια», διακριτές διοικητικές μονάδες και προσωπικό. Η ενοποίηση υπηρεσιών, όπως η απονομή σύνταξης, η οικονομική υπηρεσία, η ελεγκτική διαδικασία και οι ψηφιακές υποδομές, θα συνεισφέρει σημαντικά στην επίτευξη οικονομικών κλίμακας, συμβάλλοντας καταλυτικά στη βιώσιμη λειτουργία του ασφαλιστικού συστήματος.
- Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών ταμείων δύναται να αποφέρει σημαντικά οφέλη τόσο από την εξοικονόμηση πόρων, όσο και από την άντληση περαιτέρω αποδόσεων από την επαγγελματική αξιοποίηση βάσει σύγχρονων χρηματοοικονομικών πρακτικών.
- Ο εκσυγχρονισμός του κανονιστικού πλαισίου που διέπει την επενδυτική δραστηριότητα των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, καθώς θα επιτρέψει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μίας μακροπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης του χαρτοφυλακίου των ταμείων, συμβάλλοντας σημαντικά αφενός στην αύξηση των αποδόσεων και αφετέρου στην καλύτερη κάλυψη των ταμείων απέναντι σε επενδυτικούς κινδύνους.

ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ ΜΕ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η Εθνική Τράπεζα διαχρονικά βρίσκεται στο πλευρό των ελληνικών επιχειρήσεων, στηρίζοντας κάθε μικρή ή μεγάλη προσπάθεια, έχοντας τον πρωταγωνιστικό ρόλο στην οικονομία. Με € 3 δις εγκεκριμένες χορηγήσεις για το 2014 και εκταμίευση € 2,37 δις, έδωσε δύναμη σε εξωστρεφείς, δημιουργικές και καινοτόμες ελληνικές επιχειρήσεις να προχωρήσουν μπροστά.

Με υπευθυνότητα και συνέπεια, η Εθνική Τράπεζα θα συνεχίσει να στηρίζει έμπρακτα τη δημιουργικότητα και την εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων, αυξάνοντας τη στήριξή της σε € 5 δις για το 2015. Έτσι, συμμετέχει ακόμα πιο δυναμικά στη δημιουργία νέων προοπτικών για την οικονομία, την κοινωνία και τη χώρα.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δημήτρης Στρατούλης
Αναπληρωτής Υπουργός
Κοινωνικών Ασφαλίσεων

«Στόχος μας η στήριξη της δημόσιας κοινωνικής ασφάλισης και των συντάξεων»

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερες μελέτες έχουν ως αντικείμενό τους τις πληθυσμιακές μεταβολές, καθώς και τις επιδράσεις τους στην αγορά εργασίας και στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Είναι σαφές ότι οι πολιτικές της λιτότητας, η γήρανση του πληθυσμού, η συρρίκνωση του αριθμού εργαζομένων, τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, η μείωση των μισθών αλλά και η πλήρης απορρύθμιση της αγοράς εργασίας, επηρεάζουν, πάντα, αρνητικά τη βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.

Τα κοινωνικά προβλήματα, οι αγκυλώσεις δεκαετιών και, κυρίως, οι μνημονιακές πολιτικές των τελευταίων ετών, δημιούργησαν ένα εκρηκτικό μείγμα για το ασφαλιστικό σύστημα. Το Μνημόνιο είχε εξ αρχής βασικό στόχο να διαλύσει ένα ήδη ετοιμόρροπο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, στις προϋπάρχουσες ανεπάρκειες του οποίου οι διαδοχικές κυβερνήσεις είχαν επιφέρει διαλυτικές αλλοιώσεις.

Οι μνημονιακές κυβερνήσεις, με τις παρεμβάσεις τους, έπληξαν όλους ανεξαιρέτως τους ασφαλισμένους, παλιούς, νέους και μελλοντικούς, μείωσαν τις συντάξεις κατά 25-40%, λεηλάτησαν τα αποθεματικά των ταμείων, άλλαξαν τον χαρακτήρα της κοινωνικής ασφάλισης από δημόσια και καθολική σε κεφαλαιοποιητική.

Παράλληλα, η πρόχειρη αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων, τα γονατογραφήματα των προηγούμενων ηγεσιών και οι συνεχείς μεταβολές στην ασφαλιστική νομοθεσία καλλιέργησαν κλίμα ανασφάλειας και αβεβαιότητας ανάμεσα στους υποψήφιους συνταξιούχους.

Η κυβέρνησή μας δεν ήρθε για να ακολουθήσει τις ίδιες καταστροφικές πολιτικές. Στις 25 Ιανουαρίου ο ελληνικός λαός έβαλε με την ψήφο του τέλος στα μνημόνια και τα μέτρα λιτότητας. Εμείς εφαρμόζουμε συγκεκριμένο εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο, το οποίο θα δώσει οικονομική «ανάσα» στο ασφαλιστικό σύστημα, θα εξασφαλίσει τις συντάξεις του παρόντος και του μέλλοντος και θα βελτιώσει σταδιακά το επίπεδο των ασφαλιστικών παροχών.

Για την κυβέρνησή μας η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού αποτελεί τμήμα ενός συνολικότερου σχεδίου, το οποίο, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει βελτίωση του κοινωνικού κράτους τόσο ως προς το εύρος των καλυπτόμενων αναγκών, όσο και ως προς την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής, θωράκιση των ελεγκτικών μηχανισμών και αναβάθμιση των πληροφοριακών συστημάτων. Εξάλλου, η καινοτομία και οι νέες→

“ Η μακροχρόνια λύση στο ασφαλιστικό θα πρέπει να είναι άμεσα συναρτημένη με την οικονομική ανάπτυξη και την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. ”

cutting through complexity

AUDIT

Dynamic Audit

Moving forward with KPMG

- Integral Quality and Insights
 - Innovation
- Effectiveness & Efficiency
 - Progressive Tools

kpmg.com/gr

τεχνολογίες αποτελούν την πεμπτούσια ενός σύγχρονου, δίκαιου και βιώσιμου ασφαλιστικού συστήματος.

Με τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις μας εξασφαλίζουμε τις συντάξεις των επόμενων γενεών και εδραιώνουμε το δημόσιο, αναδιανεμητικό, καθολικό και αλληλέγγυο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο κατέργησαν οι κυβερνήσεις των μνημονίων, μετατρέποντάς το σε κεφαλαιοποιητικό. Στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε ένα ασφαλιστικό σύστημα το οποίο θα βασίζεται, ξανά, στην αλληλεγγύη των γενεών, στην ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας, στην αναβάθμιση της εργασίας και στην ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας.

Η μακροχρόνια λύση στο ασφαλιστικό θα πρέπει να είναι άμεσα συναρτημένη με την οικονομική ανάπτυξη και την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Το τέλος των πολιτικών της λιτότητας, η μείωση της ανεργίας, η αύξηση της απασχόλησης, η καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και ο περιορισμός των ελα-

στικών και άτυπων μορφών απασχόλησης θα ενισχύσουν οικονομικά τα ταμεία. Η προσπάθειά μας για τον επανασχεδιασμό του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης βρίσκεται στον πυρήνα της αναπτυξιακής προσπάθειας για την αναγέννηση της οικονομίας και της κοινωνίας. Με τη δημιουργία του Ταμείου Εθνικού Πλούτου και Κοινωνικής Ασφάλισης θα διασφαλίσουμε από τα έσοδά του, από την αξιοποίηση του φυσικού και ορυκτού πλούτου της χώρας και της δημόσιας περιουσίας, πρόσθετη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης, ώστε με αυτό τον τρόπο να αποκαταστήσουμε σταδιακά τα διαχρονικά λεηλατημένα αποθεματικά της.

Παράλληλα, δρομολογούμε τα εξής άμεσα μέτρα:

- Αναστέλλουμε την εφαρμογή των σχετικών άρθρων των Ν. 3863/2010 και 3865/2010, καθώς και των παρεπόμενων διατάξεων με τις οποίες από 1/1/2015 το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης μετατρέπεται σε κεφαλαιοποιητικό.

ιδανικά παθος
 στοχοι τολμη θεληση
 αξιοπιστια
 ασφαλεια
 ονειρα σεβασμο
 ανθρωποι
 χαρη
 επιμονη
 αλληλεγγυη
 ροισοαγορασια
 ανθρωποι
 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
 επισημονικοτητα
 εμπιστοσυνη
 επιτυχεια
 χαμηλοκαχο
 αιζοδοισιο
 οραδο
 Οι Άνθρωποι,
 Οι Αξίες μας,
 Εμείς.
 ανταποκριση

EPSILONNET
GROUP OF COMPANIES

ΑΘΗΝΑ

Λεωφ. Συγγρού 120, 11701
T: 211 5007000, F: 211 5007070
E: info@epsilon.net.gr

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

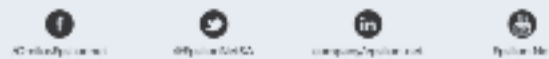
Πάρισιος 17ης Νοέμβριος 87
Ζώνη ΕΜΕ, 555 35 Παύλη
T: 2310 981700, F: 2310 920770
E: info@epsilon.net.gr

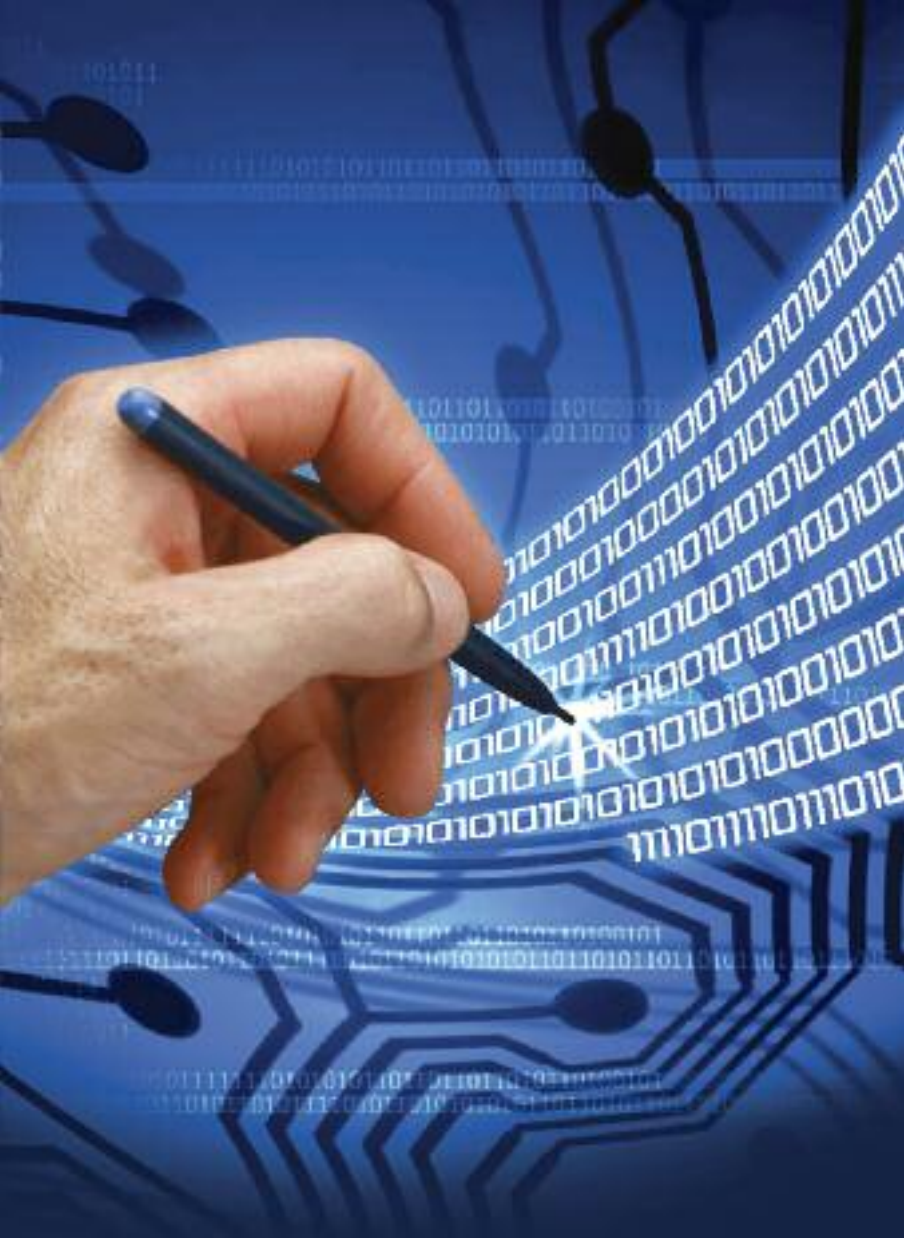
AWARDS

VISIT US

www.epsilonnet.gr | www.fonologia.gr

- Δεσμευόμαστε ότι δεν θα αλλάξουμε τα κατοχυρωμένα και θεμελιωμένα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης και δεν θα προχωρήσουμε σε αυξήσεις ορίων ηλικίας, σεβόμενοι, κυρίως, τον οικογενειακό-οικονομικό προϋπολογισμό χιλιάδων νοικοκυριών.
- Καταργούμε τη ρήτρα θανάτου, αναστέλλουμε τη ρήτρα μηδενικού ελλείμματος στις επικουρικές συντάξεις και αναθεωρούμε τον μαθηματικό τύπο στις εφάπαξ παροχές.
- Αποκαθιστούμε, σταδιακά και με βάση τους ρυθμούς επανεκκίνησης και ανάκαμψης της οικονομίας, τη λεηλασία των συντάξεων και των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των ασφαλισμένων.
- Υλοποιούμε σχέδιο για την ταχύτερη απονομή συντάξεων και εφάπαξ παροχών, ώστε να σταματήσει η αναμονή των συνταξιούχων. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από την αναβάθμιση των πληροφοριακών

συστημάτων αλλά και την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού των ταμείων.

- Μειώνουμε τα 120 και 100 έτη ετήσιων, που προβλέπονται σήμερα για τη θεώρηση των βιβλιαρίων υγείας, σε 50 και 60 έτη αντίστοιχα, ενώ παρατείνουμε την κάλυψη για περίθαλψη σε αυτοαπασχολούμενους και ελ. επαγγελματίες έως 29/2/2016.
- Προχωράμε σε αναβάθμιση των ΚΕΠΑ, ώστε να μην εγκλωβίζονται σε αυτά για μήνες δεκάδες χιλιάδες ΑμεΑ και εφαρμόζουμε την ισχύουσα νομοθεσία, ώστε η καταβολή του προβλεπόμενου παράβολου των 46 ευρώ να γίνεται όχι από τους ασφαλισμένους και ΑμεΑ αλλά από τον ασφαλιστικό τους φορέα.
- Δρομολογούμε άμεση επανασύσταση της ειδικής επιστημονικής επιτροπής του άρθρου 7 από έγκριτους επιστήμονες για επανεξέταση του καταλόγου των μη αναστρέψιμων παθήσεων, με στόχο την αιτιολογημένη επιστημονικά διεύρυνσή τους και για επικαιροποίηση του Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστών Αναπηρίας.
- Αντιμετωπίζουμε τα ασφαλιστικά προβλήματα των ελεύθερων επαγγελματιών και όσων υπάγονται στα ασφαλιστικά Ταμεία των αυτοαπασχολούμενων, ώστε και οι ίδιοι να ανακουφιστούν οικονομικά, αλλά και για τους αντίστοιχους ασφαλιστικούς Φορείς να βελτιωθεί η εισπραξιμότητα και να διασφαλιστούν περισσότερα έσοδα.

- Επαναφέρουμε τη μηνιαία σύνταξη των 360 ευρώ του ΟΓΑ στους ανασφάλιστους υπερήλικες και ομογενείς. ●

“ Η προσπάθειά μας για τον επανασχεδιασμό του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης βρίσκεται στον πυρήνα της αναπτυξιακής προσπάθειας για την αναγέννηση της οικονομίας και της κοινωνίας. ”

22 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα Νερού Εταιρική Υπευθυνότητα ΕΥΔΑΠ Φροντίδα για τον Άνθρωπο και το Περιβάλλον

Το νερό, ο επονομαζόμενος και ως «λευκός χρυσός», είναι ένα από τα βασικά συστατικά της ζωής, το οποίο η ΕΥΔΑΠ διαχειρίζεται και διανέμει με σεβασμό και ευαισθησία. Έχοντας πάντα στο επίκεντρο των πρακτικών της, το τρίπτυχο κοινωνία, άνθρωπος και φυσικό περιβάλλον, η ΕΥΔΑΠ αναπτύσσει την επιχειρηματική της δράση, ταυτόχρονα με τις αρχές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που εφαρμόζει στο σύνολο των ενεργειών της με στόχο τη συνεχή και πολυεπίπεδη προσφορά στο κοινωνικό σύνολο.

Το 1992 σε συνδιάσκεψη του ΟΗΕ σχετικά με το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, καθιερώθηκε η 22^η Μαρτίου ως η Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό, με στόχο την ευαισθητοποίηση αλλά και την ανάδειξη της σημαντικότητας του μοναδικού αυτού φυσικού πόρου.

Η ΕΥΔΑΠ από την ίδρυσή της, λειτουργεί αναγνωρίζοντας πως η διαχείριση του νερού αποτελεί πρώτα και πάνω από όλα μία ζωτικής σημασίας παροχή προς την κοινωνία. Το νερό πρέπει να είναι ένα αγαθό προσίτο σε όλους και η ΕΥΔΑΠ φροντίζει μέσα από οργανωμένες δράσεις και πρωτοβουλίες να διασφαλίζει πως όλοι οι πολίτες θα έχουν πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας πόσιμο νερό. Η συνεισφορά στην πρόοδο και την ευημερία της ελληνικής κοινωνίας με την ταυτόχρονη βιώσιμη επιχειρηματική ανάπτυξη, αποτελεί τη βάση της στρατηγικής της ΕΥΔΑΠ. Στο πλαίσιο αυτό η Εταιρεία επιδεικνύει κοινωνική ευαισθησία μέσα από την υλοποίηση οργανωμένων δράσεων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην υποστήριξη του κοινωνικού συνόλου.

Πιο συγκεκριμένα η ΕΥΔΑΠ παρέχει ειδικά τιμολόγια χαμηλής χρέωσης σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, πολύτεκνες και μονογονεϊκές οικογένειες με τρία παιδιά, καθώς και σε υπερήλικες άνω των 75 ετών με χαμηλό εισόδημα. Επιπλέον, έχει θέσει σε εφαρμογή νέο πρόγραμμα διακανονισμού οφειλών καταναλωτών, που περιλαμβάνει προσωρινή αναστολή των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης μέχρι ποσού 3.000 ευρώ και απλούστευση της διαδικασίας διακανονισμού με γρήγορη έγκριση των αιτημάτων χωρίς την υποχρέωση υποβολής πλήθους δικαιολογητικών.

Με αρωγό το Ανθρώπινο Δυναμικό της Εταιρείας, η ΕΥΔΑΠ εργάζεται ακατάπαυστα για να παρέχει στους πολίτες υψηλής ποιότητας υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, φροντίζει παράλληλα να παρέχει στο Προσωπικό της, ασφαλείς συνθήκες εργασίας, ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες για όλους τους εργαζομένους, καθώς και να υλοποιεί συνεχώς προγράμματα επιμόρφωσής τους.

Επιπλέον, η Εταιρεία, αναγνωρίζοντας τη σημασία των επιπτώσεων που επιφέρει η κλιματική αλλαγή, τη μείωση της διαθεσιμότητας των φυσικών πόρων και τη διαρκή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, εντάσσει συνεχώς στην επιχειρηματική της δραστηριότητα διαδικασίες που αποσκοπούν στη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος. Για τον λόγο αυτό, περιορίζει τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις που προκαλούνται από τη λειτουργία της και υιοθετεί τις πιο σύγχρονες μεθόδους για την ορθολογική χρήση του νερού σε όλο τον κύκλο διαχείρισής του. Αποδεικνύει έτσι την περιβαλλοντική της υπευθυνότητα μέσω της εξοικονόμησης φυσικών πόρων και ενέργειας, αλλά και μέσω της συνεχούς ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης εργαζομένων και πελατών.

Μέσω του ειδικά σχεδιασμένου εκπαιδευτικού προγράμματος «Ο Σταγονούλης», το οποίο απευθύνεται σε δημοτικά σχολεία ή σε παιδιά σχολικής ηλικίας μέσω των σχολειών τους, έχει προσεγγίσει με υπευθυνότητα χιλιάδες παιδιά τα τελευταία 20 χρόνια, στα οποία μαθαίνει να αντιλαμβάνονται τη σημασία του νερού για τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Μέσα από πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό τα παιδιά κατανοούν τη διαχρονική αλληλεπίδραση ανθρώπου – περιβάλλοντος και αντιλαμβάνονται ότι το νερό αποτελεί προϋπόθεση της ανθρώπινης ύπαρξης και ζωής στον πλανήτη, αναντικατάστατο φυσικό πόρο, οικονομικό αγαθό μείζονος αξίας και περιβαλλοντικό στοιχείο. Επιπλέον η ΕΥΔΑΠ συνδυάζοντας και το κομμάτι του πολιτισμού, φροντίζει ώστε να αναδεικνύεται η ιστορία της ύδρευσης μέσω του υψηλής αξίας ιστορικού υλικού που διαθέτει, με την έκδοση λευκωμάτων αλλά και άλλων δράσεων.

Στόχος της ΕΥΔΑΠ είναι, να ευαισθητοποιεί όλο και περισσότερους πολίτες πάνω στο κομμάτι της ορθής διαχείρισης του νερού και του σεβασμού του φυσικού περιβάλλοντος διασφαλίζοντας ταυτόχρονα κορυφαίας ποιότητας πόσιμο νερό και σύγχρονες και ολοκληρωμένες υπηρεσίες.

Η 22^η Μαρτίου, Παγκόσμια Ημέρα Νερού, είναι ημέρα ευθύνης και υπενθύμισης πως το νερό που για εμάς θεωρείται αυτονόητο, για εκατομμύρια ανθρώπους στον πλανήτη αποτελεί είδος πολυτελείας. Η βρύση μας «στάζει θησαυρό», τον οποίο όλοι πρέπει να διαχειριζόμαστε με σεβασμό και σύνεση.

Γιώργος Ρωμανιάς
Γενικός Γραμματέας
Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Η οικονομική βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και η αναλήθεια των αναλογιστικών μελετών 2011 και 2014

Μεγάλος θόρυβος δημιουργήθηκε το τελευταίο διάστημα μετά την αποκάλυψη ότι έχουν εκπονηθεί αναλογιστικές μελέτες κατά τα έτη 2011 και 2014 από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή για τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας μας, μελέτες που βασίζονται σε λάθος παραδοχές και, συνεπώς, δεν αποτυπώνουν την αλήθεια.

Είναι γνωστό ότι πάντοτε οι αναλογιστικές μελέτες βασίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές και τα κατά περίπτωση πορίσματα και οι διαπιστώσεις τους εξαρτώνται ακριβώς από τις παραδοχές αυτές.

Ανακύπτει, συνεπώς, το ερώτημα: Τι ακριβώς έγινε με τις αναλογιστικές προσεγγίσεις των ετών 2011 και 2014 για τη οικονομική βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας;

Μέχρι σήμερα έχουν γίνει αλληπάλληλες αναλογιστικές μελέτες τόσο για το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στο σύνολό του, όσο και για επί μέρους ασφαλιστικά ταμεία. Μεταξύ των προσεγγίσεων αυτών περιλαμβάνονται και προσεγγίσεις που έγιναν για λογαριασμό της ΓΣΕΕ αλλά και αντίστοιχες προσεγγίσεις για λογαριασμό του Κράτους (π.χ. η προσέγγιση που έγινε πριν από 10 χρόνια από την αναλογιστική υπηρεσία του Βρετανικού Υπουργείου Οικονομικών - Government Actuaries Department).

Όλες αυτές οι προσεγγίσεις αναφέρονται στο μέλλον και, συγκεκριμένα, σε χρονικές περιόδους 30 ως 50 ετών. Σε όλες τις προσεγγίσεις αυτές, χωρίς καμιά εξαίρεση, λαμβάνονται υπό-

ψη οι αναμενόμενες εισπράξεις από ασφαλιστικές εισφορές, οι αναμενόμενες δαπάνες παροχών, οι αναμενόμενες αποδόσεις του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του ασφαλιστικού συστήματος (τόκοι καταθέσεων, αποδόσεις ομολόγων, μεταβολές μετοχών, αποδόσεις κοινού κεφαλαίου της Τράπεζας της Ελλάδος κ.λπ.) και ασφαλώς η κινητή και ακίνητη περιουσία του συστήματος.

Το πρόβλημα με τις τελευταίες αυτές αναλογιστικές μελέτες συνίσταται στο ότι παραλείφθηκαν από τις αναλογιστικές προβολές ολόκληρη η κινητή και ακίνητη περιουσία του συστήματος και το σύνολο των αποδόσεων της περιουσίας αυτής. Συνεπώς, τα πορίσματα της μελέτης είναι άκρως επισφαλής, στερούμενα της αναγκαίας αναλογιστικής αξιοπιστίας.

Ασφαλώς, είναι εύλογη η απορία εάν υπήρχε συγκεκριμένη σκοπιμότητα παράλειψης της περιουσίας των ασφαλιστικών ταμείων και της αποδόσεώς της κατά την πραγματοποίηση των αναλογιστικών προβολών της μελέτης αυτής.

Είναι φανερό ότι, με την παράλειψη της περιουσίας των ασφαλιστικών ταμείων και των αποδόσεών της, οι μελέτες έλαβαν υπόψη τους ως αναμενόμενα έσοδα για την περίοδο των προβολών μόνο τα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές και, επομένως, τα αναλογιστικά συμπεράσματα οδήγησαν στη διαμόρφωση μιας εικόνας του ασφαλιστικού συστήματος δυσμενέστερης σε σχέση με την εικόνα που θα προέκυπτε αν είχαν συνυπολογιστεί και οι εισπράξεις από την απόδοση της περιουσίας και η ίδια η περιουσία.

Συνεπώς, τα αναλογιστικά συμπεράσματα των μελετών λειτουργούν αμφίδρομα, δηλαδή ανατρέχουν τόσο στο παρελθόν, αλλά και προδιαγράφουν το μέλλον.

Σε σχέση με το παρελθόν η εμφάνιση μιας δυσμενέστερης εικόνας για το σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης επιχειρεί να δικαιολογήσει αναδρομικώς όλες τις μειώσεις συντάξεων και όλες τις αυξήσεις ορίων ηλικίας.

Σε σχέση με το μέλλον επιχειρεί να δικαιολογήσει τα προβλεπόμενα από την προηγούμενη κυβέρνηση δυσμενή μέτρα, δηλαδή τη μείωση των επικουρικών συντάξεων (είχε ήδη προβλεφθεί μείωση 15% για το 2015), την αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των κύριων συντάξεων με συνέ-

πεια τη μείωσή τους από 1.1.2015, τον περιορισμό της εγγύησης του Κράτος στα 360 ευρώ, την ανατροπή των θεμελιωμένων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, την κατάργηση των μειωμένων συντάξεων, αλλά, κυρίως, την απίστευτη δέσμευση που είχε αναλάβει η ελληνική πλευρά για το νέο μνημόνιο τον Μάιο του 2014, σύμφωνα

με την οποία η εξέλιξη των συντάξεων θα συνδεόταν και θα εξαρτιόταν όχι από τις εισφορές και τα χρόνια των ασφαλισμένων αλλά κυρίως από την εξέλιξη του δημοσίου χρέους.

Είναι φανερό, επίσης, ότι το προβληθέν επιχείρημα ότι τις μειώσεις των συντάξεων δεν τις έκανε η αναλογιστική μελέτη αλλά τις έκαναν τα μνημόνια στηρίζεται σε μυωπική αντιμετώπιση του προβλήματος.

Είναι αλήθεια ότι, μετά την καταγγελία μου αυτή, ολόκληρο το γνωστό σύστημα ξεσηκώθηκε εναντίον μου, σε μερικές βέβαια περιπτώσεις (π.χ. ΠΑΣΟΚ) με πεζοδρομιακού χαρακτήρα ανακοινώσεις. Στο σύστημα αυτό βέβαια περιλαμβάνονται οι προηγούμενοι Υπουργοί Εργασίας Γ. Βρούτσης και Γ. Κουτρουμάνης, η ΝΔ, το ΠΑΣΟΚ και μικρός αριθμός δημοσιογράφων. Είναι χαρακτηριστικό π.χ. ότι ο κ. Κουτρουμάνης και κάποιοι άλλοι δήλωσαν ότι, και αν ακόμα είχε υπολογιστεί η περιουσία του ασφαλιστικού συστήματος και οι αποδόσεις της, τα αποτελέσματα θα είχαν μικρή επίπτωση στο αποτέλεσμα της αναλογιστικής μελέτης. Βέβαια

τη δήλωση αυτή έκαναν χωρίς να γίνει νέα αναλογιστική μελέτη, αλλά έκαναν πρόχειρους και «μπακαλίστικους» υπολογισμούς, αγνοώντας ότι οι αναλογιστικές προβολές καλύπτουν 30 ως 50 χρόνια και, συνεπώς, οι αναπροσαρμογές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των αποδόσεών τους έχουν πολλαπλασιαστικές ή εκθετικές συνέπειες. Παρόμοιες, λοιπόν, προσεγγίσεις δείχνουν την ασχετοσύνη εκείνων που τις προβάλλουν.

Είναι χρήσιμο να αναφερθεί ότι η συνολική περιουσία, σήμερα, του ασφαλιστικού συστήματος ανέρχεται σε 18,7 δισ. ευρώ και ότι το ποσόν αυτό αποτελεί την παρούσα αξία της περιουσίας που, αν εκτιμηθεί με ένα μέσο ετήσιο επιτόκιο 3 - 3,5%, θα ισοδυναμεί με περιουσία 125 δισ. ευρώ στο τέλος της 50ετίας.

Το σύστημα, όμως, δεν ανέχεται παρόμοιες αποκαλύψεις: συγκεκριμένη εφημερίδα έσπευσε να χαρακτηρίσει την αποκάλυψη του λανθασμένου υπολογισμού των μελετών ως «πυροτέχνημα» και ως «άνθρακες ο θησαυρός!!» (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 13 και 14.3.2015). Καθένας μπορεί να κρίνει αν ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να καταλογισθεί στην ανεπάρκεια

της συγκεκριμένης δημοσιογράφου ή στη γενικότερη πολιτική γραμμή της εφημερίδας.

Έχω ερωτηθεί αν νομίζω ότι νομιμοποιούνται όσοι κάνουν κριτική στις αποκάλυψεις μου αυτές.

Είναι, βέβαια, σαφές ότι το δικαίωμα της κριτικής ανήκει σε όλους και, συνεπώς, θεωρώ ότι η καλόπιστη κριτική είναι καλοδεχούμενη και σε κάθε περίπτωση μπορεί να αποβεί και επωφελής.

Όμως, οι υπεύθυνοι για τον σφαγιασμό των αποθεματικών του ασφαλιστικού συστήματος και για το γκρέμισμα των συντάξεων δεν δικαιούνται να εμφανίζονται ως τιμητές.

Εάν είχαν έναν ελάχιστο βαθμό ευαισθησίας, θα έπρεπε να κρύβονται και να μην εμφανίζονται καν δημοσίως. Θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι ακόμη και η απλή εμφάνισή τους προκαλεί.

Ο λαός δεν έχει ξεχάσει τη στάση τους και τις ευθύνες τους. Άλλωστε, οι πολίτες εξακολουθούν να υφίστανται συνεχώς τις οδυνηρές συνέπειες των πράξεων και των αποφάσεών τους. ●

“**Είναι φανερό ότι το προβληθέν επιχείρημα ότι τις μειώσεις των συντάξεων δεν τις έκανε η αναλογιστική μελέτη αλλά τις έκαναν τα μνημόνια στηρίζεται σε μυωπική αντιμετώπιση του προβλήματος.**”

Πλάτων Τίνιος
Οικονομολόγος, Επίκουρος
Καθηγητής στο Παν. Πειραιώς

Πέντε μαθήματα ΣΟΣ για το ασφαλιστικό. Απλές λύσεις, περίπλοκες υπεκφυγές

Το 2010 λύθηκε το ασφαλιστικό. Οι κυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ-ΝΔ διαβεβαίωναν με κάθε τρόπο ότι οι νόμοι που ψηφίσαν «διασφάλισαν τη βιωσιμότητα» του συστήματος. Τώρα η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ διακηρύσσει την πρόθεσή της για «ολική επαναφορά» στο καθεστώς που ίσχυε πριν τη διασφάλιση. Παραμένουν αναπάντητες απορίες: Τι είδους βιωσιμότητα ήταν, όταν απαιτήθηκαν 10 ξεχωριστές περικοπές συντάξεων; Τι είδους επαναφορά θα είναι, όταν η οικονομία που στηρίζει το ασφαλιστικό έχει συρρικνωθεί κατά 25% και ο τροφοδότης του ασφαλιστικού δεν μπορεί να πληρώσει τους δικούς του υπαλλήλους;

Καλώς ήλθατε στον μαγικό κόσμο του ασφαλιστικού. Όπου '1+1' μπορεί να κάνει 0, 2, ή 4 ανάλογα της περίπτωσης. Όπου η πρόσθεση επιμέρους ελλειμμάτων μπορεί να οδηγεί σε πλεόνασμα. Ή όπου μια χώρα με γηράσκοντα πληθυσμό μπορεί αμέριμνα να συνεχίζει να δίνει συντάξεις σε 50χρονους.

“ Το ασφαλιστικό είναι ένα απλό πρόβλημα με προφανείς λύσεις – που δοκιμάζονται σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες. Επειδή, όμως, οι λύσεις είναι δυσάρεστες, προτιμούμε να περιπλέκουμε το ζήτημα, ώστε να μη λύνεται ποτέ. ”

Όπου οι κανόνες της λογικής βρίσκονται σε μόνιμη αποστρατεία.

Και όμως. Το ασφαλιστικό είναι ένα απλό πρόβλημα με προφανείς λύσεις – που δοκιμάζονται σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες. Επειδή, όμως, οι λύσεις είναι δυσάρεστες, προτιμούμε να περιπλέκουμε το ζήτημα, ώστε να μη λύνεται ποτέ.

Το απλό «μετά-κρίση» φροντιστήριο που ακολουθεί εξηγεί πέντε θέματα-ΣΟΣ.

Η δημογραφία και η γήρανση θέτουν πέντε ερωτήματα-ΣΟΣ

Το ερώτημα προς απάντηση είναι με ποιον τρόπο οι εργαζόμενοι (που παράγουν) θα στηρίζουν τους συνταξιούχους (που καταναλώνουν). Και τα δύο εξαρτώνται από τη διάρθρωση και τις προοπτικές του πληθυσμού. Και τα δύο αυτά είναι γνωστά και σε γενικές γραμμές προδιαγεγραμμένα για τις επόμενες δύο γενιές – ως το 2050 οπωσδήποτε.

Ξέρουμε τόσο τη δημογραφία, όσο και ποιοι εργάζονταν το 2010. Η δημογραφική πυραμίδα (Διάγραμμα 1) είναι μια «οικογενειακή φωτογραφία του πληθυσμού»: τα μωρά στη βάση, οι ηλικιωμένοι στην κορυφή. Διακρίνουμε (από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού) ποιοι εργάζονται στις ενδιάμεσες ηλικίες, για να συντηρούν τους υπόλοιπους. Μπορούμε εύκολα με απλές υποθέσεις να τα προεκτείνουμε όλα αυτά ως το 2050, για να δούμε πώς θα έχει γίνει η ίδια πυραμίδα τότε (Διάγραμμα 2).

Επιλέγω αυτόνομη θέρμανση φυσικού αερίου για απόλυτη ανεξαρτησία με 40% οικονομία

Τι κερδίζω;

- Απόλυτη ανεξαρτησία στη θέρμανση χωρίς να απασχολώμαι τι είναι για μένα
- Τουλάχιστον 40% οικονομία σε σχέση με τη πετρέλαιο θέρμανσης.
- Χρηματοδότηση 1200€ του κόστους εγκατάστασης θέρμανσης.

Πως μπορώ να αυτονομηθώ;

- Με τον ατομικό λέβητα φυσικού αερίου που τοποθετείται επίγειοι σε εξωτερικό χώρο του διαμερίσματός μου, όπως το μπαλκόνι ή εσωτερικά στην κουζίνα ή το μπάνιο.
- Ο λέβητας συνδέεται με το υπάρχον κύκλωμα ζεστού νερού για τα σώματα καλοριφέρ και τις

ζεμάτες. Έτσι, το ζεστό νερό (θέρμανση και κρήνη) κυκλοφορεί αποκλειστικά στα κυκλώματα νερού και δικού μου διαμερίσματος.

- Τοποθετείται ατομικός μετρητής σε εξωτερικό σημείο (πυλόνι), που συνδέεται με αυθαίρεση με το λέβητα στο διαμέρισμά μου.

Ποια τα οφέλη μου;

- Ατομική εγκατάσταση θέρμανσης: διαθέτω ατομική και όχι κοινόχρηστη εγκατάσταση θέρμανσης χωρίς να εξαρτώμαι από κανέναν στην πολυκατοικία, εκτός τη χρηματικού με βάση αποκλειστικά τις προσωπικές μου ανάγκες και δυνατότητες.
- Αποαλειμματική θέρμανση σε όλα τα σημεία επιθυγώνω ενιαία και ποιοτική θέρμανση του διαμερίσματος, σε αντίθεση με εναλλακτικούς

τρόπους αυτονομίας (κλιματιστικά, θερμοπομπές, αόμβια κλπ).

- Ασύγχρονη οικονομία: απολαμβάνω οικονομία στη θέρμανση που ξεπερνά το 40%* σε σχέση με το πετρέλαιο θέρμανσης, ενώ για το ζεστό νερό χρήσης η «οικονομία» υπερβαίνει το 55%** σε σχέση με το ηλεκτρικό ρεύμα.
- Ευκολία και άνεση: έχω άφθονη θέρμανση και ζεστό νερό με το πάτημα ενός κουμπιού. Επιπλέον, αν θέλω, χρησιμοποιώ το φυσικό αέριο και για κρήνη και νόστιμο μαγείρεμα.
- Έλεγχος καταβλήσεων: ελέγχω την καταβλήσή μου κάθε στιγμή και πληρώνω ότι καταγράψομαι ο μετρητής.
- Άμεση διαθεσιμότητα: Εγγυώμαι άριστα από παραγγελίες, διαστέρες αομβία και υπολείματα πετρελίου.

*Ποσοστό μείωσης κόστους θέρμανσης σε σχέση με πετρέλαιο θέρμανσης. **Σε σχέση με ηλεκτρικό ρεύμα για ζεστό νερό χρήσης. Τα ποσοστά αυτά είναι ενδεικτικά και εξαρτώνται από τον τύπο της εγκατάστασης και τον τρόπο λειτουργίας της. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τον Φυσικό Αέριο Αττικής.

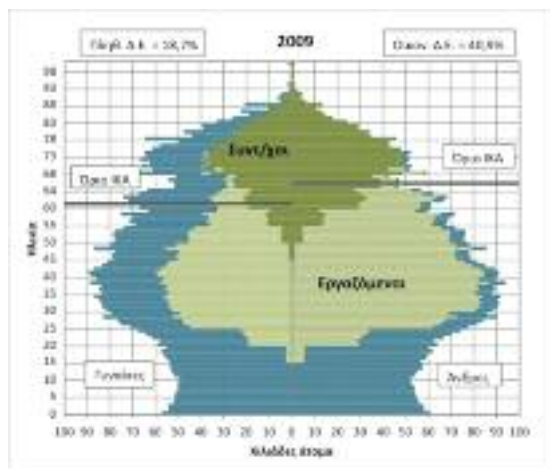
Καλέστε
τώρα: **1133**
...συμφέρει!

www.aerioattikis.gr

**ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ**

Εταιρεία Παροχής Αερίου Αττικής Α.Ε.

Διάγραμμα 1: Προβολή Δημογραφικής Πυραμίδας και αγοράς εργασίας, Ελλάδα 2009

Πηγή: Π. Τήνιος 2010, *Ασφαλιστικό: μια μέθοδος ανάγνωσης*, Εκδόσεις, Κριτική, σελ 272.

Από τη σύγκριση 2010 και 2050 προκύπτουν τέσσερα θέματα που υπάρχουν σε όλες τις χώρες που αντιμετωπίζουν γήρανση:

1. Η πυραμίδα του 2050 είναι **πιο ψηλή** – θα ζούμε περισσότερο.
2. Η πυραμίδα του 2050 είναι **πιο στενή** – γεννάμε λιγότερο.
3. Υπάρχει **μία γενιά – η γενιά του Πολυτεχνείου** – που είναι πιο πολυπληθής. Αυτή δημιουργεί ένα εξόγκωμα στην πυραμίδα, που ο πανδαμάτωρ χρόνος σπρώχνει προς τα πάνω, μέχρι το σημείο της οριστικής της αποχώρησης.
4. Στην πυραμίδα του 2010 σημειώνεται μικρή συμμετοχή των γυναικών στην εργασία.

Το πέμπτο ερώτημα αφορά ειδικά την Ελλάδα: Πώς εξηγείται τα εξόφθαλμα θέματα αυτά να παραμένουν αόρατα και ασχολίαστα στη δημόσια συζήτηση; Πώς ο ελέφαντας στο δωμάτιο παρέμενε αόρατος για τόσο καιρό;

Το κάθε ένα από τα ερωτήματα-ΣΟΣ έχει και μια πασιδηλη απάντηση. Ας τα δούμε με τη σειρά.

Πρόβλημα 1: Μακροζωία. Λύση: Δουλεύουμε περισσότερο

Όσο περνά ο καιρός (ευτυχώς) ζούμε παραπάνω. Από ό,τι φαίνεται τα χρόνια που προστίθενται θα μας βρίσκουν σε καλύτερη υγεία, ενώ οι πιθανότητες να αναστραφεί αυτή η τάση είναι μηδαμινές. Ένα

Διάγραμμα 2: Προβολή Δημογραφικής Πυραμίδας και αγοράς εργασίας, Ελλάδα 2050

Πηγή: Π. Τήνιος 2010, *Ασφαλιστικό: μια μέθοδος ανάγνωσης*, Εκδόσεις, Κριτική, σελ 376. Συμμετοχή στην αγορά εργασίας (ανά 5ετή κλιμάκια ηλικίας) αυτή του 2009.

μόνιμο πρόβλημα απαιτεί μόνιμη λύση, η οποία είναι να επιμηκυνθεί η εργασιακή ζωή. Αυτό σημαίνει αλλαγές στο ασφαλιστικό αλλά και στην οργάνωση της παραγωγής, ώστε ο εργαζόμενος μεγαλύτερης ηλικίας να μην αισθάνεται παρείσακτος. Σε κάθε περίπτωση, τμήμα των επιπρόσθετων ετών πρέπει να διοχετευτεί στην παραγωγή με την επιμήκυνση της εργασιακής ζωής. Το τελευταίο απλώς σημαίνει την αναστροφή των τάσεων *μείωσης* της ηλικίας συνταξιοδότησης με επιστροφή της σε αυτό που ίσχυε λ.χ. τη δεκαετία του '80.

Πρόβλημα 2: Μικρή ανανέωση. Λύση: Περισσότερη μόρφωση

Οι οικογένειες είναι μικρότερες. Γεννιούνται λιγότερα παιδιά από γονείς σε μεγαλύτερη ηλικία. Και εδώ αναφερόμαστε σε μόνιμες τάσεις που δεν θα αναστραφούν και, συνεπώς, απαιτούν μόνιμες λύσεις. Η λύση είναι επένδυση στην παιδεία, ώστε οι λιγότεροι μελλοντικοί εργαζόμενοι να είναι πιο παραγωγικοί. Ταυτόχρονα, όμως, και ευελιξία στην αγορά εργασίας, ούτως ώστε να μην αποκλείεται από την αγορά εργασίας κανένας.

Πρόβλημα 3: Η πολυπληθής γενιά του Πολυτεχνείου Λύση: Αποταμίευση

Το baby boom στην Ελλάδα ήλθε αργότερα και

κράτησε περισσότερο. Ταυτίζεται με τη γενιά του Πολυτεχνείου – που είναι μεγαλύτερη και πιο απαιτητική τόσο από αυτούς που προηγήθηκαν, όσο και από αυτούς που ακολουθούν. Εδώ υπάρχουν δύο θέματα: Πρώτον, αναλόγως του αν θα την προλάβουν οι όποιες αλλαγές, η γενιά αυτή μπορεί να διευρύνει το πρόβλημα ή να διευκολύνει τη λύση. Δεύτερον, το χρηματοδοτικό θέμα που την αφορά είναι *παροδικό*. Όταν προβλέπεις μια μελλοντική παροδική ανάγκη, η σφύρων αντίδραση είναι να «βάλεις στην άκρη» κάποιο ποσό, για να την αντιμετωπίσεις – δηλαδή να αποταμιεύσεις. Στην περίπτωση των συντάξεων αυτό σημαίνει κάποιας μορφής κεφαλαιοποίηση τμήματος των υποχρεώσεων για συντάξεις.

Πρόβλημα 4: Περιθωριοποίηση γυναικών. Λύση: Ένταξη στην αγορά εργασίας

Το ελληνικό παραγωγικό σύστημα προτιμά να κρατά τη γυναίκα στο σπίτι ως απλήρωτη εφεδρεία και πάροχο κάθε είδους φροντίδας. Ακόμα και σήμερα, το ελληνικό ασφαλιστικό σύστημα καταγράφει μεγάλο αριθμό γυναικών ως έμμεσα ασφαλισμένων παρακολουθημάτων του «άνδρα-κουβαλητή». Μόλις το 1997, κόντρα στην τάση της Ευρώπης, οι αγρότισσες «κατάφεραν» να απολέσουν το αυτοτελές δικαίωμα για σύνταξη, προκειμένου να γίνουν εξαρτημένα μέλη των συζύγων τους. Έχει υπολογιστεί ότι, αν ασφαλιζονταν οι Ελληνίδες όπως οι Δανέζες, ο αριθμός ασφαλισμένων θα αύξανε κατά 20% - κατά ένα εκατομμύριο άτομα. Η ενσωμάτωση των γυναικών προσδίδει μια δυνατότητα αντίδρασης στην Ελλάδα που δεν έχουν άλλες χώρες. Αυτό σημαίνει, όμως, την κατάργηση συνταξιοδοτικών «προνομίων», τη διεύρυνση των κοινωνικών υποδομών για μητέρες αλλά και τη μεγαλύτερη ευελιξία στην αγορά εργασίας – προκειμένου όσες γυναίκες επιθυμούν να εργαστούν με μερική απασχόληση να μπορούν να το κάνουν.

Πρόβλημα 5: Εθελουφλία και αδράνεια. Λύση: Απλούστευση και Ειλικρίνεια

Τα τέσσερα πρώτα προβλήματα και οι λύσεις τους είναι εξόφθαλα προφανείς – οι ελέφαντες στο δωμάτιο. Το «ελληνικό παράδοξο» είναι το πώς

παρέμεναν επί δεκαετίες άορατα και ασχολίαστα – ούτως ώστε η συσσώρευση ασφαλιστικών προβλημάτων να οδηγήσει στη χρεοκοπία του 2009. Τα γενικά «προτερήματα» της ελληνικής πολιτικής τάξης διευκολύνθηκαν από την οργάνωση του ασφαλιστικού συστήματος που απέκρυπτε το πρόβλημα. Έτσι, γενιές πολιτικών κατάφεραν να προσποιούνται ότι δεν υπήρχε θέμα, συνεχίζοντας τα πελατειακά παιχνίδια τους (προκειμένου να περάσουν την καυτή πατάτα στον επόμενο).

2010 και μετά: Ένα βήμα εμπρός – δύο βήματα πίσω

Τα προβλήματα συναντώνται σε όλες τις χώρες που αντιμετωπίζουν γήρανση του πληθυσμού – οι οποίες έχουν προωθήσει τις λύσεις που σκιαγραφήθηκαν. Η Γερμανία, για παράδειγμα, προώθησε επώδυνες μεταρρυθμίσεις στο ασφαλιστικό της καθεστώς και στην αγορά εργασίας το 2003. Αποτέλεσμα ήταν η βελτίωση των προοπτικών και των δύο αλλά και η πτώση της κυβέρνησης Σρέντερ που τα είχε υλοποιήσει. Συνεπώς, ήταν απολύτως κατανοητή και η επιμονή των πιστωτών στην ασφαλιστική μεταρρύθμιση ως το πρώτο μέτρο που ακολούθησε τη διάσωση της Ελλάδας. Γιατί να δουλεύει η 60χρονη αναγνώστρια της Μπίλντ, προκειμένου η 50χρονη αναγνώστρια της Αυγής να γυρίσει σπίτι της;

Μετά την αποφασιστική αλλαγή του 2010, πολλά βήματα ήταν στην αντίθετη κατεύθυνση: Επέκταση της πρόωρης συνταξιοδότησης. Έκδοση συντάξεων «μητέρων ανηλίκων», όταν το ανήλικο μπορεί να υπερβαίνει τα 30. Διακοπή της στατιστικής πληροφόρησης για το ασφαλιστικό σύστημα. Γενικό σιωπητήριο για τις προοπτικές του συστήματος και εναλλακτικές λύσεις. Αποκορύφωμα οι εξαγγελίες για επαναφορά των συντάξεων στο επίπεδο του 2009, όταν η παραγωγή που θεωρητικά πρέπει να τις στηρίζει έχει συρρικνωθεί κατά 25%.

Το σκίσιμο ή η διαγραφή του μνημονίου επαναφέρει με πιο πιεστικό τρόπο το κεντρικό ερώτημα που τρεις γενιές επιμελώς αποφεύγουν: Βάζουμε το άλογο πριν το κάρο ή αντιστρόφως; Άλλως:

Πρέπει να προσαρμόζονται οι συντάξεις στην παραγωγή ή η παραγωγή να προσαρμόζεται στις συντάξεις; ●

Ροβέρτος Σπιρόπουλος
Διοικητής ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Απόψεις και προτάσεις για το ελληνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης

Το Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης (Σ.Κ.Α.) της χώρας μας αποτελεί, εδώ και δεκαετίες, θέμα ιδιαίτερα κρίσιμο και επίμαχο. Καλούμαστε εκ νέου να το προσεγγίσουμε, αξιολογώντας τη σύγχρονη δυσχερή δημοσιονομική συγκυρία και τους γενικότερους περιορισμούς που επιβάλλει η κρίση στην οικονομία, το χαμηλό επίπεδο απασχόλησης και τα δημογραφικά στοιχεία, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ανάγκη για δίκαιη αναδιανομή των πόρων και τη διασφάλιση του καλύτερου δυνατού επιπέδου κοινωνικής προστασίας που επιθυμούμε για τους εργαζόμενους και τους συνταξιούχους.

Στον ανοικτό διάλογο που επιχειρείται για το Σ.Κ.Α., θα ήθελα να θέσω σε δημόσια κρίση και αξιολόγηση τις απόψεις μου και τις προτάσεις μου, ακολουθώντας τη δομή τριών ενοτήτων που αφορούν τις βασικές αρχές, τα υφιστάμενα προβλήματα και κάποια βασικά ερωτήματα, τα οποία, κατά τη γνώμη μου, οριοθετούν συγκεκριμένες μεταρρυθμιστικές αλλαγές.

1η ενότητα: Βασικές αρχές ενός Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης

Υποστηρίζω ανεπιφύλακτα ότι ένα κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά βιώσιμο Σ.Κ.Α. πρέπει να είναι δημόσιο, καθολικό και αναδιανεμητικό.

“ **Δεν μπορούμε και δεν πρέπει να αντλήσουμε άλλους οικονομικούς πόρους από τους ασφαλισμένους.** ”

Αξιολογώντας την ευρωπαϊκή κυρίως εμπειρία αλλά και το παγκόσμιο γίνεσθαι, μόνο ένα τέτοιο Σ.Κ.Α. δημιουργεί τις προϋποθέσεις ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής, μέσα από τη γόνιμη παράθεση και αντιπαράθεση απόψεων που αφορούν τον δικαιότερο καθορισμό των κανόνων χρηματοδότησής του, το ύψος των συντάξεων και των άλλων παροχών του, καθώς και του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας του.

• Η αρχή της καθολικότητας και η εναλλακτική και συμπληρωματική επιλογή των εθελοντικών μορφών κοινωνικής ασφάλισης.

Οι βασικές αρχές της υποχρεωτικότητας, της καθολικότητας και της αναδιανομής των πόρων για την κατανομή των συνταξιοδοτικών και άλλων παροχών, αποτελούν, κατά την άποψή μου, κορυφαίους και αδιαπραγμάτευτους όρους για το δημόσιο Σ.Κ.Α.

Ωστόσο, οι παραπάνω βασικές αρχές δεν πρέπει να λειτουργούν αποτρεπτικά για την ανάπτυξη εθελοντικών και συμπληρωματικών δομών κοινωνικής ασφάλισης.

Η ιδεολογική και πολιτική διστακτικότητα που παρεμποδίζει την ανάπτυξη εθελοντικών δομών κοινωνικής ασφάλισης μέσα από τη θεσμική υπόσταση των επαγγελματικών ταμείων, κατά την άποψή μου, δεν ωφέλησε τους ασφαλισμένους.

Στις χώρες, κυρίως, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου παράλληλα με το δημόσιο και καθολικό Σ.Κ.Α. αναπτύχθηκαν εθελοντικές δομές επαγγελματικών ταμείων, τα δημόσια ασφαλιστικά ταμεία είναι ίσως πιο ισχυρά και το τελικό κοινωνικό-ασφαλιστικό κεκτημένο είναι επαρκέστερο και πιο επωφελές για τις αδύναμες ομάδες του πληθυσμού.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να επισημανθεί ότι οι βασικές προϋποθέσεις που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη εθελοντικών δομών κοινωνικής ασφάλισης είναι κυρίως τρεις:

Η πρώτη αφορά την έμμεση στήριξη αυτών των δομών με φορολογικά κίνητρα προς εργοδότες και ασφαλισμένους, η δεύτερη αφορά την ύπαρξη κοινωνικών συμφωνιών μέσω των συλλογικών διαπραγματεύσεων και η τρίτη προϋπόθεση αφορά την ύπαρξη αξιόπιστων εθνικών δομών επαρκούς εποπτείας των δομών των επαγγελματικών ταμείων και των ιδιωτικών ασφαλιστηρίων.

- **Οι βασικές οργανωτικές αρχές των Εθνικών Συστημάτων Κοινωνικής Ασφάλισης.**

Παγκοσμίως, έχουν διαμορφωθεί δύο κυρίαρχες δομές δημόσιων καθολικών αναδιανεμητικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Ο τύπος του Σ.Κ.Α. που διέπεται από την αρχή της τριμερούς χρηματοδότησης, από τους εργαζόμενους, τους εργοδότες και το κράτος, με τη συνευθύνη των τριών πλευρών να καθορίζουν τους κανόνες διανομής και αναδιανομής των οικονομικών πόρων και με την τελική ευθύνη του κράτους να εγγυάται νομοθετικά την τήρηση αυτών των κανόνων.

Η δομή αυτή είναι γνωστή ως σύστημα Bismarck.

Η δεύτερη εναλλακτική δομή, γνωστή ως σύστημα Beveridge, στηρίζεται στη συνολική χρηματοδότησή του μέσα από τη γενική φορολογία, με πρόβλεψη κατανομής των φορολογικών βαρών τόσο στους φορολογούμενους εργαζόμενους, όσο και στους φορολογούμενους εργοδότες.

Στο σύστημα αυτό και πάλι το κράτος, προτάσσοντας εισοδηματικά κυρίως κριτήρια, ενισχύει οικονομικά το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, με σκοπό τη διασφάλιση επαρκών συντάξεων, ιδιαίτερα για τους χαμηλόμισθους.

Αναμφίβολα, και τα δύο συστήματα έχουν μεταξύ τους ομοιότητες και διαφορές, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, ωστόσο, προσωπικά τοποθετούμαι υπέρ του συστήματος Bismarck, γιατί το θεωρώ περισσότερο επηρεαζόμενο από τη δυναμική του κοινωνικού dialόγου που αναπτύσσεται μεταξύ των εργοδοτών και των συνδικάτων, και, ως εκ τούτου, εν δυνάμει διαμορφώνει περισσότερες δικλίδες ασφαλείας για την πλέον αδύναμη πλευρά, δηλαδή για τους εργαζόμενους.

- **Οι βασικές λειτουργικές αρχές των Συστημάτων Κοινωνικής Ασφάλισης.**

Οι λειτουργικές δομές των δημόσιων Σ.Κ.Α. είναι

ένα από τα πλέον κρίσιμα θέματα που καταγράφονται παγκοσμίως.

Οι γενεσιουργές αιτίες που επηρέασαν τις οργανωτικές δομές των δημόσιων συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης είτε του συστήματος Bismarck ή του συστήματος Beveridge πρέπει να αναζητηθούν στην ίδια τη δομή των συνδικαλιστικών κινήματων, στη δομή των οικονομικών και, κυρίως, στην επάρκεια των δημοκρατικών θεσμών και του επιπέδου διαπραγμάτευσης και συνεννόησης που αναπτύχθηκε ιστορικά σε κάθε χώρα.

Στις χώρες όπου οικοδομήθηκαν συνθήκες που ενίσχυσαν τη συνεννόηση και την απαλλαγή από συντεχνιακές και κλαδικές εμμονές και σκοπιμότητες δημιουργήθηκαν μεγάλα και ισχυρά ασφαλιστικά ταμεία, στηριγμένα σε τρεις βασικές ομάδες, των μισθωτών, των αυτοαπασχολούμενων και των αγροτών.

Αντίθετα, σε χώρες που δεν ωρίμασαν γρήγορα οι παραπάνω συνθήκες, παρατηρήθηκε το φαινόμενο του αλόγιστου κατακερματισμού, με τη δημιουργία πολλών ταμείων κυρίως μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων ανά επαγγελματικό κλάδο.

Το φαινόμενο αυτό κυριάρχησε στη χώρα μας και ίσως ακριβώς σε αυτό να οφείλονται τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα το ελληνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης.

2η ενότητα: Υφιστάμενα προβλήματα

Έχουμε χρέος, με πολιτική εντιμότητα και ειλικρίνεια, να περιγράψουμε με τόλμη τα υπαρκτά προβλήματα του δημόσιου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης.

Δυστυχώς, έως σήμερα, δεν το έχουμε πράξει επαρκώς ούτε ως κοινωνικοί φορείς ούτε ως πολιτικό σύστημα.

Μεμονωμένα πολιτικά εγχειρήματα, όποτε και αν αυτά αποτολμήθηκαν, στερούνταν σχεδιασμού και οδηγήθηκαν έτσι στη πυρά μιας υπέρμετρης κριτικής, που παρεμπόδιζε τη γόνιμη αντιπαράθεση και την ανάπτυξη συλλογικής αναζήτησης μιας συνεκτικής προσέγγισης ενός κοινά αποδεκτού οδικού χάρτη μεταρρύθμισης του ελληνικού Σ.Κ.Α.

Η χρονική μετάθεση των προβλημάτων, που κατά καιρούς αναφύονταν, καθώς και η μερική και αποσπασματική αντιμετώπισή τους με αλλαγές χαμηλής ισχύος, αποτέλεσε την πλέον προσφιλή εθνική πρακτική.

Αν επιχειρήσουμε σήμερα να αξιολογήσουμε τα υπαρκτά προβλήματα του ελληνικού Σ.Κ.Α., μπορούμε συνοπτικά να αναφερθούμε στα παρακάτω:

- Στον υπέρμετρο κατακερματισμό που ίσχυσε μέχρι πρόσφατα, και σε κάποιες περιπτώσεις εξακολουθεί να ισχύει, δεδομένου ότι οι ορθές κατά τα άλλα νομοθετικές αλλαγές για υποχρεωτικές ενοποιήσεις, κύριων και επικουρικών ταμείων, παραμένουν ως έναν βαθμό μετέωρες, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί το έργο των ενιαίων κανονισμών για το σύνολο των παροχών και των κανόνων ασφάλισης και συνταξιοδότησης.
- Στην ατομία του πολιτικού μας συστήματος να προσδιορίσει καθαρούς κανόνες αυτοδιοίκησης των ασφαλιστικών ταμείων από ένα σώμα εκλεκτόρων εργαζομένων, εργοδοτών και εκπροσώπων του κράτους, όπως ισχύει σε όλες σχεδόν τις δημοκρατικά προηγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Στη μη θέσπιση ξεκάθαρων κανόνων οικονομικής ενίσχυσης των ασφαλιστικών ταμείων από τον κρατικό προϋπολογισμό, με την ταυτόχρονη συνευθύνη εργαζομένων και εργοδοτών για τη δική τους συμβολή στη διαμόρφωση των κανόνων διανομής και αναδιανομής των πόρων των ασφαλιστικών ταμείων.
- Στις οργανωτικές και λειτουργικές ανεπάρκειες των δομών λειτουργίας των ασφαλιστικών ταμείων, που είχαν ως συνέπεια τη διασπάθιση και σπατάλη οικονομικών πόρων και την ανάπτυξη σοβαρών παραβατικών φαινομένων εισφοροδιαφυγής και εισφοροαποφυγής.
- Στο υφιστάμενο ατελές πλαίσιο για την παραγωγική αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους και την εθνική, εν τέλει, άγνοια για τους βασικούς κανόνες οικονομικής λειτουργίας των δημόσιων αναδιανεμητικών και κεφαλαιοποιητικών ταμείων.

Ενδεικτικά, εδώ αποτολμώ να αναφέρω ότι τα αναδιανεμητικά ταμεία, όπως το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, δεν μπορεί και δεν πρέπει να στηρίζουν τη βιωσιμότητά τους στα αποθεματικά τους αλλά κυρίως στη σχέση εργαζομένων / συνταξιούχων και στη σχέση εισφορών / παροχών.

Για τα επικουρικά ταμεία και ταμεία εφάπαξ, η βιωσιμότητά τους διασφαλίζεται από τη μέγιστη αξιοποίηση των αποθεματικών τους και ταυτόχρονα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι κανόνες αναδιανομής δεν πρέπει να αφήνουν αναλογιστικά κενά για τις νεότερες γενιές ασφαλισμένων.

Ο βασικός παράγοντας που ενισχύει τη βιωσιμότητα ενός αναδιανεμητικού Σ.Κ.Α. είναι ο εθνικός ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης και μέσω αυτού η συνακόλουθη

βελτίωση του βασικού συντελεστή οικονομικής επάρκειας των ταμείων, με τη μεγέθυνση του κλάσματος εργαζομένων/συνταξιούχων.

3η ενότητα: Ένα πρώτο βήμα συναποδοχής ενός οδικού χάρτη αναζήτησης αποδεκτών επιλογών για το ελληνικό δημόσιο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης, προτάσσοντας ως αρχή μια εθνική συμφωνία αποδοχής κοινών ερωτημάτων και υπαρκτών προβλημάτων.

Με μοναδικό στόχο τη συμβολή στη διαμόρφωση ενός πλαισίου ανάπτυξης τεκμηριωμένου δημόσιου διαλόγου, νιώθω το χρέος να θέσω σε ανοικτή διαβούλευση καίρια και ουσιώδη ερωτήματα, που όλοι οι συντελεστές μπορούν να τα κρίνουν, να τα διορθώσουν, να τα συμπληρώσουν και κυρίως να επιχειρήσουν τη σαφή διαμόρφωση προτάσεων και απαντήσεων, προκειμένου, για πρώτη ίσως φορά, να δοκιμάσουμε τις δυνατότητές μας να διαμορφώσουμε έναν οδικό χάρτη μετεξέλιξης του δημόσιου Σ.Κ.Α. σε βιώσιμο και επαρκές.

Ως προϋπόθεση αυτού του εγχειρήματος, προτείνω να συναποδεχτούμε ότι οι υφιστάμενοι παραμετρικοί όροι που αφορούν το ύψος των κύριων συντάξεων και το βασικό χρονικό όριο συνταξιοδότησης στα 67 έτη δεν μπορούν να θιγούν.

Σήμερα, με τις μειώσεις που έχουν υποστεί οι συντάξεις, έχουμε αγγίξει, αν δεν έχουμε υπερβεί, τα όρια της στοιχειώδους επάρκειάς τους.

Τυχόν δυσμενείς διαφοροποιήσεις με νέες μειώσεις θα προκαλέσουν απώλεια της ηθικής πολιτικής βάσης διεξαγωγής του διαλόγου.

Αυτό δεν μπορεί και δεν πρέπει να συμβεί.

Δεν μπορούμε και δεν πρέπει να αντλήσουμε άλλους οικονομικούς πόρους από τους ασφαλισμένους.

Σήμερα, έχουμε χρέος να δείξουμε μεταρρυθμιστική αρετή, αντλώντας και διασφαλίζοντας οικονομικούς πόρους από εκεί που οι πόροι χάνονται ή από εκεί που λιμνάζουν.

Τα κεφαλαιώδη ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν:

1. Θα επιλέξουμε την καθολική ενοποίηση των υφιστάμενων Ασφαλιστικών Ταμείων σε ένα Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης με τρεις κλάδους (Μισθωτοί – Αυτοαπασχολούμενοι – Αγρότες) ή θα επιλέξουμε τη διακριτή ύπαρξη τριών Ταμείων Κύριας Ασφάλισης, δηλαδή του Ταμείου Μισθωτών, του Ταμείου Αυτοαπασχολούμενων και του Ταμείου Αγροτών;

2. Η είσπραξη των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών θα διενεργείται από το ένα ή τα τρία Ταμεία Κύριας Ασφάλισης ή από την Εθνική Δομή Είσπραξης Δημόσιων Εσόδων;
3. Θα υιοθετηθεί η πλήρης ένταξη του ΤΣΜΕΔΕ, του ΤΣΑΥ, του Ταμείου Νομικών και του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ στον ΟΑΕΕ ή ενδεχομένως γι' αυτούς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα μετεξέλιξής τους σε επαγγελματικά ταμεία ειδικού σκοπού;
*Και για τα τέσσερα αυτά Ταμεία (Μηχανικών, Δικηγόρων, Ιατρών και Δημοσιογράφων) προτείνεται να εξεταστεί η δυνατότητα εθελούσιας μετεξέλιξής τους σε Επαγγελματικά Ταμεία Ειδικού Σκοπού, με καθολική όμως υποχρέωση ασφάλισης, αφού πρώτα συζητηθεί αυτή η εκδοχή με το ΤΕΕ, τον Πανελλήνιο Δικηγορικό Σύλλογο, τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο και την ΕΣΗΕΑ.
 Μόνο αυτή η εκδοχή μπορεί να ενσωματώσει υφιστάμενα λειτουργικά δεδομένα που ισχύουν για αυτά τα Ταμεία.
 Τα δεδομένα αυτά, δηλαδή η ένταξη στην ασφάλιση από την ημέρα εγγραφής στο ΤΕΕ ή στους Δικηγορικούς Συλλόγους ή στους Ιατρικούς Συλλόγους ή στην ΕΣΗΕΑ, δεν μπορούν να κατοχυρωθούν διαφορετικά.
 Τέλος, με την επιλογή των Επαγγελματικών Ταμείων Ειδικού Σκοπού, ίσως μπορέσουμε να κατοχυρώσουμε μια έμμεση συνέχιση κάποιων πόρων προς αυτά τα ταμεία, που, με βάση τις δεσμεύσεις που έχουμε αναλάβει, θα πρέπει να τους καταργήσουμε, επειδή νοούνται ως κοινωνικοί πόροι υπέρ τρίτων.*
4. Η τελική επιλογή για το μέλλον των Επικουρικών Ταμείων αλλά και των Ταμείων Εφάπαξ αναζητείται μόνο μέσω του εγχειρήματος της ενοποίησής τους ή τελικά πρέπει να εξεταστεί και η δυνητική μετεξέλιξή τους και σε Επαγγελματικά Ταμεία;
5. Είμαστε ή δεν είμαστε υπέρ της παράλληλης με τον δημόσιο πυλώνα κοινωνικής ασφάλισης ύπαρξης των επαγγελματικών ταμείων; Και αν ναι, ποια πρέπει να είναι τα φορολογικά και άλλα κίνητρα που θα συμβάλουν στη δημιουργία τους;
6. Ποιες είναι οι αναγκαίες προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν, για να θεμελιώνει ένας ασφαλισμένος δικαιώματα παροχής υπηρεσιών υγείας (προκειμένου να καθορίσουμε έτσι τα άνω όρια μεταφοράς πόρων μέσω της αναδιανομής για την ενίσχυση των αδύναμων και το τμήμα της ευθύνης του κρατικού

προϋπολογισμού για την άσκηση προνοιακών πολιτικών);

7. Πώς πρέπει να καθορίζονται οι κανόνες αναδιανομής σε ένα βιώσιμο δημόσιο σύστημα ασφάλισης, με δεδομένο ότι ο κρατικός προϋπολογισμός έχει συγκεκριμένους περιορισμούς μεταφοράς οικονομικών πόρων για την ενίσχυση των συντάξεων;
8. Το ύψος των εργοδοτικών και εργατικών εισφορών πρέπει ή όχι να συνδυαστεί με τους στόχους μη δημιουργίας ελλειμμάτων και διασφάλισης βιώσιμων συντάξεων και ύψους εισφορών που θα υποβοηθούν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας;
9. Τέλος, όχι ως ερώτημα αλλά ως άμεση προτεραιότητα, προτείνεται η Πολιτεία να ξεκαθαρίσει το συντομότερο δυνατόν την έννοια της αναπηρίας στη χώρα μας κατά τα διεθνή πρότυπα, δεδομένου ότι αυτή συνδέεται ευθέως με την ανικανότητα προς εργασία και, επομένως, ως έννοια αφορά αποκλειστικά το Σ.Κ.Α. και όχι την προνοιακή πολιτική της χώρας.

Οι απαντήσεις στα προαναφερθέντα ερωτήματα σαφώς υπάρχουν σε προσωπικό επίπεδο.

Η εμπειρία μου όμως με οδηγεί στον αυτοπεριορισμό να θεωρώ ανώφελη και μη εποικοδομητική τη διατύπωση προσωπικών απόψεων.

Καμία προσωπική άποψη για τόσο κεφαλαιώδη θέματα δεν μπορεί να είναι επωφελής και κυρίως γόνιμη, όταν δεν θωρακίζεται με λειτουργίες και διαδικασίες που κινητοποιούν τη συλλογική διαμόρφωση συναινετικών λύσεων.

Η πρακτική που ακολούθησε η Ισπανία την προηγούμενη δεκαετία, με έναν υπεύθυνο εθνικό διάλογο μεταξύ κομμάτων, συνδικάτων, εργοδοτικών φορέων και εθνικής ομάδας εμπειρογνώμων, η οποία και οδήγησε στη συμφωνία του ΤΟΛΕΔΟ, αποτελεί κατά την άποψη μου μια ορθή και ενδεδειγμένη επιλογή. Προτείνω ανεπιφύλακτα να μεταφέρουμε και στη χώρα μας αυτή την εμπειρία.

Σε αυτή την κρίσιμη φάση που διέρχεται η χώρα μας τη θεωρώ επιβεβλημένη και αισιοδοξώ ότι μπορεί να είναι και επιτυχής. ●

Αναστάσιος Πετρόπουλος
Διοικητής ΟΑΕΕ

Απαιτούνται μέτρα για τη χρηματοδότηση της παραγωγικότητας, της καινοτομίας και της απασχόλησης

Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών συγκεντρώνει το σύνολο των προβλημάτων που χαρακτηρίζουν σήμερα την οικονομία, και μάλιστα στον τομέα μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες εξακολουθούν να πλήττονται από την οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα. Ενώ ξεκίνησε να λειτουργεί από την 1.1.2007, απέμεινε παραμελημένος, για να διαχειρίζεται απλώς τους επί μέρους τομείς των ασφαλιστικών ταμείων που ενοποιήθηκαν για τη συγκρότησή του. Με τεράστιες ελλείψεις στο μηχανογραφικό του σύστημα, ελλείψεις εγκαταστάσεις και αποδεκατισμένο στελεχικό και υπαλληλικό δυναμικό, οφείλει να αναδιοργανωθεί ταχύτατα, για να ανταποκριθεί στις τρέχουσες και αυξημένες απαιτήσεις, οι οποίες γίνονται οξύτατες λόγω της σώρευσης ελλειμμάτων. Μετά το έτος 2009, οι εισφορές που δεν καταβλήθηκαν ξεπερνούν το 70% του συνόλου των οφειλών προς τον ΟΑΕΕ. Επομένως, αποτελεί στοίχημα η είσπραξη των οφειλών και η καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής εν αναμονή της ενεργοποίησης

του ταμείου εθνικού πλούτου και κοινωνικής ασφάλισης με έσοδα που θα προέλθουν από τις δημόσιες προμήθειες, φορολογικά – διοικητικά πρόστιμα, την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, του ορυκτού πλούτου, έσοδα από συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, από τυχερά παιχνίδια και από το Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών. Με τη σύνταξη να κυμαίνεται στα 700 έως 800 ευρώ κατά μέσο όρο, αντιλαμβάνεται κανείς ότι δεν μπορεί να γίνεται συζήτηση για μείωση των συντάξεων. Ενδεχόμενη μείωση συντάξεων αποκλείεται, διότι θα επιδεινώσει το βιοτικό επίπεδο των συνταξιούχων και σε καμία περίπτωση δεν θα συμβάλει στην ανάπτυξη του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης με όρους βιωσιμότητας. Αντιθέτως, κάτι τέτοιο θα προκαλέσει κύμα δυσπιστίας και τάσεις αποχώρησης των ασφαλιζόμενων προσώπων, συμπτώματα που ήδη είναι αισθητά. Γι' αυτό, ένας από τους κύριους σκοπούς μας είναι η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των ασφαλισμένων προς τον ΟΑΕΕ. Είμαστε βέβαιοι ότι προς τον σκοπό αυτό θα συμβάλουν και οι ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση των οφειλετών αλλά και άλλα θεσμικά μέτρα, τα οποία σχεδιάζουμε να θέσουμε σε εφαρμογή κατά το προσεχές διάστημα. Η σημερινή κυβέρνηση θεωρεί υποχρέωσή της να παρέχει συνθήκες ασφάλειας στους πολίτες και αντιλαμβάνεται την κοινωνική ασφάλιση ως τον προνομιακό χώρο όπου σφυρηλατούνται οι δεσμοί της κοινωνίας και επιβεβαιώνεται η ανάγκη λει-

“Οφείλουν όλοι να συνειδητοποιήσουν ότι το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είναι συνδεδεμένο με την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας.”

τουργίας των κοινωνικών θεσμών. Στην κατεύθυνση αυτή κινείται και η κατάργηση των διατάξεων για την ποινική δίωξη των οφειλετών του ΟΑΕΕ, καθώς και η αναστολή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος των υπηρεσιών τους, στο πλαίσιο των ευεργετικών ρυθμίσεων που θέσπισε με τον Ν. 4325/

2015. Διότι, κατά κύριο λόγο, οι ασφαλισμένοι στον ΟΑΕΕ επαγγελματίες βρίσκονται σε αδυναμία (έστω και πρόσκαιρη) να καταβάλλουν εισφορές και δεν αποτελεί επιλογή τους να τεθούν εκτός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι αυξάνεται ο αριθμός των ανέργων, των ασθενών, των απολύτως πτωχών, που είναι απελπισμένοι και δεν πρέπει να παραμένουν εκτός των ορίων της κοινωνικής ασφάλισης και ιδίως της ασφάλισης υγείας. Γι' αυτό και απαιτείται η προώθηση μέτρων για τη χρηματοδότηση της παραγωγικότητας, της καινοτομίας και της απασχόλησης. Συντομότερα, οφείλουμε να προχωρήσουμε στον ανασχεδιασμό των Υπηρεσιών του Φορέα για την αμεσότερη, κατά το δυνατό, εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων. Είμαστε αποφασισμένοι και θα το πετύχουμε. Από την άλλη πλευρά, στο επίπεδο της οικονομίας, η ίδρυση Εθνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας αναμένεται να ενισχύσει τη ρευστότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να συντελέσει στη δημιουργία έργων υποδομής, που θα υποκινήσουν διαδικασίες παραγωγής εσόδων. Οφείλουν όλοι να συνειδητοποιήσουν ότι το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είναι συνδεδεμένο με την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας. Τροφοδοτείται από αυτήν, αλλά και την τροφοδοτεί. Και τούτο αποδεικνύεται από το ότι, ενώ οι συνταξιοδοτικές δαπάνες, σε εθνικό επίπεδο, από 33 δισ. ευρώ μειώθηκαν σε 22 δισ. ευρώ το έτος 2014, το

έλλειμμα που αναμενόταν να έχει διαμορφωθεί το έτος 2025 σε περίπου 11 δισ. ευρώ, σημειώθηκε ήδη μέσα στο έτος 2014, χωρίς να ευνοείται από αυτή την κατάσταση η βελτίωση των δεικτών της οικονομίας και του ΑΕΠ.

Αντιλαμβανόμαστε ως ανάγκη προτεραιότητας την υποχρέωση να καλλιεργήσουμε συνθήκες ενίσχυσης της εμπιστοσύνης των ασφαλισμένων προς το σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης. Να αποκτήσουν οι ασφαλισμένοι συνείδηση του κοινού συμφέροντος που τους συνδέει με τον Οργανισμό. Οι ρυθμίσεις του Ν. 4321/2015 για τη διευκόλυνση των οφειλετών αλλά και των ασφαλισμένων που δεν οφείλουν εισφορές, βρίσκονται όμως σε οικονομική δυσχέρεια, δημιουργούν τις βασικές προϋποθέσεις, για να χτίσουμε από κοινού έναν ασφαλή ΟΑΕΕ, που θα εγγυάται τα δικαιώματα όλων των ασφαλισμένων. Το επόμενο θεσμικό πλαίσιο που θα εισαγάγουμε στις διαδικασίες διαβούλευσης θα αφορά τους ασφαλισμένους που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικά δικαιώματα, αλλά δεν εκπληρώνουν τις προϋποθέσεις ως προς το σκέλος των εισφορών τις οποίες οφείλουν. Εξετάζουμε με προσοχή τις θέσεις όλων των φορέων που εκπροσωπούν τους ελεύθερους επαγγελματίες, ώστε, μετά από επιστημονική μελέτη και με ρυθμίσεις που δεν θα αντιστρατεύονται την αναλογιστική ισορροπία του ΟΑΕΕ, να αντιμετωπίσουμε χρονίζοντα προβλήματα. ●

Μαρία Καραμεσίνη
Διοικήτρια ΟΑΕΔ

Απασχόληση και ασφάλιση σε ιστορική προοπτική: Από τη χαλάρωση στη διάρρηξη της σχέσης

Η βάση της μεταπολεμικής ανάπτυξης του κοινωνικού κράτους σε όλες τις οικονομικά αναπτυσσόμενες χώρες ήταν η πλήρης απασχόληση, που αποτέλεσε την προϋπόθεση για τη χρηματοδότησή του είτε μέσω των κοινωνικών εισφορών είτε μέσω της φορολογίας είτε μέσω ενός μείγματος των δύο. Αυτή η σχέση/προϋπόθεση ήταν απολύτως σαφής σε μεταρρυθμιστές που ενστερνίστηκαν την κεύσσιανή θεωρία κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όπως για παράδειγμα ο Beveridge στη Μεγάλη Βρετανία, και προετοίμασαν το έδαφος για τη στροφή των μεταπολεμικών κυβερνήσεων στην υιοθέτηση πολιτικών για την επίτευξη ενός χαμηλού ποσοστού ανεργίας, που ήταν γι' αυτές συνώνυμο της πλήρους απασχόλησης. Ωστόσο, η σχέση απασχόληση-ασφάλιση ήταν και παραμένει πολύ πιο άμεση και ορατή στα βισμαρκιανού τύπου κοινωνικά κράτη, όπου οι κοινωνικές παροχές εξαρτώνται από τις κοινωνικές εισφορές, απ' ό,τι στα μπεβεριτζιανού τύπου κοινωνικά κράτη, τα οποία, μέσω της φορολογίας, εξασφαλίζουν καθολικές βασικές κοινωνικές παροχές στον πληθυσμό, ενώ η ασφάλιση εξασφαλίζει πρόσθετες παροχές σ' αυτούς που εισφέρουν.

Κοινωνικό κράτος, ασφαλιστικό σύστημα, αγορά εργασίας

Η ιδιαιτερότητα του ελληνικού κοινωνικού κράτους, που ακολούθησε το βισμαρκιανό πρότυπο, σε σχέση με αυτό στις αναπτυσσόμενες ευρωπαϊκές χώρες, είναι ότι παρέμεινε μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1970 υπανάπτυκτο και

ελλειμματικό ως προς τις υπηρεσίες υγείας και φροντίδας και την εισοδηματική στήριξη των ανέργων, ενώ το ασφαλιστικό σύστημα ήταν υπέρμετρα κατακερματισμένο (πολλά ταμεία) και παρουσίαζε κενά κάλυψης του πληθυσμού, λόγω του ανολοκλήρωτου θεσμικού πλαισίου. Η εισφοροδιαφυγή και η αδήλωτη εργασία, που αποτελούν μέχρι σήμερα δομικά στοιχεία της ελληνικής αγοράς εργασίας, στερούσαν συστηματικά πόρους από το ασφαλιστικό σύστημα και έμελλε να οδηγήσουν τις δύο επόμενες δεκαετίες – οπότε βγήκαν στη σύνταξη οι πρώτες γενιές που εισέφεραν μεταπολεμικά στο σύστημα – στα κατώτατα όρια συντάξεων το μεγαλύτερο μέρος των συνταξιούχων του ιδιωτικού τομέα

και σε αδυναμία θεμελίωσης δικαιώματος συνταξιοδότησης πολύ μεγάλο αριθμό γυναικών, που δούλευαν ανασφάλιστες για μεγάλα διαστήματα του εργασιακού τους βίου. Η συνεχής αύξηση των κατώτατων ορίων συντάξεων του ΙΚΑ, με επακόλουθο τη στρέβλωση της αναλογικότητας εισφορών-παροχών στο κάτω άκρο της κατανομής των συντάξεων και τη δημιουργία κινήτρων εισφοροδιαφυγής, και το ΕΚΑΣ, από το 1996 και έπειτα, ήρθαν να αντιμετωπίσουν τη φτώχεια των συνταξιούχων.

Η δεκαετία του 1980 αποτελεί τομή στη συνέχεια του ελληνικού κοινωνικού κράτους, διότι ολοκληρώνεται η ασφαλιστική κάλυψη του πληθυσμού, δίνεται αυτόνομη σύνταξη στις αγρότισσες, δημιουργείται το ΕΣΥ, εξορθολογίζεται και βελτιώνεται κάπως η εισοδηματική προστασία των ανέργων, ενώ μπαίνουν οι βάσεις της πολιτικής ισότητας των φύλων και διευκόλυνσης των εργαζόμενων γονιών, πολιτικές που θα επεκταθούν τη δεκαετία του 1990 και, κυρίως, τη δεκαετία του 2000, με την αναβάθμιση του συστήματος κοινωνικής φροντίδας.

Ως αποτέλεσμα της διεύρυνσης των κοινωνικών δικαιωμάτων και του κοινωνικού κράτους, τη δεκαετία του 1980 οι κοινωνικές δαπάνες απογειώνονται. Όμως, αυτό συμβαίνει παράλληλα με τη στασιμότητα της οικονομίας και τη διόγκωση της ανεργίας, κυρίως με την ύφεση των αρχών της δεκαετίας και την εμφάνιση των πρώτων ελλειμμάτων στο ΙΚΑ. Αυτά το οδηγούν αρχικά

σε δανεισμό, ο οποίος δεν μπορεί να απαντήσει στις δομικές ανισορροπίες. Ως επακόλουθο, θα εγκατασταθεί η κρατική χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος, που θα κατοχυρωθεί θεσμικά ταυτόχρονα με την πρώτη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, εν μέσω της ύφεσης των αρχών της δεκαετίας του 1990. Ακόμα και την περίοδο της οικονομικής μεγέθυνσης, μετά το 1993, το ποσοστό ανεργίας θα συνεχίσει να ανέρχεται, φθάνοντας στο 12% το 1999, έναντι 7% το 1989. Την ίδια δεκαετία, η μαύρη εργασία θα γνωρίσει νέα άνθιση με τη μαζική είσοδο οικονομικών μεταναστών στη χώρα και τη μεταναστευτική πολιτική, που θα διατηρήσει στην παρανομία την πλειονότητα τους.

Απασχόληση-ασφάλιση: από τη χαλάρωση στη διάρρηξη της σχέσης

Η άνοδος της ανεργίας, μαζί με τη μαύρη εργασία και την εισφοροδιαφυγή, διέβρωναν συστηματικά τη χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος από το 1980 και ύστερα, δηλαδή την περίοδο της σύγκλισης των κοινωνικών δαπανών ως ποσοστό του ΑΕΠ με το μέσο όρο της Ε.Ε. των 15, που είχε σχεδόν ολοκληρωθεί το 2008, όταν ξεκινούσε η σημερινή κρίση. Όμως, η τρέχουσα κρίση έδωσε τη χαριστική βολή στα θεμέλια του ασφαλιστικού συστήματος, ανατρέποντας πλήρως την ισορροπία και διαρρηγνύοντας τη σχέση απασχόλησης-ασφάλισης.

Η έκρηξη της ανεργίας (από το 7,9% το 2008 στο 27,7% το 2013) και η διόγκωση της ανασφάλιστης εργασίας, που σημειώθηκαν κυρίως από το 2010 και ύστερα, με τη δραματική ύφεση που προκάλεσαν οι πολιτικές λιτότητας και εσωτερικής υποτίμησης που επέβαλαν τα Μνημόνια, οδήγησαν τα ασφαλιστικά ταμεία σε τεράστιες απώλειες πόρων. Οι απώλειες αυτές επιδεινώθηκαν λόγω της μεγάλης μείωσης των αποδοχών, που οδήγησε σε αναλογική μείωση των παρακρατούμενων εισφορών, και της αδυναμίας των ρημαγμένων οικονομικά αυτοαπασχολούμενων και μικροεπιχειρηματιών να συνεχίσουν να καταβάλλουν εισφορές στα ταμεία τους. Στη συρρίκνωση των συνολικών πόρων των ασφαλιστικών ταμείων συνέβαλαν συνειδητά και η επιβεβλημένη από την τρόικα κατάργηση των κοινωνικών πόρων των ασφαλιστικών ταμείων, η απομείωση των αποθεματικών τους λόγω του PSI κατά 12,5 δισ. ευρώ και ο περιορισμός της κρατικής χρηματοδότησης του ασφαλιστικού συστήματος.

Ασφάλιση κατά της ανεργίας: οι επιπτώσεις και η διαχείριση της κρίσης

Η εκτίναξη της ανεργίας στα ύψη κατά τη διάρκεια της τρέχουσας κρίσης επηρέασε και το σύστημα ασφάλισης κατά της ανεργίας. Οι δαπάνες για επιδόματα και βοηθήματα ανεργίας αυξήθηκαν πολύ μεταξύ 2008 και 2011, λόγω της μεγάλης αύξησης των βραχυχρόνια ανέργων που έχουν δικαίωμα σε επίδομα, και μειώθηκαν κατά 40% μεταξύ 2011 και 2013. Η συρρίκνωση των δαπανών οφείλεται στο γεγονός ότι αφενός μειώθηκε το επίδομα ανεργίας κατά 22%, αφετέρου μειώθηκε ο αριθμός των επιδοτούμενων ανέργων κατά 50%, λόγω της μετατροπής της ανεργίας σε μακροχρόνια και της θέσπισης πλαφόν στον χρόνο επιδότησης των εποχικών ανέργων εντός μιας τετραετίας. Από την άλλη πλευρά, οι συνολικές εισπράξεις από εισφορές για την ανεργία μειώθηκαν, λόγω μείωσης της απασχόλησης κατά 23,5% και των μισθών του ιδιωτικού τομέα κατά 27%, ενώ το ΙΚΑ μείωσε τη ροή της απόδοσης των παρακρατηθεισών εισφορών προς τον ΟΑΕΔ, λόγω δικών του ταμειακών προβλημάτων και προκειμένου να συνεχίσει να καταβάλλει συντάξεις στους συνταξιούχους. Κατά συνέπεια, ο ΟΑΕΔ δεν αντιμετωπίζει σήμερα πρόβλημα ως προς την καταβολή επιδομάτων ανεργίας χάρη στη μάλιστα της μακροχρόνιας ανεργίας και τον περιορισμό των παροχών.

Αύξηση της απασχόλησης και «επιβίωση» του ασφαλιστικού συστήματος

Από την προηγηθείσα ανάλυση είναι προφανές ότι η καθαρή αύξηση των θέσεων εργασίας μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αύξηση των εισροών του δημόσιου ασφαλιστικού συστήματος και την «επιβίωσή» του, μετά από όσα έλαβαν χώρα την προηγούμενη πενταετία. Αν και η αύξηση της απασχόλησης εξαρτάται καθοριστικά από την έξοδο της οικονομίας από την ασφυξία ρευστότητας, την ανακούφιση των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών από τα χρέη, την ενίσχυση του εισοδήματος των λαϊκών τάξεων, που αυξάνει τη ζήτηση στην οικονομία, και την πραγματοποίηση

επενδύσεων, τα προγράμματα απασχόλησης που υλοποιεί ο ΟΑΕΔ μπορούν να συμβάλουν όχι μόνο στην επανεκκίνηση της οικονομίας αλλά και στην καθαρή δημιουργία θέσεων εργασίας, εφόσον επιλεγούν και σχεδιαστούν προγράμματα που δεν προκαλούν υποκατάσταση εργαζομένων ή εκτόπιση επιχειρήσεων και δεν χρηματοδοτούν προειλημμένες επιχειρηματικές αποφάσεις ως προς τις προσλήψεις.

Παρ' όλ' αυτά, επειδή το έλλειμμα απασχόλησης που δημιούργησαν η κρίση και οι υφεσιακές πολιτικές των μνημονίων είναι δύσκολο να κλείσει σύντομα, απαιτούνται και άλλες παρεμβάσεις που θα αυξάνουν άμεσα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα τα έσοδα του ασφαλιστικού συστήματος. Αποσκοπώντας να σταματήσει τον κατήφορο της

διαρκούς μείωσης των δικαιωμάτων και παροχών των ασφαλισμένων που ακολούθησαν οι προηγούμενες κυβερνήσεις, προς υλοποίηση των μνημονιακών δεσμεύσεων, η σημερινή κυβέρνηση ήδη μελετά παρεμβάσεις, όπως οι ρυθμίσεις χρεών των αυτοαπασχολούμενων προς τα ασφαλιστικά ταμεία, μέτρα

περιορισμού της εισφοροδιαφυγής, η δημιουργία «Ταμείου Εθνικού Πλούτου και Κοινωνικής Ασφάλισης», όπου θα κατευθύνονται έσοδα από την αξιοποίηση της περιουσίας του δημοσίου και την εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου και, πιθανόν, των υδρογονανθράκων, πρόστιμα για μη τήρηση της εργατικής νομοθεσίας κ.λπ.

Η παραπάνω κατεύθυνση δεν προσπαθεί να επαναφέρει τη στενή σχέση μεταξύ απασχόλησης και ασφάλισης πάνω στην οποία είχε θεωρητικά θεμελιωθεί το ελληνικό ασφαλιστικό σύστημα μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Αντίθετα, προσπαθεί να διευρύνει το μερίδιο του κράτους στην τριμερή χρηματοδότηση του ασφαλιστικού συστήματος σε σχέση με αυτό που ίσχυε προ της κρίσης. Η κρίση του βισμαρκιανού μοντέλου κοινωνικού κράτους δεν είναι μόνο ελληνική αλλά γενικευμένη. Οι απαντήσεις, όμως, διαφέρουν ανάλογα με το βάθος της κρίσης και την πολιτική οικονομία κάθε χώρας. ●

“ Η εκτίναξη της ανεργίας στα ύψη κατά τη διάρκεια της τρέχουσας κρίσης επηρέασε και το σύστημα ασφάλισης κατά της ανεργίας. ”

Άνοιξε την αγκαλιά σου

γίνε και συ
Νονός
της Unicef

Αγκάλιασε τα παιδιά που έχουν ανάγκη

Το πρόγραμμα «Νονός» είναι ένα από τα πιο σημαντικά προγράμματα της UNICEF. Δεν είναι υιοθεσία ενός ή περισσότερων παιδιών! Ούτε παρακολούθηση ενός παιδιού κατά τη διάρκεια της ζωής του. Η UNICEF θα φροντίσει για την υγεία και την ανάπτυξη πολλών παιδιών.

«Νονός» της UNICEF σημαίνει περισσότερη βοήθεια για όλα τα παιδιά που τη χρειάζονται. Συμμετέχοντας στο πρόγραμμα αυτό μας δίνετε τη δυνατότητα για πιο μακροχρόνιο και σωστότερο σχεδιασμό δράσης προς όφελος των παιδιών αυτών.

Με 20€ το μήνα μπορείτε να γίνετε «Νονός» και να αγκαλιάσετε τα παιδιά που σας έχουν τόσο ανάγκη. Να τους εξασφαλίσουμε μαζί φαγητό, σχολείο, ζεστασιά.

Είναι εύκολο να συμμετάσχετε στο πρόγραμμα. Απλά συμπληρώστε το κουπόνι που ακολουθεί με τα πλήρη στοιχεία σας και στείλτε το στη UNICEF. Εμείς θα σας στείλουμε τις απαραίτητες πληροφορίες για να σας εξυπηρετήσουμε στη συμμετοχή σας.

Άνοιξε λοιπόν τώρα και συ την αγκαλιά σου στα παιδιά που σε χρειάζονται περισσότερο και γίνε και συ Νονός της UNICEF.

Επιθυρώ να συμμετέχω στο πρόγραμμα «Νονός» της UNICEF

Επώνυμο: _____

Όνομα: _____ Επάγγελμα: _____

Διεύθυνση: _____ Πόλη: _____

T.K.: _____ Τηλ. Οικίας: _____ Τηλ. Εργασίας: _____

Ανδρέα Δημητρίου 8 & Τζων Κένεντυ 37, 161 21 Καισαριανή
Τηλ. 210 72 55 555, www.unicef.gr

Ημερομηνία: _____ Υπογραφή: _____

Συμπληρώστε το κουπόνι και ταχυδρομήστε το στη UNICEF, Ανδρέα Δημητρίου 8 & Τζων Κένεντυ 37, 161 21 Καισαριανή ή στείλτε το στο Fax 210 72 52 555

Η UNICEF παραπλήσι το έγκυρο για τη γλώσσα του.

Δρ. Ξενοφών Ν. Βεργίνης
Διοικητής ΟΓΑ

Το Ασφαλιστικό Σύστημα δεικτής Ανάπτυξης

Στο ερώτημα τι ρόλο παίζει το Ασφαλιστικό Σύστημα σ' ένα κράτος και μια κοινωνία ανθρώπων απαντώ:

Ένα σύγχρονο κράτος οφείλει προς τον πολίτη να εξασφαλίζει: ελευθερία, δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη με βεβαιότητα και ασφάλεια προστασίας, στη βάση των αρχών: της ισότητας έναντι του Νόμου, της ίσης μεταχείρισης ή της μη διάκρισης και της ισοδύναμης ανταποδοτικότητας.

Σε μια θεσμικά οργανωμένη σύγχρονη Πολιτεία, το Ασφαλιστικό Σύστημα αποτελεί τον ασφαλή δείκτη οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. Διακρίνει το Κοινωνικό Κράτος ως Κράτος Δικαίου και διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη.

Οι θέσεις: ουδείς πολίτης ανασφάλιστος, ισοδύναμη ανταποδοτικότητα και ειδική μεταχείριση στις «ευαίσθητες» κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού, αποτελούν αναγκαία συστατικά στοιχεία του Κράτους Δικαίου.

Το Κράτος οφείλει να διαθέτει ένα σύγχρονο

δυναμικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης, Προστασίας και Φροντίδας στον πολίτη ενάντια στον κοινωνικό αποκλεισμό, ενεργώντας εντός του θεσμικού πλαισίου του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της Αρχής της Επικουρικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Σημειώνω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν υπαγορεύει κανόνες ασφαλιστικής πολιτικής, αλλά περιορίζεται, με βάση την αρχή της επικουρικότητας, στη στήριξη και συμπλήρωση των μέτρων και δράσεων του Κράτους – Μέλους.

Το Ασφαλιστικό Σύστημα, από πλευράς υφής και περιεχομένου, αποτελεί στο σύνολό του μια ενότητα κανόνων κοινωνικής συμπεριφοράς και δράσης που στηρίζεται σε ιστορικά, ανθρωπιστικά και εθνικά δεδομένα μιας φιλοσοφικής κοινωνικής αντίληψης που γεννάει η ιστορικότητα του έθνους και προσδιορίζεται σε έκταση και μέγεθος από τις κλιματολογικές συνθήκες, τους διαθέσιμους παραγωγικούς πόρους και την ένταση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης.

Συνεπώς, το ελληνικό Κράτος, προκειμένου να ανταποκριθεί στον ρόλο του, ως Κράτος Κοινωνικό και ως Κράτος Δικαίου, πρέπει να δημιουργήσει ένα Ασφαλιστικό Σύστημα βιώσιμο και αποτελεσματικό, αξιόπιστο και φερέγγυο, που να ανταποκρίνεται στην ελληνική πραγματικότητα, την ελληνική οικογένεια και τον Έλληνα πολίτη. Αυτό σημαίνει ότι το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να είναι ενιαίο, απλό και λειτουργικό στην οργάνωση και διαχείριση, χωρίς πολυπλοκότητα και κοστοβόρες διαδικασίες.

“ Το σημερινό σύστημα, παρά τις όποιες βελτιώσεις που έχει υποστεί, απαιτεί άμεσες και βαθιές τομές θεσμικού, οργανωτικού και διαχειριστικού χαρακτήρα, σε ορισμένα από μηδενική βάση. ”

Ένα σύστημα χωρίς εσωτερικές συγκρούσεις και αλληλοαναιρέσεις. Ένα σύστημα που να διαθέτει εσωτερικούς μηχανισμούς ελέγχου αποτελεσματικότητας και βιωσιμότητας, προσαρμοσμένο στις διαχρονικές ανάγκες και διαθέσιμους παραγωγικούς πόρους της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας αντίστοιχα.

Το σημερινό σύστημα, παρά τις όποιες βελτιώσεις που έχει υποστεί, απαιτεί άμεσες και βαθιές τομές θεσμικού, οργανωτικού και διαχειριστικού χαρακτήρα, σε ορισμένα από μηδενική βάση. Αυτό επιβάλλεται, όταν μετά τη σημερινή κρίση, οικονομική και κοινωνική, όλα έχουν αλλάξει.

Συγκεκριμένα: υπάρχει ένα πλήθος νόμων (πολυνομία) και ένα πλήθος διατάξεων που είναι διάσπαρτες σε διάφορους και άσχετους με την κοινωνική ασφάλιση νόμους! Απαιτείται κωδικοποίηση και εκσυγχρονισμός διαδικασιών αναφοράς.

Η άσκηση πολιτικής ασφαλιστικής κάλυψης αντί να είναι ενιαία και διαχρονική, λόγω ιδιαίτερα της πολυνομίας, παρουσιάζεται κατακεραματισμένη και ενίοτε ανεργάτιστη (χωρίς καθορισμένους στόχους),

όχι μόνο μεταξύ των Ασφαλιστικών Φορέων αλλά και μεταξύ των υπηρεσιών του ίδιου Ασφαλιστικού Φορέα! Έτσι, παρατηρούμε να εφαρμόζεται μια πολυδιασπασμένη, ασύνδετη, ανορθολογική και μάλιστα όχι αντιπροσωπευτική κοινωνική τιμολογιακή πολιτική στον καθορισμό ασφαλιστικών κλιμακίων και κατ' επέκταση ασφαλιστικών εισφορών, με συχνά αναντιστοιχία πληρωμής ύψους εισφορών από μέρους των ασφαλισμένων και καταβολής ύψους συντάξεων, καθώς και λοιπών παροχών από πλευράς του Κράτους.

Οι χρόνιες αυτές αδυναμίες του Συστήματος οδηγούν τους πολίτες – δικαιούχους σε αδυναμία να βρουν το δίκιο τους και παράλληλα τις υπηρεσίες (αθέλγητα και ενίοτε αδιάφορα) να συντονίζουν τη δράση και τις αποφάσεις τους, με αποτέλεσμα την κατασπατάληση πόρων (χρόνου και χρήματος).

Η βιωσιμότητα και αποτελεσματικότητα του Ασφαλιστικού Συστήματος εξαρτώνται, πέρα από τη σύγχρονη διοικητική και τεχνολογική υποδομή και από τη διαχρονική χρηματοπιστωτική στήριξη που θα εξασφαλίζει, κατά κανόνα, εσωτερικά το ίδιο το σύ-

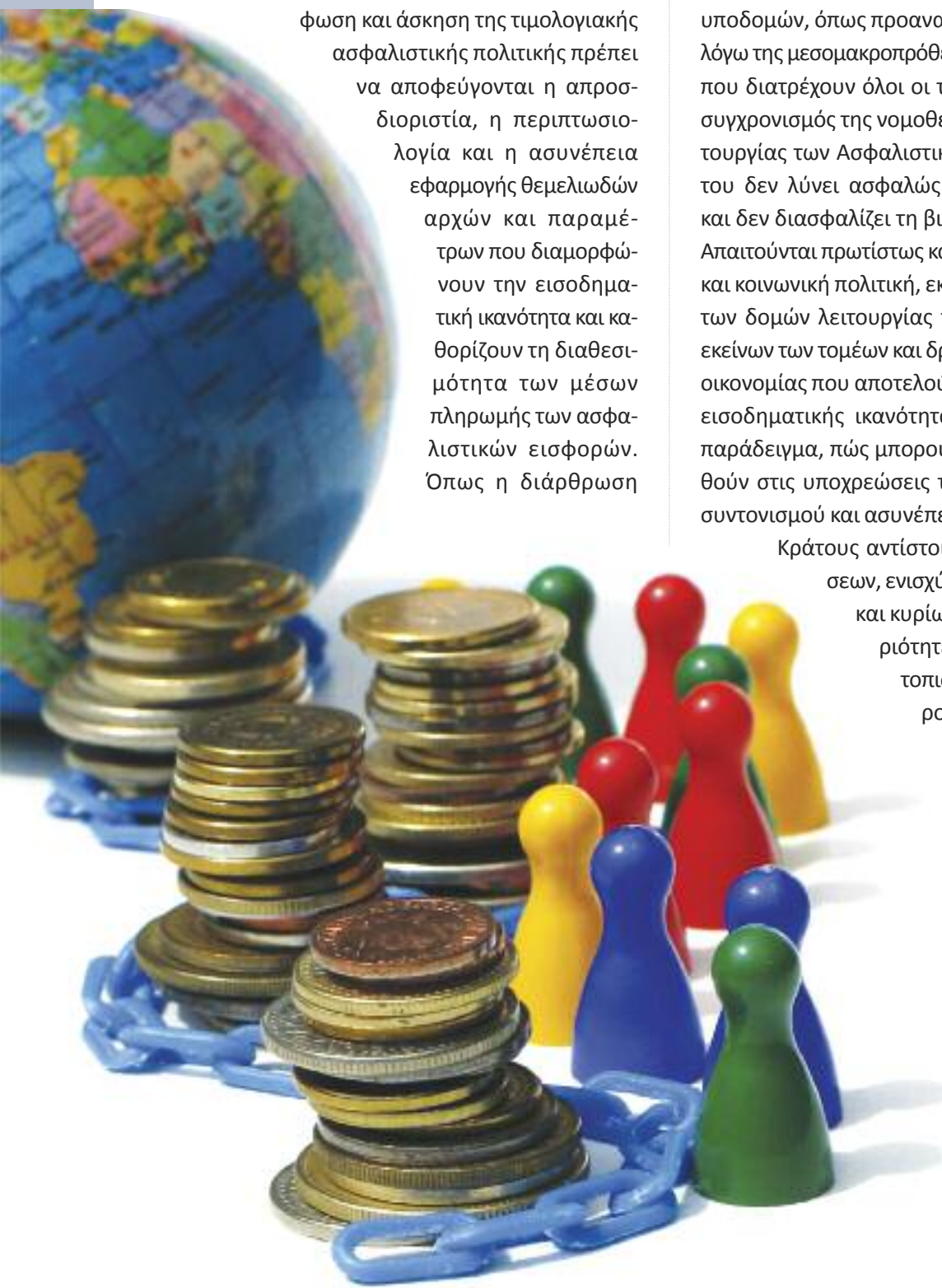
στημα με ιδίους πόρους και μόνο κατ' εξαίρεση να ενισχύεται από κρατικές επιχορηγήσεις, ιδιαίτερα σε περιόδους ύφεσης και ανεργίας. Αυτό επιτυγχάνεται με συγκεκριμένη συνεπή τιμολογιακή πολιτική εισφορών και αντίστοιχων παροχών, μετά από αναλογιστική μελέτη όλων των προσδιοριστικών παραγόντων και στοιχείων ποσοτικής ανάλυσης κατά κατηγορία ασφαλισμένων και ηλικιών. Κατά τη διαμόρφωση και άσκηση της τιμολογιακής ασφαλιστικής πολιτικής πρέπει να αποφεύγονται η απροσδιοριστία, η περιπτώσιολογία και η ασυνέπεια εφαρμογής θεμελιωδών αρχών και παραμέτρων που διαμορφώνουν την εισοδηματική ικανότητα και καθορίζουν τη διαθεσιμότητα των μέσων πληρωμής των ασφαλιστικών εισφορών. Όπως η διάρθρωση

ηλικιών, η φύση και ο χρόνος εργασίας και απασχόλησης, η οικογενειακή σύνθεση και κατάσταση, το ευρύτερο φυσικό – οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον κ.α.

Σήμερα, τα ασφαλιστικά ταμεία της χώρας αντιμετωπίζουν πράγματι σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας, λόγω κυρίως ρευστότητας, που όμως είναι αποτέλεσμα όχι μόνο τρεχουσών συγκυριών αλλά και έλλειψης υποδομών, όπως προαναφέρθηκε. Ειδικότερα, όμως, λόγω της μεσομακροπρόθεσμης υφεσιακής κατάστασης που διατρέχουν όλοι οι τομείς της οικονομίας. Ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας και των υποδομών λειτουργίας των Ασφαλιστικών Οργανισμών από μόνος του δεν λύνει ασφαλώς το ασφαλιστικό πρόβλημα και δεν διασφαλίζει τη βιωσιμότητα του Συστήματος. Απαιτούνται πρωτίστως και επειγόντως νέα οικονομική και κοινωνική πολιτική, εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη των δομών λειτουργίας του κράτους και ειδικότερα εκείνων των τομέων και δραστηριοτήτων της ελληνικής οικονομίας που αποτελούν και τις παραγωγικές πηγές εισοδηματικής ικανότητας των ασφαλισμένων. Για παράδειγμα, πώς μπορούν οι αγρότες να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, όταν υπάρχει έλλειψη συντονισμού και ασυνέπεια Δημοσίων Υπηρεσιών και

Κράτους αντίστοιχα στην καταβολή επιδοτήσεων, ενισχύσεων και επιστροφής φόρων και κυρίως όταν οι αγροτικές δραστηριότητες υποφέρουν από χρηματοπιστωτική ασφυξία και ολόκληρος ο αγροτικός τομέας από αναπτυξιακό μαρασμό;

Η κοινωνική ασφάλιση γενικά μπορεί να ασκείται στη χώρα μας εκτελεστικά και διαχειριστικά, από περισσότερους του ενός οργανισμούς (πυλώνες), με ενιαία Εποπτική Αρχή και ενότητα εσωτερικής επικοινωνιακής τεχνολογικής διασύνδεσης δικτύων, ώστε να διασφαλίζονται η συμβατότητα και η απόδοση των συστημάτων, δηλαδή η διαλειτουργικότητα των Δημοσίων Οργανισμών.

Οι Οργανισμοί μπορεί να είναι τρεις με βάση τις ιδιαιτερότητες και την εσωτερική συνοχή του ασφαλιστικού αντικειμένου, με κοινή βάση δεδομένων και άμεση ηλεκτρονική πρόσβαση στα δεδομένα, ώστε να μην υπάρχει απώλεια χρόνου κατά την άσκηση της ασφαλιστικής πολιτικής και απόδοσης όλων των παροχών στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους. Τα συστήματα ΑΡΙΑΔΝΗ, ΗΛΙΟΣ και ΑΤ-ΛΑΣ, τα οποία διαχειρίζεται η ΗΔΙΚΑ, η οποία και διαθέτει την κεντρική βάση ασφαλιστικών δεδομένων, είναι αναμφισβήτητα προς τη σωστή κατεύθυνση και αποτελούν πρόοδο.

Ειδική αναφορά στον ΟΓΑ: Ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ) βρίσκεται τελευταία σε μια δυναμική πορεία εκσυγχρονισμού διοικητικής οργάνωσης και διαχείρισης, με διακεκριμένους στόχους την αύξηση της αποτελεσματικότητας και την προοπτική της βιωσιμότητάς του προς το συμφέρον των ασφαλισμένων, των συνταξιούχων και λοιπών συναλλασσομένων με τον Οργανισμό.

Ο εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη της μηχανογράφησης και μηχανογράφησης, η διασφάλιση συμβατότητας πρόσβασης προς όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς και μηχανογραφικά κέντρα Υπουργείων και Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού (που δυστυχώς μειώνεται),

με εκπαίδευση προσωπικού, με πολιτική αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων και ενίσχυσης περιφερειακών υπηρεσιών σε τεχνολογικές υποδομές, καθιστούν τον ΟΓΑ έναν σύγχρονο Ασφαλιστικό Οργανισμό.

Σήμερα, η ηλεκτρονική απόδοση ασφαλιστικού μητρώου, ασφαλιστικής ενημερότητας, καταβολής των οικογενειακών επιδομάτων, καταβολής των εισφορών και πληροφόρησης των ασφαλισμένων – συνταξιούχων αποτελούν μία πραγματικότητα. Σύντομα, οι αγρότες θα μπορούν να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν ηλεκτρονικά την αίτηση υπαγωγής τους στην ασφάλιση αλλά και την αίτηση συνταξιοδότησής τους. Έχει ήδη αρχίσει και λειτουργεί το

ηλεκτρονικό πρωτόκολλο, που μέχρι πρόσφατα λειτουργούσε αποκλειστικά ως χειρόγραφο.

Παράλληλα, δημιουργούμε τις προϋποθέσεις πρόσκλησης και εισαγωγής στην ασφάλιση Νέων Αγροτών ηλικίας έως 40 ετών, που δυστυχώς μέχρι σήμερα αποτελούν μόνο το 16,3 % των ασφαλισμένων αγροτών. Είναι το χαμηλότερο ποσοστό αντίστοιχα έναντι όλων σχεδόν των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πώς μπορεί αλήθεια να λυθεί το πρόβλημα ρευστότητας και βιωσιμότητας του ΟΓΑ σε μόνιμη βάση, αν δεν αναστραφεί η σημερινή βάση της πυραμίδας των ασφαλισμένων ηλικιών; Είναι ευνόητο ότι αύξηση του αριθμού ασφαλισμένων σε νέες ηλικίες προκαλεί αύξηση εισροής κεφαλαίων, αλλά και σημαντική μείωση δαπανών επιφέρει, σε σχέση με τις δαπάνες που αντιπροσωπεύουν οι μεγάλες ηλικίες που κατέχουν το ποσοστό 83,7%.

Πρέπει να αναφέρω ότι τα αποτελέσματα του εκσυγχρονισμού υποδομών έχουν επιφέρει σημαντική μείωση χρόνου καταβολής των παροχών, αλλαγή

τρόπου επικοινωνίας με τους αγρότες (ιδιαίτερα μέσω των προγραμμάτων Αγροτικής Εστίας), αλλά και αύξηση του βαθμού εισπραξιμότητας του Οργανισμού, που από χαμηλά ποσοστά έχει φθάσει, παρά τη συνεχιζόμενη κρίση πάνω από το 67%. Πιστεύω δε ότι, με τη ρύθμιση καταβολής των ληξιπροθέσμων οφειλών σε 100 δόσεις, ένας σημαντικός αριθ-

μός των αγροτών θα μπορέσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, δεδομένου ότι το 90 και πλέον τοις εκατό των οφειλετών έχουν οφειλές που δεν υπερβαίνουν τις 5.000 ευρώ.

Κλείνω τη μικρή αυτή αναφορά μου στον ΟΓΑ σημειώνοντας ότι ο Οργανισμός κατά το Β' εξάμηνο του 2013 και αρχές του 2014 ανταποκρίθηκε πλήρως στην εκκαθάριση και καταβολή των νόμιμων οφειλών προς όλες τις επιχειρήσεις – παρόχους του Οργανισμού (κατά 98,5 %) που συνεργάστηκαν με τον ΟΓΑ στην παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για το διάστημα 2007 – 2011. Ένα σημαντικό έργο που επαινέθηκε από πολλούς. ●

“ Σήμερα, τα ασφαλιστικά ταμεία της χώρας αντιμετωπίζουν πράγματι σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας, λόγω κυρίως ρευστότητας, που όμως είναι αποτέλεσμα όχι μόνο τρεχουσών συγκυριών αλλά και έλλειψης υποδομών. ”

Σάββας Ρομπόλης
Ομότιμος καθηγητής
Παντείου Πανεπιστημίου

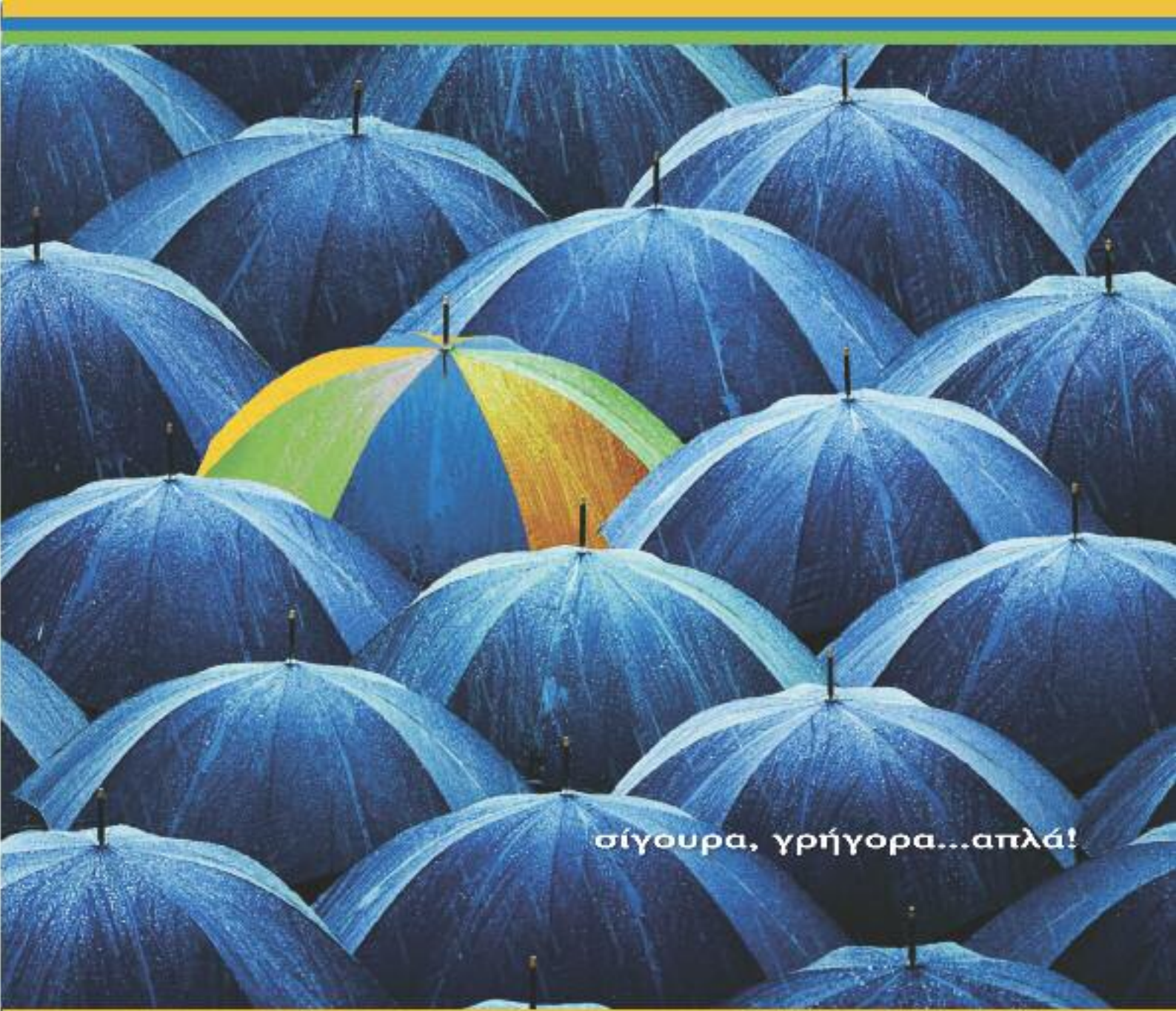
Το Ασφαλιστικό 2010-2014: Η σταδιακή μεταμόρφωση του κράτους-πρόνοιας σε κράτος-φιλανθρωπίας

Σε συνθήκες εκτροχιασμού οδηγείται το ασφαλιστικό στην Ελλάδα, παρά τις σοβαρές μειώσεις των συντάξεων, τις αυξήσεις στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης και τη γενικότερη αποδιάρθρωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι ασφαλιστικές επιλογές της τρόικας και των ελληνικών κυβερνήσεων κατά την περίοδο 2010-2014 επέφεραν μια μείωση (45%) των κύριων, επικουρικών συντάξεων και του εφάπαξ, επιδείνωσαν σημαντικά το βιοτικό επίπεδο των συνταξιούχων και ταυτόχρονα συνέβαλαν στην ανησυχητική μείωση του αποθεματικού κεφαλαίου της κοινωνικής ασφάλισης (3,5 δισ. ευρώ, 2014). Η συρρίκνωση αυτή επήλθε λόγω της αύξησης του αριθμού των συνταξιούχων κατά 600.000 άτομα την τελευταία πενταετία και της μείωσης των εσόδων λόγω του PSI (12,5 δισ. ευρώ), της μείωσης των μισθών (-4 δισ. ευρώ), της μείωσης της κρατικής επιχορήγησης από 18,9 δισ. το 2010 σε 8,6 δισ. ευρώ το 2015, της

υψηλής ανεργίας (27%) που επιφέρει απώλειες εσόδων στην κοινωνική ασφάλιση (6,5 δισ. ευρώ το 2014), της εισφοροδιαφυγής (-15 δισ. ευρώ, 2014) και των οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία (-17,4 δισ. ευρώ, 2014). Τη δυσμενή αυτή κατάσταση καλείται να αντιμετωπίσει η νέα ελληνική κυβέρνηση, ανακοινώνοντας στις προγραμματικές δηλώσεις στη Βουλή τη δέσμευσή της για μη περαιτέρω μείωση των συνταξιοδοτικών παροχών (κύριων, επικουρικών) και του εφάπαξ.

Με άλλα λόγια, είναι προφανές ότι κατά την περίοδο 2010-2014 υλοποιήθηκε στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας ένα σχέδιο εξασφάλισης της μακροχρόνιας οικονομικής της βιωσιμότητας με μείωση των συντάξεων και του εφάπαξ, επιφέροντας στο κοινωνικό-ασφαλιστικό σύστημα μια θεσμική κακοποίηση και έναν δομικό μετασχηματισμό του χαρακτήρα του (από αναδιανεμητικό σε κεφαλαιοποιητικό). Με άλλα λόγια, το συστημικό κέντρο βάρους της κοινωνικής ασφάλισης κατά την περίοδο αυτή μετατοπίζεται σταδιακά από ένα σύστημα κοινωνικής αλληλεγγύης (αναδιανεμητικό) σε εξατομικευμένο σύστημα (κεφαλαιοποιητικό) (βασική σύνταξη, ιδιωτικά συνταξιοδοτικά σχήματα, επαγγελματική και ιδιωτική ασφάλιση). Στην κατεύθυνση αυτή, το λανθασμένο επιχείρημα των διεθνών οργανισμών (δανειστών) και των ελληνικών κυβερνήσεων ήταν ότι η ιδιωτικοποίηση της κοινωνικής ασφάλισης θα μπορούσε να συμβάλει στην αναπλήρωση των σημαντικών απωλειών των κύριων και επι→

“ Η γήρανση του πληθυσμού στην Ελλάδα συμβάλλει στη σταδιακή αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών και η συσχέτισή της με το υψηλό επίπεδο ανεργίας επιδεινώνει τη δυσαναλογία εργαζόμενων-συνταξιούχων. ”

σίγουρα, γρήγορα...απλά!

Η Interasco εξ-ασφάλιση...εγγυάται.

...γιατί είμαστε στον ασφαλιστικό χώρο από το 1890.

...γιατί πάνω από 120 χρόνια εξ-ασφαλίζουμε με συνέπεια, εντιμότητα και σιγουριά χιλιάδες πελάτες μας.

...γιατί σήμερα σαν μέλος του ομίλου Harel που έχει 2 εκ. πελάτες, 1,7€ δις κύκλο εργασιών, 731.000.000€ ίδια κεφάλαια και 21,5€ δις επενδυμένα κεφάλαια είμαστε δυνατοί περισσότερο από ποτέ.

Πάνω από όλα όμως λογαριάζουμε εσάς που μας εμπιστεύεστε την υγεία σας, την περιουσία σας, το μέλλον και την ευτυχία σας.

Αυτή την εμπιστοσύνη μετατρέπουμε σε σίγουρη δύναμη για να δημιουργείτε απερίσπαστοι και να προοδεύετε.

Έτσι, γιατί ασφάλεια σημαίνει **σίγουρα, γρήγορα ... απλά Interasco!**

interasco
Ασφαλιστική Εταιρεία

Βασ. Γεωργίου 11 & Κόλλης, 152 33 Χαλάνδρι
Τηλ.: +30 210 6793100, Fax: +30 210 6776035
www.interasco.gr, e-mail: info@interasco.gr

κουρικών συντάξεων, καθώς και του εφάπαξ, παραβλέποντας ότι η ιδιωτική ασφάλιση είναι η πλέον επισφαλής «ασφάλιση», δεδομένου ότι με διαχειριστικούς όρους υψηλού κινδύνου «αξιοποιεί» τα αποθεματικά στις χρηματαγορές.

Όμως, παρά αυτές τις εξελίξεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή «νίπτει τας χείρας της», υποστηρίζοντας παράλληλα ότι «η ανεργία και η γήρανση του πληθυσμού θα συντελεστούν σε τέτοια κλίμακα, που, αν δεν υπάρξουν οι κατάλληλες, αποτελεσματικές και ανασχετικές παρεμβάσεις, υπάρχει ο κίνδυνος (...) υπονόμευσης της σταθερότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Από την άποψη αυτή, αξίζει να σημειωθεί ότι η γήρανση του πληθυσμού στην Ελλάδα συμβάλλει στη σταδιακή αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών και η συσχέτισή της με το υψηλό επίπεδο ανεργίας επιδεινώνει τη δυσαναλογία εργαζόμενων-συνταξιούχων (1 προς 7), ακόμη και εάν μηδενιστεί η ανεργία στη χώρα μας. Στην Ελλάδα, σήμερα, το 14% του πληθυσμού είναι άνω των 65 ετών, ενώ προστίθενται σε αυτή την ηλικιακή κατηγορία 100.000 άτομα ανά πέντε χρόνια, με αποτέλεσμα το 2020 οι Έλληνες άνω των 65 ετών να είναι άνω του 20% του πληθυσμού, και το 2030, να είναι πάνω από το 30% του πληθυσμού (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2014). Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι, μετά το 2040 στην Ελλάδα ανακόπτεται η φυσιολογική αύξηση του πληθυσμού, ο

ο οποίος το 2060 θα είναι 300.000 άτομα λιγότερα από ό,τι είναι σήμερα, σε βαθ-

μό που σταδιακά να διαμορφώνεται το δημογραφικό μέλλον μιας χώρας συνταξιούχων, με ό,τι αρνητικά συνεπάγεται για την προοπτική του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.

Με άλλα λόγια, διαπιστώνεται, εκτός από την αποσάθρωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που συντελέστηκε στη χώρα μας, και η παντελής απουσία σχεδιασμού και υλοποίησης μιας ολοκληρωμένης δημογραφικής πολιτικής, ικανής να αποτρέψει τις δυσμενείς πληθυσμιακές εξελίξεις στην Ελλάδα.

Παράλληλα, διαπιστώνεται ότι οργανώθηκε και θεσμοποιήθηκε σταδιακά η ιδιωτική διαχείριση των κοινωνικών πόρων και η ατομική ευθύνη της ασφάλισης κινδύνων (κεφαλαιοποιητικό σύστημα), καθώς και η συρρίκνωση της κοινωνικής λειτουργίας της δημοκρατίας. Από την άποψη αυτή, η κοινωνία των πολιτών μεταμορφώνεται σε κοινωνία ιδιωτών (ατόμων), που λειτουργούν ως καταναλωτές των υπηρεσιών ασφάλισης των αγορών και όχι ως χρήστες συλλογικών-κοινωνικών υπηρεσιών και παροχών.

Η παρατήρηση αυτή σημαίνει ότι τα κοινωνικά δικαιώματα διαχειρίζονται ως ατομικά δικαιώματα ιδιοκτησίας, ενώ οι κοινωνικές ανάγκες διαχειρίζονται σε όρους αγοράς, θεωρούμενες ως ατομική επιθυμία και όχι ως συλλογική-κοινωνική ανάγκη, που το κράτος εγγυάται με νέους πόρους τη δυναμική ικανοποίησή της (Β. Κουμαριανός, 2013).

Έτσι, συντελείται η ιδιωτικοποίηση των κοινωνικών κινδύνων σε όρους ατομικότητας και χρησιμότητας, και όχι σε όρους συλλογικότητας-κοινωνικότητας και ικανοποίησης των κοινωνικών αναγκών, με ό,τι αυτό αρνητικά συνεπάγεται για το βιοτικό επίπεδο των Ευρωπαίων και των Ελλήνων πολιτών. Χαρακτηριστική περίπτωση αυτών των δυσμενών συνθηκών των πολιτικών της εσωτερικής υποτίμησης στην Ελλάδα αποτελεί ο κρατικός προϋπολογισμός του 2015, στον οποίο προβλέπεται η μείωση των δαπανών κοινωνικής προστασίας (κοινωνική ασφάλιση, υγεία, παιδεία) κατά 1,1 δισ. ευρώ (13,931 δισ. ευρώ) σε σχέση με το 2014 (14,390 δισ. ευρώ) και το 2013 (15,921 δισ. ευρώ) αλλά και σε σύγκριση με την πρόβλεψη του Μεσοπρόθεσμου προγράμματος για το 2015 (14,104 δισ. ευρώ), επιβεβαιώνοντας τη στρατηγική της σταδιακής μεταμόρφωσης του κράτους-πρόνοιας σε κράτος-φιλανθρωπίας κατά την περίοδο 2010-2014. ●

Ελλάδα:

Ασφαλιστικό Σύστημα και Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις

Πάνος Ξυδώνας
Λέκτορας
Χρηματοοικονομικής,
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Χρήστος Νούνις
Διευθυντής ΚΕΠΕ

Χρήστος Τριαντόπουλος
Ερευνητής ΚΕΠΕ

Οι γνώμες και οι κρίσεις που διατυπώνονται στο συγκεκριμένο άρθρο είναι των συγγραφέων και δεν αντιπροσωπεύουν αναγκαστικά γνώμες και κρίσεις του ΚΕΠΕ.

Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-2008, που ξεκίνησε από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (ΗΠΑ) και επεκτάθηκε στην Ευρώπη, όπως ήταν αναμενόμενο έπληξε και την ελληνική οικονομία, που ήταν από τις περισσότερο ευάλωτες ευρωπαϊκές οικονομίες, ως αποτέλεσμα ενός παρωχημένου αναπτυξιακού υποδείγματος που συνέβαλε στη δημιουργία, συντήρηση και διόγκωση των «δίδυμων» ελλειμμάτων και χρεών. Ο ρόλος του κράτους και, ειδικότερα, το εύρος του δημοσίου τομέα συνιστούσε, αλλά και σε μεγάλο βαθμό συνιστά, ένα από τα δομικά συστατικά του εγχώριου υποδείγματος. Σ' αυτό το πλαίσιο, συνενπώς, εντοπίζεται και το εγχώριο ασφαλιστικό σύστημα, το οποίο χαρακτηρίζονταν, κυρίως, από: (α) τον υποχρεωτικό και εκτεταμένο δημόσιο χαρακτήρα του, (β) την αναδιανεμητική λογική μεταξύ των εργαζομένων αλλά και των γενεών, (γ) τη συνταξιοδοτική φιλοσοφία των καθορισμένων παροχών, (δ) τον υψηλό βαθμό εισοδηματικής αντικατάστασης, (ε) τον κατακερματισμό του συστήματος σε δεκάδες ασφαλιστικά ταμεία, (ζ) την έντονη διαφοροποίηση μεταξύ των εργαζομένων αναφορικά με τις παροχές και τον απαι-

τούμενο χρόνο για τη συνταξιοδότηση (ακόμα και του ιδίου ασφαλιστικού ταμείου), (η) την πολιτική εξάρτηση της διαχείρισης των ασφαλιστικών ταμείων, και (θ) το ιδιαίτερα μικρό μέγεθος της ιδιωτικής ασφαλιστικής δραστηριότητας. Όπως, φυσικά, ήταν αναμενόμενο, ήδη κατά τις προηγούμενες δεκαετίες, ξεκίνησε η συζήτηση για την ανάγκη διασφάλισης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του εγχώριου συνταξιοδοτικού συστήματος μέσα από διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα στόχευαν τόσο στην ενίσχυση της οικονομικής αποτελεσματικότητας, όσο και στη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Τα όποια διαρθρωτικά επιτεύγματα, ωστόσο, δεν ήταν ικανά να διαμορφώσουν ένα μακροπρόθεσμο περιβάλλον βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος, με αποτέλεσμα το ασφαλιστικό σύστημα να βρεθεί στο επίκεντρο του Προγράμματος Οικονομικής Πολιτικής από τη στιγμή που η χώρα εντάχθηκε στον Μηχανισμό Στήριξης ΕΕ/ΕΚΤ/ΔΝΤ το 2010.

Στο πλαίσιο, λοιπόν, του Προγράμματος Οικονομικής Πολιτικής, τα τελευταία χρόνια πραγματοποιήθηκαν μία σειρά από διαρθρωτικές παρεμβάσεις και αλλαγές που συνέβαλαν στην αντιμετώπιση προβλη-

μάτων και υστερήσεων των προηγούμενων ετών, όπως –μεταξύ άλλων– η ενοποίηση ταμείων κύριας ασφάλισης, η δημιουργία ενός ενιαίου ταμείου επικουρικής ασφάλισης, η ενοποίηση μίας σειράς κανόνων και διαδικασιών, η θέσπιση ενός κέντρου είσπραξης ασφαλιστικών οφειλών, ο διαχωρισμός των δύο βασικών κλάδων ασφάλισης, η θέσπιση ενός ενιαίου συστήματος ελέγχου πληρωμών συντάξεων και η εφαρμογή μίας ευρείας κλίμακας πληροφοριακών συστημάτων. Πρόκειται για διαρθρωτικές παρεμβάσεις με σημαντική συνεισφορά στη μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, στον περιορισμό του διοικητικού βάρους, στην εξοικονόμηση πόρων και στην αναβάθμιση των υπηρεσιών προς τον πολίτη, διαμορφώνοντας τις βάσεις για τον εκσυγχρονισμό και τη σύγκλιση του με τα αντίστοιχα συστήματα της Ευρώπης. Παράλληλα, ωστόσο, με την υλοποίηση διαρθρωτικών αλλαγών, το ασφαλιστικό σύστημα χαρακτηρίστηκε από μία σειρά επώδυνων περικοπών κύριων και επικουρικών συντάξεων από το 2010 και έπειτα. Πρόκειται για προσαρμογές των συντάξεων, στο πλαίσιο του Προγράμματος Οικονομικής Πολιτικής, οι οποίες συρρίκνωσαν το διαθέσιμο εισόδημα μεγάλου αριθμού συνταξιούχων και, ειδικότερα, αυτών που κατατάσσονται στα χαμηλότερα εισοδηματικά κλιμάκια.

Το ζητούμενο, συνεπώς, κατά την τρέχουσα περίοδο, είναι να δοθεί προτεραιότητα σε μία σειρά από διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα συνεισφέρουν σημαντικά αφενός στην εξοικονόμηση πόρων και αφετέρου στην ενίσχυση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος, ώστε να μην βρεθεί στο μέλλον σε αντιστοίχως δύσκολη θέση, όπως αυτή των προηγούμενων ετών. Προς αυτή την κατεύθυνση κατατείνουν τρεις μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις που αφορούν: (α) την ενοποίηση των ασφαλιστικών δομών, (β) την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας και (γ) την ανάπτυξη μακροπρόθεσμων σύγχρονων στρατηγικών διαχείρισης χαρτοφυλακίου.

1ον. Ενοποίηση Ασφαλιστικών Δομών

Η ουσιαστική ενοποίηση των ασφαλιστικών δομών συνιστά μία κρίσιμη μεταρρυθμιστική παρέμβαση, η οποία θα ολοκληρώσει την ενοποιητική διαδικασία που ξεκίνησε τα προηγούμενα χρόνια και θα επιτρέψει την ανάδειξη των θετικών αποτελεσμάτων της εν λόγω διαδικασίας. Ειδικότερα, παρά τα ενοποιητικά βήματα που έχουν λάβει χώρα, η ασφαλιστική διάρθρωση παραμένει ιδιαίτερα πολύπλοκη και κατακερματισμένη, αφού ταμεία που έχουν συγχωνευθεί με τους προηγούμενους νόμους έχουν διατηρήσει σε γενικές γραμμές την οικονομική και λογιστική «αυτοτέλεια» των εντασσόμενων σε αυτά τομέων, καθώς, επίσης, και χωριστές διοικητικές δομές και πληροφοριακά συστήματα. Έτσι, ουσιαστικά, διατηρούνται περίπου 90 μητρώα συνταξιούχων και 60 διαφορετικοί

τομείς ασφάλισης ή ειδικοί λογαριασμοί, με λογιστική και οικονομική «αυτοτέλεια», διακριτές διοικητικές μονάδες και προσωπικό.

Αυτή η κατάσταση, όπως είναι αναμενόμενο, δημιουργεί μία σειρά από σημαντικά προβλήματα, επιδρώντας αρνητικά στη λειτουργία των φορέων κοινωνικής ασφάλισης. Προβλήματα, όπως: (α) το σχετικά υψηλό διοικητικό κόστος, το οποίο επιβαρύνει

καθοριστικά τη λειτουργία των ασφαλιστικών ταμείων αλλά και τη μακροχρόνια βιωσιμότητά τους, (β) η απώλεια εσόδων, αφού η κατακερματισμένη διοικητική δομή δεν επιτρέπει την ορθολογική οργάνωση του προσωπικού, την αξιοποίηση ενιαίων μηχανογραφικών συστημάτων και την ανάπτυξη οικονομικών κλίμακας, (γ) η προβληματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθώς δεν διασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών, που θα συμβάλλει καταλυτικά στη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών, (δ) η γραφειοκρατία, η πολυπλοκότητα και κατ' επέκταση η περιορισμένη δυνατότητα στην αποτελεσματική εποπτεία και έλεγχο της οικονομικής λειτουργίας των ασφαλιστικών ταμείων, και (ε) η ανεπαρκής υποστήριξη του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, δεδομένου ότι λόγω της κατακερματισμένης δομής δεν λειτουργεί ένα ενιαίο μηχανογραφικό σύστημα.

“ **Απαιτείται μία σειρά από διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που θα συνεισφέρουν σημαντικά στην εξοικονόμηση πόρων και στην ενίσχυση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος.** ”

Prepaid

prepaid

φάκελοι
με προπληρωμένο τέλος

Η εξέλιξη στην επικοινωνία

Ένα σύγχρονο και πρακτικό προϊόν
με μοναδικά πλεονεκτήματα

που σας εξασφαλίζει:

1) Ευκολία

Έτοιμοι για ταχυδρόμηση,
δεν χρειάζονται γραμματόσημο

2) Ταχύτητα

Είναι Α' προτεραιότητας

3) Οικονομία

Κοστίζουν όσο ένα απλό γραμματόσημο
με ενιαία τιμή, ανεξαρτήτως βάρους

Δυνατότητα εκτύπωσης

λογότυπου και στοιχείων αποστολέα

Το ζητούμενο, συνεπώς, είναι να προωθηθεί η ουσιαστική ενοποίηση των δομών των ασφαλιστικών ταμείων μέσα από διαδικασίες τόσο οριζόντιας όσο και κάθετης ολοκλήρωσης των υπηρεσιών των ταμείων, ανάλογα με το σενάριο του αριθμού των ταμείων που θα επιλεγεί. Η ενοποίηση υπηρεσιών, όπως η απονομή σύνταξης, η οικονομική υπηρεσία, η ελεγκτική διαδικασία και οι ψηφιακές υποδομές, θα συνεισφέρει σημαντικά στην επίτευξη οικονομικών κλίμακας, συμβάλλοντας καταλυτικά στη βιώσιμη λειτουργία του ασφαλιστικού συστήματος. Ειδικότερα, εκτιμάται ότι μέσα από την ενοποίηση των ασφαλιστικών δομών θα επιτευχθεί: (α) η αύξηση της αποτελεσματικότητας των ασφαλιστικών δομών, (β) η δημιουργία νέων υποδομών για την αξιοποίηση σε όλο το εύρος του συστήματος σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων, (γ) η σύντμηση του απαιτούμενου χρόνου υλοποίησης των προβλεπόμενων διαδικασιών, (δ) η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες, (ε) η βέλτιστη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των ασφαλιστικών ταμείων, (ζ) ο περιορισμός της γραφειοκρατίας, και (η) η ενίσχυση της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης.

2ον. Αξιοποίηση Ακίνητης Περιουσίας

Η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών ταμείων δύναται να αποφέρει σημαντικά οφέλη τόσο από την εξοικονόμηση πόρων, όσο και από την άντληση περαιτέρω αποδόσεων από την επαγγελματική αξιοποίηση βάσει σύγχρονων χρηματοοικονομικών πρακτικών. Στην προώθηση της εν λόγω αξιοποίησης θα συμβάλει καθοριστικά η αξιοποίηση της ενιαίας ηλεκτρονικής βάσης ακινήτων «ΕΣΤΙΑ», με την οποία κωδικοποιήθηκε η ακίνητη περιουσία των ασφαλιστικών ταμείων, ενδυναμώθηκε η διαφάνεια και διαμορφώθηκαν οι συνθήκες για την εξοικονόμηση πόρων από τη στεγαστική πολιτική των ασφαλιστικών ταμείων. Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της βάσης «ΕΣΤΙΑ» (2013), το σύνολο της αντικειμενικής αξίας των 504 ακινήτων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης ανέρχεται στα 1,4 δισ. ευρώ, ενώ από το σύνολο των ιδιόκτητων ακινήτων των φορέων το 68% αφορά σε ιδιόχρηση, το 18% είναι προς αξιοποίηση, ενώ το 14% εκμισθώνεται. Παράλληλα, τα ασφαλιστικά ταμεία, στο σύνολό τους, ενοικιάζουν άλλα 413 ακίνητα με συνολική ετήσια επιβάρυνση κοντά στα 15 εκατ. ευρώ. Με μία απλή παρατήρηση, συνεπώς, των παραπάνω

στοιχείων –που χρήζουν άμεσης επικαιροποίησης– προκύπτει πως υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για την προώθηση μίας ορθολογικής και πιο αποδοτικής αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας –με απόλυτο σεβασμό στους πόρους των ασφαλιστικών ταμείων. Και αυτή η αξιοποίηση μπορεί να επιτευχθεί μέσα από δύο μεταρρυθμιστικές κινήσεις.

Η πρώτη αφορά την ενοποίηση των περιφερειακών, αλλά και κεντρικών, κτιριακών δομών των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, με σκοπό την εξοικονόμηση πόρων και την ορθότερη κατανομή του απαραίτητου προσωπικού, στο πλαίσιο, φυσικά, και της ευρύτερης ενοποίησης των ασφαλιστικών δομών. Συγκεκριμένα, μέσα από ένα συγκροτημένο και ευρύ πρόγραμμα συγχώνευσης υποδομών, συστεγάσεων υπηρεσιών και αξιοποίησης όλων των κτιριακών υποδομών δύναται να προκύψει σημαντικό όφελος μέσα από τη μεταφορά των υπηρεσιών σε ιδιόκτητα κτίρια, τη μείωση των λειτουργικών εξόδων και των εξόδων συντήρησης, και την επαναδιαπραγμάτευση-εξορθολογισμό των υπαρχόντων μισθωμάτων. Παράλληλα, φυσικά, από τη μεταφορά των υπηρεσιών θα διαμορφωθεί μία νέα εικόνα για τα διαθέσιμα προς αξιοποίηση ακίνητα των ασφαλιστικών ταμείων, οδηγώντας στη δεύτερη μεταρρυθμιστική παρέμβαση.

Η δεύτερη, λοιπόν, παρέμβαση αφορά την αποτελεσματική διαχείριση και αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, η οποία είναι ιδιαίτερως σημαντική τόσο σε όρους δημιουργίας οικονομικών οφελών για την κάλυψη των αναγκών τους, όσο και σε όρους αποφυγής της απαξίωσης της ακίνητης περιουσίας των οργανισμών σε μια εποχή σημαντικής πτώσης της αξίας των ακινήτων. Ειδικότερα, η διεθνής εμπειρία στον χώρο της αγοράς ακινήτων έχει αναδείξει το συνεχώς αυξανόμενο ενδιαφέρον για την επαγγελματική διαχείριση αλλά και τη δημιουργία μεθόδων, εργαλείων και πρακτικών για τη μεγιστοποίηση των οικονομικών αλλά και κοινωνικών οφελών που δύναται να προκύψουν από την αξιοποίηση και διαχείριση της ακίνητης περιουσίας. Καθίσταται, λοιπόν, απαραίτητη η διερεύνηση του κατά πόσον οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν τα πλεονεκτήματα της επαγγελματικής διαχείρισης και τις οικονομίες κλίμακος που προσφέρει το μεγάλο μέγεθος του χαρτοφυλακίου σε ακίνητη περιουσία για τη διαχείριση και την αξιοποίηση της ακίνητης

περιουσίας τους. Προς αυτή την κατεύθυνση, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός επενδυτικού φορέα, στα πρότυπα των εταιρειών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία (τύπου Εταιρείας Επενδύσεων Ακίνητης Περιουσίας - ΑΕΕΑΠ), που θα επωμιστεί τη διαχείριση και την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών ταμείων, αξιοποιώντας το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (Ν. 2778/1999), όπως αυτό έχει σημαντικά βελτιωθεί την τελευταία διετία (2013-2014). Μέσα από τη λειτουργία ενός τέτοιου επενδυτικού φορέα θα αποφευχθούν οι αστοχίες και παθογένειες του παρελθόντος, καθώς μέσα από την επαγγελματική, διαφανή και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση ακινήτων και κτιριακών υποδομών θα μεγιστοποιηθούν τα έσοδα προς όφελος των ασφαλισμένων και των ταμείων.

3ον. Μακροπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Χαρτοφυλακίου

Ο εκσυγχρονισμός του κανονιστικού πλαισίου που διέπει την επενδυτική δραστηριότητα των φορέων κοινωνικής ασφάλισης θα επιτρέψει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μίας μακροπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης του χαρτοφυλακίου των ταμείων, συμβάλλοντας σημαντικά αφενός στην αύξηση των αποδόσεων και αφετέρου στην καλύτερη κάλυψη των ταμείων απέναντι σε επενδυτικούς κινδύνους. Είναι γεγονός ότι κύριο χαρακτηριστικό του θεσμικού πλαισίου επένδυσης των διαθεσίμων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης ήταν ανέκαθεν η χαμηλή αποτελεσματικότητα σε όρους απόδοσης, καθώς η διαχείριση πραγματοποιείτο με ισχυρούς περιορισμούς, χωρίς τη συνδρομή επαγγελματιών και, κυρίως, άνευ μιας εγκατεστημένης επενδυτικής στρατηγικής μακράς προθεσμίας, στο επίκεντρο της οποίας θα εθεραπεύοντο οι θεμελιώδεις αρχές του σύγχρονου asset-liability management.

Ο μερικός εκσυγχρονισμός του κανονιστικού πλαισίου που συντελέστηκε από τη δεκαετία του 1990 και μετά ήταν επιβεβλημένος αλλά ελλιπής, καθώς μέρος μόνον των υποκείμενων περιορισμών διαχείρισης διευθετήθηκε. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα της στρεβλότητας που επικρατούσε αναφέρεται η

υποχρεωτική κατάθεση των αποθεματικών των φορέων κοινωνικής ασφάλισης στην Τράπεζα της Ελλάδος, με ειδικό επιτόκιο το οποίο ήταν χαμηλότερο τόσο εκείνου της αγοράς, όσο και του πληθωρισμού. Ακόμα και κατά την τρέχουσα περίοδο, όμως, η νομοθεσία περιορίζει ασφυκτικά τις διαχειριστικές δυνατότητες εξωστρέφειας και διαφοροποίησης, αναφορικά με την επένδυση της περιουσίας των ταμείων. Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η τοποθέτηση των διαθεσίμων σε τίτλους του ελληνικού δημοσίου (ομόλογα, έντοκα γραμμάτια και repos) απαιτείται να είναι τουλάχιστον 77%, χωρίς να υπάρχει άνω όριο. Όλες οι υπόλοιπες επενδύσεις σε κινητές και ακίνητες αξίες τόσο του εσωτερικού, όσο και του εξωτερικού, πραγματοποιούνται με όρια και προϋποθέσεις, και αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 23% του συνολικού χαρτοφυλακίου. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα μέγιστα ποσοστά επέν-

δυσης σε μετοχές και ομόλογα της Ευρωζώνης είναι μόλις 5% και 18% αντίστοιχα, ενώ αποκλείονται όλες οι επενδύσεις εκτός Ευρωζώνης. Είναι κρίσιμη, συνεπώς, η προώθηση μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων στο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την επενδυτική διαχείριση του χαρτοφυλακίου των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, ώστε, από τη μία πλευρά, να ξεφύγουν από το τρέχον καθεστώς ελλιπούς εξωστρέφειας και διαφοροποίησης, που τόσο η κλασική θεωρία χαρτοφυλακίου, όσο και η πρόσφατη πραγματικότητα, έχουν καταδείξει πόσο επιζήμια μπορεί να είναι, και, από την άλλη πλευρά, να επιτύχουν υψηλότερες αλλά και μακροπρόθεσμες αποδόσεις, που θα δημιουργήσουν σημαντικά οικονομικά οφέλη για τα ταμεία και θα συνεισφέρουν καθοριστικά στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος.

Συνοψίζοντας, λοιπόν, οι προαναφερθείσες διαρθρωτικές παρεμβάσεις δύναται να αποτελέσουν σημαντικό τμήμα ενός ευρύτερου μεταρρυθμιστικού εγχειρήματος για τον εκσυγχρονισμό του εγχώριου ασφαλιστικού συστήματος, που θα συνεισφέρει καθοριστικά στην ενίσχυση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς του, χωρίς, φυσικά, να επιβαρύνει το διαθέσιμο εισόδημα των συνταξιούχων. ●

Κωνσταντίνος Γ. Παπαθανασίου
Οικονομολόγος,
πρώην Διοικητής ΟΑΕΕ

Ώρα μηδέν για το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας

Για να προσεγγίσουμε τις βασικές συνιστώσες του κεφαλαιώδους ζητήματος της Δημόσιας Κοινωνικής Ασφάλισης στη χώρα μας, πρέπει να απαντήσουμε στο ερώτημα: **Είμαστε διατεθειμένοι να πάψουμε να ζούμε με ψευδαισθήσεις, που επί χρόνια παρήγαγαν οι μύθοι γύρω από το Ασφαλιστικό μας σύστημα, και να προσαρμοστούμε επιτέλους στην πραγματικότητα της σημερινής συγκυρίας;** Το ερώτημα είναι κρίσιμο. Και γίνεται πιο δραματικό λόγω της διαχρονικής άρνησης του πολιτικού συστήματος να αναλάβει τις ευθύνες του και να προχωρήσει στη δημόσια διαβούλευση, στη νομοθέτηση και τελικά στην επίλυση του πιο πολύπλοκου προβλήματος στη νεότερη ιστορία του τόπου μας.

Το ασφαλιστικό μας σύστημα έγιναν πολλές προσπάθειες για να διασωθεί. Άλλες ενδιαφέρουσες και σοβαρές (που δεν ευδοκίμησαν), άλλες με λογική κοντόφθαλμη, που επέτειναν την ήδη προβληματική του λειτουργία. **Δυστυχώς, οι μεταρρυθμίσεις που θα έκαναν βιώσιμο και σταθερό το σύστημα ήταν αυτές που τελικά αναβλήθηκαν!!**

Ποιος λοιπόν θα είναι ο ρόλος του Ασφαλιστικού συστήματος στο νέο μοντέλο οικονομικής λειτουργίας της ελληνικής κοινωνίας, που θα πρέπει να υπάρξει αμέσως όταν ορθοποδήσει η ελληνική οικονομία; Άποψή μου, βγαλμένη από εμπειρία χρόνων στην υπόθεση της δημόσιας κοινωνικής ασφάλισης, είναι ότι, για να αποτραπεί η συνεχιζόμενη απαξίωση του Ασφαλιστικού συστήματος, πρέπει να γίνει μια εκ βάθρων ανασύσταση της σχέσης κοινωνικής ασφάλισης-κοινωνίας.

Θεωρώ ότι απαιτείται άμεσα, τώρα, εν μέσω κρίσης, να επανασχεδιάσουμε, στηριζόμενο σε υγιείς βάσεις, ύστερα από εξαντλητικό διάλογο με την κοινωνία στο σύνολό της (όχι μόνο με τις συνδικαλιστικές ηγεσίες και τους γραφειοκράτες των Υπουργείων), το νέο Ασφαλιστικό σύστημα της χώρας και όχι να μας επιβληθεί, χωρίς ουσιαστική συζήτηση, από τους δανειστές μας.

Απαιτείται, μετά την κρίση, η Ελλάδα να έχει νέο πρότυπο ανάπτυξης, εφοδιασμένο με ένα νέο ασφαλιστικό σύστημα.

Η ανάκαμψη πρέπει οπωσδήποτε να μας βρει με νέο σύστημα. Αλλιώς, ο χρόνος που κερδήθηκε με τις θυσίες των σημερινών συνταξιούχων θα χαθεί και το παλιό πρόβλημα σιγά-σιγά θα επανεμφανιστεί. Δυστυχώς, το πολιτικό προσωπικό της χώρας (συνήθως κατώτερο των περιστάσεων) δείλιασε να αναλάβει την εθνική πρωτοβουλία επίλυσης του τεράστιου αυτού ζητήματος από μηδενική βάση και αρκέστηκε σε «μικροδιορθώσεις». Το πρόβλημα όμως διογκώνεται και απειλεί την ίδια τη δομή της ελληνικής οικονομίας με ολοκληρωτική κατάρρευση.

Πρώτα-πρώτα, πρέπει να εμπεδωθεί στην κοινωνία ότι η συντελούμενη δημογραφική κρίση, μαζί με την κρίση απασχόλησης (2,7 εκ. συνταξιούχοι, 3,5 εκ. εργαζόμενοι και ανεργία που προσεγγίζει το 30%), καθιστούν τη βιωσιμότητα των **Ασφαλιστικών Ταμείων** προβληματική. Παρά τις ενοποιήσεις των επιμέρους Ασφαλιστικών Οργανισμών που έγιναν τα τελευταία χρόνια, η λειτουργία του συστήματος παραμένει αναποτελεσματική. Χαρακτηρίζεται ακόμη από **πολυπλοκότητα, εξαιρέσεις, γρα-**

φειοκρατία και δυσκαμψία. Βεβαίως, παρά τον κατακερματισμό Ταμείων, Νόμων και διατάξεων, μοναδικός εγγυητής (και χρηματοδότης) ήταν και παραμένει το Κράτος, το οποίο όμως σήμερα αντιμετωπίζει τα γνωστά προβλήματα. Είναι ενδεικτικό ότι το διάστημα 2001 – 2014 το Ασφαλιστικό μας σύστημα χρηματοδοτήθηκε από τον Κρατικό Προϋπολογισμό με ποσά που προσεγγίζουν τα **200 δισ. ευρώ!!!** Είναι αυτονόητο ότι το πλαίσιο χρηματοδότησης του συστήματος από 'δώ και μπρος απαιτείται να αλλάξει ριζικά.

Θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα του προτεινόμενου διαλόγου Κράτους και Κοινωνίας το νέο πλαίσιο χρηματοδότησης. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να απαντηθεί αν θα υπερφορολογηθούν οι εργαζόμενοι, αν θα αυξηθούν οι εισφορές, αν θα μειωθούν περαιτέρω οι συντάξεις ή αν θα πρέπει να αναζητήσουμε νέους πόρους, προκειμένου να εξασφαλισθεί η ομαλή καταβολή συντάξεων και άλλων παροχών.

Έχουμε λοιπόν ένα κατακερματισμένο, ακόμη, δημόσιο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, ελλιπώς χρηματοδοτούμενο, σε συνθήκες γήρανσης του πληθυσμού, συνεχιζόμενης υπογεννητικότητας, οικονομικής κρίσης, το οποίο δεν μπορεί να λειτουργήσει επί μακρόν. Η ελληνική κοινωνία σήμερα δεν αντέχει ούτε άλλη οριζόντια περικοπή συντάξεων, ούτε αύξηση ορίων ηλικίας, ούτε συνδυασμό αυτών των δύο, όπως προτείνουν οι τεχνοκράτες των δανειστών μας. Τι άλλο μένει; Πού μπορεί να καταλήξει ο προτεινόμενος εθνικός διάλογος για το Ασφαλιστικό;

Το κρίσιμο ερώτημα που θα κληθεί να απαντηθεί από τον εθνικό διάλογο είναι το είδος και η μορφή του πλαισίου συνεργασίας και συμπλήρωσης δημόσιων και ιδιωτικών συντάξεων. Αυτό θα επιτρέψει μια ανακατανομή των διαθέσιμων πόρων. Αυτό σημαίνει μια αναδιάταξη δυνάμεων και μέσω αυτής ενδυνάμωση της κοινωνικής προστασίας.

Τώρα είναι ώριμες οι συνθήκες με δική μας πρωτοβουλία να συζητήσουμε και να αποφασίσουμε τη μορφή του νέου ασφαλιστικού συστήματος, διορθώνοντας τα πολλά κακώς κείμενα και οικοδομώντας τη νέα αρχιτεκτονική του.

Συγκεκριμένα, θα πρέπει να αποφασίσουμε με τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση:

Τη **δημιουργία** ενός και μόνο ΕΘΝΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ, με κύριο κορμό το ΙΚΑ – ΕΤΑΜ

Τον **καθορισμό** συγκεκριμένου κανονιστικού πλαισίου που θα εξασφαλίζει την παροχή συντάξεων και παροχών υγείας, ανάλογα με τις δημοσιονομικές αντοχές της ελληνικής οικονομίας

Την **επαγγελματική διαχείριση** της κινητής και ακίνητης περιουσίας των Ασφαλιστικών Ταμείων.

Παράλληλα, και μέχρι να τελεσφορήσει ο εθνικός διάλογος, απαιτείται να ενταθεί η συστηματική προσπάθεια εξορθολογισμού των οικονομικών του συστήματος, να ενισχυθεί η αναδιανεμητική λειτουργία της κοινωνικής ασφάλισης, να θεσμοθετηθούν ενιαίοι κανόνες σε κάθε φορέα κύριας ασφάλισης και να απλουστευθούν οι διοικητικές διαδικασίες στην απονομή συντάξεων και στην είσπραξη εισφορών. **Παρεμβάσεις** βελτίωσης της σημερινής προβληματικής κατάστασης ήδη άρχισαν να υλοποιούνται με πρωτοβουλία της προηγούμενης κυβέρνησης, όπως: η **διασταύρωση των υποβληθείσων με τις καταβληθείσες εισφορές, η υποβολή μηνιαίας Α.Π.Δ., τα υψηλά πρόστιμα για την αδήλωτη εργασία και η αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής.**

Πιστεύω ότι υπάρχει η δυνατότητα, μέσα στις σημερινές συνθήκες ύφεσης και υποαπασχόλησης, να ληφθούν εκείνες οι πρωτοβουλίες από το πολιτικό σύστημα και τους θεσμικούς φορείς της κοινωνίας που θα δημιουργήσουν νέο υγιές περιβάλλον στην κοινωνική ασφάλιση. Η λύση στο πρόβλημα της κοινωνικής ασφάλισης δεν θα προέλθει από την ακόμη μεγαλύτερη συρρίκνωσή της, όπως θεωρούν τα στελέχη των δανειστών – εταίρων μας, αλλά μόνο αν οικοδομήσουμε νέο ασφαλιστικό σύστημα που θα μπορέσει να λειτουργήσει σε συνθήκες ανάπτυξης.

Είμαι αισιόδοξος ότι, αν υπάρξει πολιτική βούληση από το σημερινό πολιτικό δυναμικό (παρά τις εγγενείς αδυναμίες του), τελικά η ανάπτυξη της εθνικής μας οικονομίας θα επιτευχθεί, οι θυσίες των συμπολιτών μας δεν θα πάνε χαμένες. Οφείλουν οι φορείς της εξουσίας, κυρίως στις νέες γενιές, να προσφέρουν αξιοπρεπή ασφάλιση, στηριζόμενοι σε υγιείς βάσεις. Ας ελπίσουμε το πολιτικό σύστημα αυτή τη φορά να μην διαψεύσει τις προσδοκίες μας. ●

Γεώργιος Κουτρουμάνης
πρώην Υπουργός Εργασίας

Ασφαλιστικό σύστημα και προοπτική

Πολλές είναι οι αλλαγές και οι ανατροπές που έχουν γίνει τα χρόνια της κρίσης στο ασφαλιστικό σύστημα της χώρας μας

Στις διαρθρωτικές αλλαγές θα πρέπει να συμπεριλάβουμε το ενιαίο σύστημα που θεσμοθετήθηκε με τον νόμο 3863 το καλοκαίρι του 2010, με σταδιακή μετάβαση από το παλιό πολυκεραματισμένο και αδιαφανές στο ενιαίο νέο καθεστώς για όλους τους εργαζόμενους, τη σύσταση του ΕΟΠΥΥ και την ενοποίηση σε ένα Ταμείο όλων των Κλάδων Υγείας, την ενοποίηση όλων των Επικουρικών Ταμείων στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ), τη δημιουργία του Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών, του γνωστού πλέον ΑΚΑΓΓΕ, που αποτελεί τον «κουμπαρά» για την ενίσχυση του συστήματος μετά το 2019, την αξιοποίηση των σύγχρονων μέσων για τον έλεγχο των δαπανών, όπως η ηλεκτρονική συνταγογράφηση, η ενιαία ηλεκτρονική βάση για την πληρωμή των συντάξεων και η απογραφή όλων των συνταξιούχων, η δημιουργία ενιαίας ηλεκτρονικής βάσης για ΙΚΑ-ΣΕΠΕ-ΟΑΕΔ, η σύσταση ενιαίου Κέντρου Πιστοποίησης της Αναπηρίας (ΚΕΠΑ), η αναμόρφωση στο καθεστώς των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων (ΒΑΕ) κ.λπ.

Όλα τα ανωτέρω είχαν ως αποτέλεσμα, πέρα από τη θεμελίωση ενός νέου συστήματος οικονομικά βιώσιμου και κοινωνικά δίκαιου, τη σημαντική περιστολή δαπανών κατά 5 περίπου δισ. ευρώ ετησίως, με το μεγαλύτερο μέρος να αφορά φαρμακευτική δαπάνη και άλλες δαπάνες υγείας.

Από τις ανατροπές, που προήλθαν βεβαίως μέσα από την ασφυκτική πίεση των ευρωπαϊών εταίρων μας για βίαιη δημοσιονομική προσαρμογή της χώρας μας, η μεγαλύτερη είναι η μείωση των συντάξεων κατά 26% τα 5 τελευταία χρόνια. Ένα από τα πλέον επώδυνα μέτρα που οδήγησε σε ανατροπή του βιοτικού επιπέδου για 2,5 εκατ. συμπολίτες μας και τις οικογένειές τους.

Τούτων δοθέντων, τα κεντρικά ερωτήματα που απασχολούν κάθε πολίτη σήμερα είναι εάν τελειώσαμε με τα επώδυνα μέτρα ή θα πάμε και σε νέες περικοπές. Εάν θα αντέξουν τα ταμεία να πληρώνουν τις συντάξεις και τις παροχές ασθένειας το επόμενο διάστημα. Εάν χρειάζεται νέα μεταρρύθμιση το ασφαλιστικό και, εφόσον ναι, ποια θα πρέπει να είναι τα χαρακτηριστικά της.

Σε μια προσπάθεια λοιπόν να απαντήσουμε στα κρίσιμα αυτά ερωτήματα, θεωρώ χρήσιμο να επισημανθεί ότι:

Πρώτον

Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος έχει σε μεγάλο βαθμό θεσμοθετηθεί και θα πρέπει να ολοκληρωθεί με εφαρμογή των όσων προβλέπονται με κατάλληλο σχεδιασμό και βελτιώσεις, όπου αυτές κριθούν αναγκαίες. Υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των ταμείων σε επίπεδο λειτουργικό. Μπορούν, με καλύτερη οργάνωση, να εξασφαλίσουν, ακόμη και σήμερα στις πολύ δύσκολες συνθήκες, περισσότερους πόρους από τον έλεγχο της ει-

σφοροδιαφυγής και να παρέχουν πολύ καλύτερες υπηρεσίες από αυτές που προσφέρουν σήμερα στους πολίτες. Σε κάθε περίπτωση, εκείνο που δεν μπορεί να γίνει είναι νέες περικοπές σε συντάξεις και σε άλλες παροχές ή νέες αυξήσεις στα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης. Το αντίθετο· θα πρέπει να σχεδιαστούν τα βήματα, όχι για να επανέλθουμε, όπως ορισμένοι πιστεύουν, σε ένα φαύλο παρελθόν, αλλά για να θεραπεύσουμε αδικίες που δημιουργήθηκαν κάτω από την πίεση για βίαιη δημοσιονομική προσαρμογή και αστοχίες που παρατηρήθηκαν. Μάλιστα, στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να αναγνωρίσουμε και να θεραπεύσουμε όχι μόνο τις αδικίες σε χαμηλοσυνταξιούχους αλλά και όσους έχουν πληρώσει πολλά στα ταμεία και είδαν τις συντάξεις τους να μειώνονται δραματικά τα τελευταία χρόνια.

Για να δημιουργηθεί εκ νέου μια σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα στον πολίτη και το ταμείο του, επιβάλλεται να αναγνωρίζουμε και τη συνεισφορά του καθενός στο ταμείο του με όρους μιας λογικής ανταποδοτικότητας.

Δεύτερον

Η οικονομική κατάσταση των ταμείων και η διασφάλιση ή μη της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς τους έχει να κάνει πλέον σε πολύ μεγάλο βαθμό, αν όχι αποκλειστικά, με την πορεία της οικονομίας. Με ανεργία άνω του 25%, με εισπραξιμότητα στις τρέχουσες εισφορές στο 50% σε πολλά ταμεία, λόγω κυρίως της συνεχιζόμενης βαθιάς ύφεσης, με διαρκή μείωση των αποδοχών και των εισοδημάτων των εργαζομένων, δεν μπορεί να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των ασφαλιστικών ταμείων.

Για να έχουμε μια εικόνα της κατάστασης, όπως αυτή διαμορφώνεται το 2015, θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι οι δαπάνες όλων των ταμείων για την καταβολή των συντάξεων το τρέχον έτος θα είναι στα 23,6 δισ. ευρώ και μαζί με τις συντάξεις του δημοσίου φθάνουν τα 29 δισ. ευρώ. Από τα χρήματα αυτά, 16 δισ. ευρώ θα καλυφθούν από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και 13 δισ. ευρώ από τις εισφορές εργαζομένων και επιχειρήσεων. Η ετήσια κρατική χρηματοδότηση προς τα ταμεία, ως ποσοστό επί των αντίστοιχων δαπανών, έχει υπερδιπλασιαστεί τα τελευταία 15 έτη από το

CACTUS HOTEL

14 Cos str. - 85100 Rhodes Greece
Tel. (+30) 224 10 26100, 26088 • Fax. (+30) 224 10 23376
E-Mail: info@cactus-hotel.gr • Web site: www.cactus-hotel.gr

Για **Οικονομικό**
Επιμελητήριο
ειδικές τιμές

-10%

Για περισσότερες
πληροφορίες
επισκεφθείτε
την ιστοσελίδα μας

www.cactus-hotel.gr

Το **Cactus Hotel** στη Ρόδο είναι ένα εντυπωσιακό, 3 αστέρων Ξενοδοχείο με θέα στη θάλασσα της Μεσογείου. Βρίσκεται στο βορειότερο άκρο του νησιού, είναι επίσης δίπλα στο Καζίνο, το Ενωδρείο, τη συναρπαστική μεσαιωνική πόλη, το λιμάνι, την αγορά και φυσικά κοντά σε πολλά εστιατόρια, μπαρ και club.

Το **Cactus Hotel** διαθέτει 172 δωμάτια και σουίτες, τα περισσότερα εκ των οποίων έχουν θέα στο απέραντο γαλάζιο και προσφέρει υψηλής ποιότητας παροχές και υπηρεσίες. Είναι επιπλέον το ιδανικό Ξενοδοχείο για οικογενειακές διακοπές στη Ρόδο, αφού διαθέτει ευρύχωρα τρίκλινα δωμάτια. Διαθέτει επίσης πισίνα, pool bar και κεντρικό μπαρ εντός κτίριου.

Η χαλαρή ατμόσφαιρα, η φιλική εξυπηρέτηση, τα άνετα και φωτεινά δωμάτια αλλά και οι υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, καθώς και η βολική τοποθεσία κοντά στην παραλία καθιστούν το Ξενοδοχείο Cactus -κοντά στο κέντρο της πόλης της Ρόδου- την ιδανική επιλογή για οικογενειακές -και όχι μόνο- διακοπές στη Ρόδο.

Το **Cactus Hotel** βρίσκεται σε ελάχιστη απόσταση από πανέμορφες τοποθεσίες και χωριά, όπως η Ιθά, η Κάμειρος, η κολιάδα των Πεταλούδων, η Λίνδος και η Φιλέρμηος.

20% στο 45,3% με βάση τα στοιχεία του 2015. Από την άλλη πλευρά, η συμμετοχή των εισφορών για την κάλυψη των δαπανών μειώθηκε σημαντικά από το 80% στο 54,7%. Η μεγάλη αυτή ανατροπή έγινε λόγω της ύφεσης, που είχε ως βασικές συνέπειες τη μεγάλη αύξηση της ανεργίας, τη μείωση των μισθών και, εν τέλει, τη δραματική μείωση των εσόδων των ταμείων.

Η λύση, λοιπόν, στο πρόβλημα και του ασφαλιστικού (σε πρώτο χρόνο δεν μπορεί να είναι άλλη από την οικονομική στήριξη των ταμείων, για να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους) είναι η επαναφορά της χώρας σε πορεία ανάπτυξης, με ενίσχυση της απασχόλησης και συνεχή αναδιανομή του πλούτου, με στόχο την ενίσχυση των εισοδημάτων των εργαζομένων.

Το ασφαλιστικό σύστημα σε κάθε χώρα και στην Ελλάδα αποτελεί υποσύστημα του ευρύτερου οικονομικού συστήματος. Η βιωσιμότητα των ταμείων δεν συνδέεται πλέον, όσο στο παρελθόν, με τις στρεβλώσεις, την κατασπατάληση πόρων, τον ανορθολογισμό, προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν σε μεγάλο βαθμό, έστω και με σημαντική καθυστέρηση. Προβλήματα που είναι αλήθεια ότι, εάν είχαν αντιμετωπιστεί έγκαιρα, θα μπορούσαν να αποτρέψουν όχι την ίδια την κρίση, αλλά το μέγεθος και την ένταση με την οποία εμφανίστηκε.

Σήμερα λοιπόν και τα επόμενα χρόνια, τα ασφαλιστικά ταμεία μπορούν να είναι βιώσιμα στον βαθμό που είναι βιώσιμη η οικονομία της χώρας. Μπορούν

να είναι βιώσιμα στον βαθμό που το Κράτος ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις που του αναλογούν, το ίδιο επιχειρήσεις και εργαζόμενοι.

Σε ένα ασφαλιστικό σύστημα που είναι καθαρά διανεμητικό και αναδιανεμητικό, δηλαδή, με απλά λόγια, οι κάθε φορά εργαζόμενοι χρηματοδοτούν με τις εισφορές και τους φόρους

τους τις συντάξεις της ίδιας περιόδου, το βιοτικό επίπεδο των συνταξιούχων αλλά και των ίδιων των εργαζομένων συνδέεται απόλυτα με τις συνθήκες που επικρατούν στην πραγματική οικονομία της χώρας. Αυτά βέβαια ισχύουν πάντοτε σε χώρες που έχουν ως προτεραιότητα τη στήριξη του ασφαλιστικού συστήματος και τη διασφάλιση της επάρκειας των παροχών του και όχι σε χώρες που η ασφάλιση επαφίεται στην ατομική πρωτοβουλία και υποχρέωση. Ευτυχώς, η Ελλάδα διαχρονικά ανήκει στην πρώτη ομάδα.

Τρίτον

Είναι προφανές ότι τα πάντα πλέον συνδέονται με το πολιτικό ζήτημα της χώρας και τις σχέσεις μας με τους ευρωπαϊούς εταίρους μας. Τώρα, μετά και τις τελευταίες εξελίξεις, που όλοι έχουν ή πρέπει να έχουν κατανοήσει ότι δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων είτε αυτά αφορούν την προώθηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων είτε την αντίκρουση παράλογων απαιτήσεων από την πλευρά των εταίρων, είναι περισσότερο από κάθε άλλη φορά η ώρα της ευθύνης και της συνειδητοποίησης.

Η επίτευξη συμφωνίας με τους εταίρους, που δεν μπορεί να περιλαμβάνει νέα επώδυνα μέτρα, αποτελεί σημαντική και αναγκαία επιλογή, προκειμένου να ξεφύγουμε από το κλίμα αβεβαιότητας και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις μιας επανεκκίνησης της οικονομίας, να αρχίσουν οι επιχειρήσεις να πληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, να ρυθμίσουν τις οφειλές τους προς το δημόσιο και τα ταμεία.

Παράλληλα, θα πρέπει να συμφωνήσουμε και να προωθήσουμε τις μεγάλες αλλαγές που θα πρέπει να γίνουν στο κράτος και τη διοίκηση, στο φορολογικό σύστημα, στην παιδεία, στην υγεία, στο κοινωνικό κράτος και την πρόνοια, στο παραγωγικό μοντέλο που θα εφαρμόσουμε κ.λπ. Η χώρα δεν αντέχει πλέον τις πάγιες, εδώ και χρόνια, πρακτικές του ράβε-ξήλωνε και πρέπει να αποκτήσει και να εφαρμόσει σχέδιο προοδευτικό, που θα έχει τη μεγαλύτερη δυνατή στήριξη του πολιτικού συστήματος και της κοινωνίας.

Μέσα σε αυτό το πεδίο και στη μεγάλη προσπάθεια που πρέπει να καταβάλουμε, εντάσσεται και η βιώσιμη προοπτική ενός κοινωνικού κράτους, μέρος του οποίου είναι το ασφαλιστικό σύστημα, ως συνιστώσα ανάπτυξης και αλληλεγγύης. ●

Παναγιώτης Κοκκόρης
Οικονομολόγος, τέως Γενικός
Γραμματέας Κοινωνικών
Ασφαλίσεων

Το ασφαλιστικό στις πραγματικές του διαστάσεις

Μέσα σε μια πλημμυρίδα δηλώσεων για την αναμόρφωση του Ασφαλιστικού Συστήματος στη χώρα μας από την κυβέρνηση που προέκυψε από τις εκλογές του Ιανουαρίου κινδυνεύουμε να χάσουμε την ουσία του προβλήματος της Κοινωνικής Ασφάλισης. Ήδη από τις αρχές του αιώνα είχε επισημανθεί ότι το σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης χρειαζόταν δομικές αλλαγές, για να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα, όπως:

- Το παγκοσμιοποιημένο οικονομικό περιβάλλον.
- Τη συμμετοχή της χώρας σε μια ισχυρή οικονομική και νομισματική ένωση.
- Την αναβάθμιση του ρόλου του τριτογενούς τομέα.
- Την αλματώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας και τη διείσδυσή της σε κάθε μορφή οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας.

Στη χώρα μας η κοινωνική ασφάλιση μπήκε στον 21^ο αιώνα με σοβαρές δομικές δυσλειτούργιες και στρεβλώσεις, έχοντας χτιστεί κυρίως πάνω στην αρχή «κανόνας είναι η εξαίρεση».

Κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι ήδη από τη δεκαετία του 1990 το Ασφαλιστικό Σύστημα δεν είχε αρχίσει να φανερώνει τις δομικές του ανεπάρκειες και εγγενείς ελλείψεις. Τότε, όμως, ως ο πιο πρόσφορος τρόπος για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του ασφαλιστικού και τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς του επιλέχθηκε η αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης.

Μαζί με την αυξανόμενη κρατική χρηματοδότηση αναδύθηκαν και ορισμένες **αμφιλεγόμενες αντιλήψεις**, οι οποίες ενδεχομένως

τις τελευταίες δεκαετίες δεν αποσαφηνίστηκαν, όσο έπρεπε, από τον δημόσιο διάλογο γύρω από το ασφαλιστικό. Αντίθετα, δυσχέραναν μια ουσιαστική συζήτηση, μια ρεαλιστική αντιμετώπιση αλλά και την ανάληψη δράσης, ώστε με τις απαιτούμενες τομές, όλα αυτά που αντιμετώπισαμε τα τελευταία χρόνια να είχαν προβλεφθεί, προσεγγιστεί και λυθεί με έναν δίκαιο, υπεύθυνο και σταδιακό τρόπο.

Η πρώτη θεώρηση που οφείλουμε να εξετάσουμε είναι αυτή της **επάρκειας των πόρων**. Πώς μπορεί αυτή η άποψη να ισχύει, όταν από το 2000 και μετά η κρατική επιχορήγηση προς την Κοινωνική Ασφάλιση παρουσίαζε σημαντική αύξηση κάθε χρόνο; Και πώς μπορούσε να ισχύει για τα Ταμεία Επικουρικής Ασφάλισης και τα Ταμεία των εφάπαξ, όπου – ως γνωστόν – δεν υπάρχει κρατική χρηματοδότηση; Αυτή, όμως, η θεωρία, καθώς διέτρεχε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της ελληνικής κοινωνίας στη μεταπολίτευση, καταργούσε στην ουσία για το ασφαλιστικό την αρχή της ανταποδοτικότητας και οδηγούσε σε υπερβολικές παροχές σε σχέση με τις εισφορές. Θα μπορούσε να δοθεί πληθώρα παραδειγμάτων, αλλά θα περιοριστώ σε κάποια ενδεικτικά:

- Σε Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης ασφαλισμένος προχώρησε σε εξαγορά 17 περίπου χρόνων ασφάλισης με το ποσό των 7.200 ευρώ, για να του χορηγηθεί σύνταξη ύψους 350 ευρώ μηνιαίως για το υπόλοιπο της ζωής του. Το ποσό της εξαγοράς, όπως καταλαμβάνεται, αποσβένεται μέσα σε δύο χρόνια συνταξιοδότησης.
- Αντίστοιχα, σε ταμείο εφάπαξ δόθηκε αύξηση

40%, χωρίς να έχει προηγηθεί αναλογιστική μελέτη. Γι' αυτό τον λόγο πριν δύο περίπου χρόνια απαιτήθηκε κρατικός δανεισμός, για να καλύψει τις ανάγκες καταβολής εφάπαξ των δικαιούχων, αφού το αποθεματικό του ταμείου είχε στερέψει.

Τα παραπάνω παραδείγματα απεικονίζουν το μέγεθος μιας διαχείρισης των επικουρικών ταμείων και των ταμείων εφάπαξ που διεπóταν πότε από μικροπολιτικές λογικές και πότε από καταχρηστικές ή συντεχνιακές. Αυτή, όμως, η διαχείριση δεν λάμβανε υπόψη τον παράγοντα μέλλον ως προς τη βιωσιμότητά τους. Και έτσι φτάσαμε στο σημείο να καλούνται ασφαλισμένοι να πληρώνουν «προπατορικά» αμαρτήματα προηγούμενων δεκαετιών.

Αντίστοιχα, στην ίδια λογική κινείται και η προσπάθεια να αποτελέσει καθολικό κανόνα η αντίληψη: «αυτά είναι δικά μας λεφτά, τα έχουμε εισφέρει στο σύστημα και, συνεπώς, τα δικαιούμαστε απόλυτα». Αρκεί να θυμηθούμε πως η πρόσφατη κατάργηση των κοινωνικών πόρων, των πολύ γνωστών **φόρων υπέρ τρίτων**, αποκάλυψε περίτρανα και με έναν αμετάκλητο τρόπο ότι τελικά το κοινωνικό σύνολο, και μάλιστα εν αγνοία του, χρηματοδοτούσε διάφορες συντεχνίες και επαγγελματικές ομάδες. Επίσης, δεν πρέπει να λησμονούμε ότι η ανισοκατανομή των προηγούμενων δεκαετιών δημιούργησε συνταξιούχους «δύο ταχυτήτων», καθώς από τις εισφορές των εργαζομένων που βγαίνουν σήμερα στη σύνταξη χρηματοδοτήθηκαν υπέρογκες αυξήσεις στις συντάξεις των προηγούμενων.

Τον Ιούλιο του 2012 κληθήκαμε στη Γενική Γραμματεία να εξετάσουμε το PSI, την απομείωση των αποθεματικών των ταμείων λόγω του κουρέματος των ομολόγων του ελληνικού δημοσίου που είχε γίνει τους προηγούμενους μήνες και κατά πόσον έθιξε σε σημαντικό βαθμό τη βιωσιμότητα των Ασφαλιστικών μας Ταμείων. Αν ανατρέξουμε, όμως, στην πραγματικότητα των αριθμών, θα κάνουμε μια ενδιαφέρουσα διαπίστωση: Ενώ το ύψος του κουρέματος για τα Ταμεία ανήλθε στα 12 δισ. ευρώ, μόνο η κρατική επιχορήγηση για τα Ταμεία το 2010 ανήλθε στα 16,6 δισ. ευρώ!

Για να αντιληφθούμε τον όγκο της κρατικής χρημα-

τοδότησης προς τα Ασφαλιστικά Ταμεία, αρκεί να γνωρίζουμε ότι:

- Την περίοδο 2010 - 2014 τα Ασφαλιστικά Ταμεία εισέπραξαν από τον κρατικό προϋπολογισμό συνολικά 199,7 δισ. ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 63% περίπου του δημόσιου χρέους της Ελλάδας σήμερα! Με άλλα λόγια, το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο συνολικό ετήσιο ΑΕΠ της Ελλάδας!
- Μέσα σε 10 χρόνια (2000 – 2010) η κρατική επιχορήγηση προς τα Ασφαλιστικά Ταμεία ανέβηκε από το 4% του ΑΕΠ (6,14 δισ. ευρώ το 2000 με ΑΕΠ 146,4 δισ. ευρώ), στο 8,2% του ΑΕΠ (19 δισ. ευρώ το 2010 με ΑΕΠ 230,2 δισ. ευρώ). Δηλαδή, μετά τη σταδιακή αύξηση που σημείωσε τη συγκεκριμένη περίοδο **διπλασιάστηκε!**

Χρειαζόταν, άραγε, η οικονομική κρίση της τελευταίας πενταετίας, για να δούμε ότι το Ασφαλιστικό Σύστημα είχε ανάγκη από παρεμβάσεις για να αντιμετωπίσει την πρόκληση της βιωσιμότητας; Σε αυτό το σημείο

αξίζει να παρατηρήσουμε πως από τα τέλη του 20^{ου} αιώνα υπήρξαν φωνές που αναδεικνυαν τις στρεβλώσεις και επεσήμαναν τους κινδύνους που εγκυμονούσε το Ασφαλιστικό, καθώς και τις κρατούσες αντιλήψεις που τις συνόδευαν. Απορρίπτονταν, όμως, συλλήβδην ως αντιλαϊκές και περιθωριοποιούνταν.

Έτσι, χάθηκε η ευκαιρία των

παρεμβάσεων σε βάθος χρόνου, χωρίς πίεση και βίαιες ανατροπές, με δυνατότητες κοινωνικής ευαισθησίας. Τέτοιες πολιτικές, αν εφαρμόζονταν σταδιακά, θα έφερναν σε ισορροπία την Κοινωνική Ασφάλιση χωρίς υπέρμετρο κόστος.

Εξάλλου, δεν είναι αποκλειστικά ελληνικό πρόβλημα το θέμα του μέλλοντος της Κοινωνικής Ασφάλισης. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια σε όλη την Ευρώπη και υπό το βάρος της οικονομικής κρίσης εξελίσσεται μια αναζήτηση για το μέλλον του Ασφαλιστικού Συστήματος. Ένα εκρηκτικό μείγμα παραμέτρων όπως το δημογραφικό, σε συνδυασμό με την αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης, την ύφεση και την ανεργία, έχουν δημιουργήσει τέτοια αναλογία ασφαλισμένων / συνταξιούχων, που απειλεί να αναλώσει το μέλλον σε μία ανέμη αναζήτηση πόρων για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του συστήματος.

“ Το Ασφαλιστικό είναι ένας πολυπαραγοντικός και συνεχώς εξελισσόμενος ζωντανός οργανισμός. Δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με απλοϊκό ή μονοσήμαντο τρόπο. ”

Ειδικότερα για την Ελλάδα, η βιωσιμότητα του Ασφαλιστικού περνά μέσα από διάφορες παραμέτρους, όπως:

- Το γεγονός ότι στις τρέχουσες κοινωνικές συνθήκες το ύψος των παροχών που καλούνται να καλύψουν τα ασφαλιστικά ταμεία είναι πολύ μεγαλύτερο σε σχέση με τα έσοδά τους.
- Η αντιστροφή της σχέσης μεταξύ εργαζομένων και συνταξιούχων διαταράσσεται και επηρεάζει την ισορροπία της λειτουργίας των ασφαλιστικών ταμείων.
- Τα υψηλά ποσοστά εισφοροδιαφυγής, καθώς και η συσσώρευση των ληξιπρόθεσμων ασφαλιστικών οφειλών, δυσχεραίνουν περισσότερο την κατάσταση.
- Το βάρος που προστίθεται από το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας και τη γήρανση του πληθυσμού σε συνδυασμό με την υψηλή ανεργία που μαστίζει τη χώρα τα τελευταία χρόνια. Ιδίως η ανεργία, εκτός των άλλων, συνεπάγεται τεράστια μείωση της εισροής εσόδων στους ασφαλιστικούς φορείς.

Εύλογο, λοιπόν, το ερώτημα που προκύπτει: ποιο μέλλον μπορεί να έχει η Κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα, και μάλιστα υπό το βάρος της πρωτόγνωρης οικονομικής κρίσης και ύφεσης που βιώνει;

Ας μου επιτραπεί να σημειώσω ότι το Ασφαλιστικό είναι ένας **πολυπαραγοντικός και συνεχώς εξελισσόμενος ζωντανός οργανισμός**. Επομένως, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με απλοϊκό ή μονοσήμαντο τρόπο.

Στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων από τον Ιούλιο του 2012 είχαμε μια δύσκολη αποστολή που συνίστατο σε τρεις ταυτόχρονους στόχους:

- Στην **ομαλή καταβολή** των συντάξεων, παρά τα οικονομικά προβλήματα της χώρας.
- Στη **βελτίωση της καθημερινότητας** του πολίτη αναφορικά με τις σχέσεις του με την Κοινωνική Ασφάλιση και
- Στην **ανάληψη δράσεων** που θα εγγυούνταν τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ασφαλιστικού συστήματος της χώρας.

Ταυτόχρονα, ενώ ήμασταν υποχρεωμένοι να κινηθούμε εντός ενός ασφυκτικού νομικού πλαισίου από νόμους και συμφωνίες που είχαν ψηφιστεί και συναφθεί το προηγούμενο διάστημα, έπρεπε να αντιμετωπίσουμε στρεβλώσεις δεκαετιών του Ασφαλιστικού. Και όλα τα παραπάνω χωρίς την παραμικρή πολυτέλεια του χρόνου.

Στην αντιμετώπιση του προβλήματος των ληξιπρόθεσμων οφειλών ενσωματώσαμε πολλαπλές παραμέτρους, για να ενισχυθεί η βιώσιμη και υγιής επιχειρηματικότητα και να διαχωριστούν οι δυσκολίες της ρευστότητας που δημιούργησε η κρίση από τις καθ' έξη παραβατικές συμπεριφορές.

Κινούμενοι στο πνεύμα αυτό, προχωρήσαμε στη ρύθμιση των 100 δόσεων, προσδοκώντας και στην αύξηση των εσόδων των Ταμείων και στην κινητροδότηση των οφειλετών να αποπληρώσουν με ευνοϊκές συνθήκες τα χρέη τους.

Με την υλοποίηση μιας σειράς εργαλείων πληροφορικής θωρακίστηκε το σύστημα και εξοικονομήθηκαν πολύτιμοι πόροι και από τη δημόσια διοίκηση και από τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες. Έτσι, μπήκε κάτω από παρακολούθηση η περιουσία και οι παροχές των Ταμείων, η ροή της απασχόλησης, η κα-

ταγραφή του εργασιακού βίου των εργαζομένων, ενώ προωθήθηκε η διασύνδεση του Ασφαλιστικού συστήματος με άλλους δημόσιους φορείς (συστήματα ΗΛΙΟΣ, ΑΡΙΑΔΝΗ, ΕΣΤΙΑ, ΕΡΓΑΝΗ, ΑΤΛΑΣ). Με αυτό τον τρόπο, το Ασφαλιστικό εισήλθε στον 21^ο αιώνα μειώνοντας αποφασιστικά τη γραφειοκρατία.

Επιπλέον, ξεκίνησαν οι διαδικασίες για την **κωδικοποίηση** της **νομοθεσίας** επιλεγμένων φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης. Δημιουργήθηκαν νέες **οργανωτικές δομές** (ΕΤΕΑ) και **ομογενοποιήθηκε** μεγάλος αριθμός διαδικασιών. Απώτερος στόχος είναι η καθιέρωση ενός Ενιαίου Κέντρου Απονομής Συντάξεων, που θα βασιστεί στην ολοκλήρωση της ψηφιακής καταγραφής του συνολικού ασφαλιστικού ιστορικού των εργαζομένων, μέσω του συστήματος «ΑΤΛΑΣ». Το αποτέλεσμα θα είναι η έκδοση και απονομή των συντάξεων – με απλή ηλεκτρονική αίτηση των ενδιαφερομένων– σε λίγες ημέρες.

Αντίστοιχα, έχει ξεκινήσει η υλοποίηση αυτού, που στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες ισχύει εδώ και αρκετά χρόνια: Η δημιουργία ενός **ενιαίου συστήματος εισπραξής** από κοινού φόρων και ασφαλιστικών εισφορών. Θα εξοικονομήσει πόρους και χρόνο, ενώ θα διευκολύνει σημαντικά επαγγελματίες και επιχειρήσεις και συνάμα θα αποτελέσει εγγύηση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Κάτω από αυτό το πρίσμα, απορίες μπορούν να εγερθούν από τις δηλώσεις της νέα πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Υπάρχει ο κίνδυνος να θεωρήσουμε ότι οι κανονιστικές πράξεις μπορούν να αλλάξουν την πραγματικότητα. Όμως, **οι νέοι πόροι που έχει ανάγκη το Ασφαλιστικό δεν μπορούν να βρεθούν με Υπουργικές Αποφάσεις και Προεδρικά Διατάγματα!**

Η συζήτηση για τις Αναλογιστικές Μελέτες δεν έχει κάποια ουσία, αφού αφορούν εργαλεία εκτίμησης. Εφόσον υπάρχουν άλλες εκτιμήσεις για την περιουσία των Ασφαλιστικών ταμείων, τι εμποδίζει στη διαφοροποίηση της διαχείρισής τους; Η περιουσία των Ταμείων δεν αλλάζει! Θα ήταν ασυγχώρητο, όμως, λάθος να σπαταληθεί και ο λογαριασμός να φορτωθεί στο σύνολο των πολιτών μέσω της αύξησης της φορολογίας.

Αντίστοιχα, τα ίδια ισχύουν και με τη «ρήτρα μηδενικού ελλείμματος» των Επικουρικών Ταμείων Ασφάλισης. Η συγκεκριμένη ρήτρα αποτελεί απλά ένα εργαλείο, που σκοπό έχει να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα των Επικουρικών Ταμείων προς χάρη των εργαζομένων

και των νέων επαγγελματιών που θα εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Αν τα Ταμεία έχουν τη δυνατότητα να υποστηρίξουν αυξήσεις στις παροχές τους, ποιος τα εμποδίζει να τις πραγματοποιήσουν; Δεν είναι, όμως, κοινωνικά δίκαιο την επικουρική ασφάλιση – η οποία επαναλαμβάνουμε ότι χρηματοδοτείται **μόνο** από εργοδότες και εργαζόμενους και όχι από το κράτος, όπως συμβαίνει στη γενική ασφάλιση – να τη χρηματοδοτήσει το σύνολο των πολιτών μέσω του κρατικού προϋπολογισμού. Ούτε να μεταφερθούν εκεί πόροι που είναι χρήσιμοι στην ανάκαμψη της οικονομίας, γιατί τότε θα έχουμε τη στήριξη κάποιων προνομιούχων ομάδων σε σχέση με το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο.

Για τη βιωσιμότητα του Ασφαλιστικού απαιτείται **συνετή διαχείριση** της περιουσίας των Ασφαλιστικών Ταμείων και **αύξηση των πόρων** τους. Οι πόροι αυτοί πρέπει να προέλθουν από την ανάπτυξη της οικονομίας και όχι από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ήδη οι δαπάνες του τελευταίου για την κοινωνική ασφάλιση βρίσκονται σε υψηλότερο ποσοστό από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Και στη βάση αυτή οφείλουμε να αναλογιστούμε ότι δεν υπάρχει στην Ελλάδα η πολυτέλεια να εξελιχτεί το Ασφαλιστικό σε μάχη γενεών. Έχουμε χρέος να διασφαλίσουμε τη βιωσιμότητά του προς χάρη όλων όσων καταθέτουν καθημερινά τον μόχθο τους. Επίσης, πρέπει να σκεφτούμε και τη γενιά των παιδιών μας, που πρόκειται να μπει και αυτή στον εργασιακό στίβο. Αποτελεί μέγιστη κοινωνική αδικία να χρηματοδοτούμε την Κοινωνική Ασφάλιση με πόρους που τους στερούμε από την ανάπτυξη ή το μέλλον.

Οι συνθήκες **ευνομίας** και η στήριξη της **επιχειρηματικότητας** αποτελούν μονόδρομο για τη βιωσιμότητα του Ασφαλιστικού Συστήματος της χώρας. Η ευνομία θα δημιουργήσει ένα υγιές πλαίσιο λειτουργίας της Κοινωνικής Ασφάλισης με σταθερούς και ενιαίους κανόνες, γρήγορες και αδιάβλητες διαδικασίες. Το πλαίσιο αυτό θα δώσει κίνητρο στους πολίτες να λειτουργήσουν συμμετοχικά και στους νέους ανθρώπους να επανασυνδεθούν με τη φιλοσοφία της κοινωνικής ασφάλισης και της αλληλεγγύης που τη διακρίνει.

Από την άλλη πλευρά, η στήριξη της επιχειρηματικότητας θα δώσει νέες θέσεις εργασίας και θα διευρύνει την παραγωγική βάση της χώρας. Οι κρατικές δομές οφείλουν να υποστηρίξουν την προσπάθεια για ανάπτυξη και δημιουργία.

Εκεί βρίσκεται το μέλλον της Ελλάδας και συνακόλουθα το μέλλον του Ασφαλιστικού μας Συστήματος. ●

Θωμάς Πουφινάς
Καθηγητής στο Τμήμα
Οικονομικών Επιστημών
στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης

Επενδύσεις - Διαχείριση Περιουσιακών Στοιχείων Ασφαλιστικών Οργανισμών

Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί έχουν ως βασική λειτουργία την είσπραξη των εισφορών και την απόδοση των παροχών προς τους δικαιούχους. Οι παροχές αυτές αφορούν υγειονομική περίθαλψη, κάλυψη μερικής ή ολικής ανικανότητας, τυχόν επιδόματα και συνταξιοδοτικές παροχές είτε ως εφάπαξ ποσό είτε ως περιοδική πρόσοδο.

Αν εστιάσουμε στις συνταξιοδοτικές παροχές, είναι σαφές ότι οι εισφορές εισπράττονται περιοδικά και βραχυπρόθεσμα, δηλαδή σε μικρά και κοντινά χρονικά διαστήματα, ενώ οι συνταξιοδοτικές παροχές αποδίδονται μακροπρόθεσμα, δηλαδή σε μεγαλύτερα και μελλοντικά χρονικά διαστήματα. Αυτό σημαίνει ότι οι ασφαλιστικοί οργανισμοί καλούνται να επενδύσουν τα χρήματα που εισπράττουν – και που αποτελούν τα περιουσιακά τους στοιχεία – σε μακροχρόνια χρονικά διαστήματα, με τέτοιο τρόπο, που να μπορούν να καλύπτουν τις συνταξιοδοτικές παροχές που καλούνται να αποδώσουν – και που αποτελούν τις υποχρεώσεις τους.

Στην εύρεση των κατάλληλων επενδύσεων αυτών, οι ασφαλιστικοί οργανισμοί, και κυρίως στην περίπτωση που ακολουθείται κεφαλαιοποιητικό σύστημα, καλούνται να αντιμετωπίσουν δύο κυρίως θέματα:

(α) Αυτό της όσο το δυνατόν καλύτερης αντιστοίχισης των περιουσιακών στοιχείων με τις υποχρεώσεις τους, και

(β) Αυτό της εύρεσης τίτλων ή επενδυτικών μέσων που θα τους διασφαλίσουν μία ικανο-

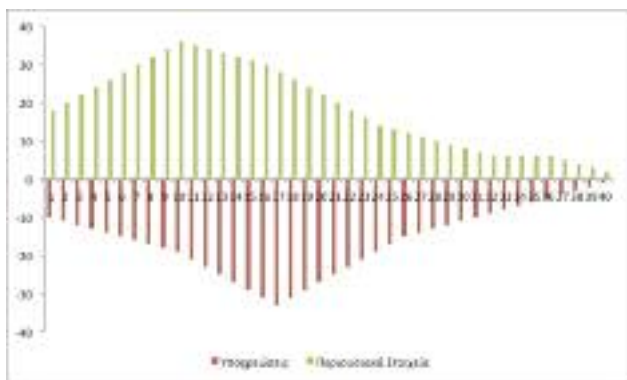
ποιητική απόδοση, τουλάχιστον αντίστοιχη εκείνης με την οποία εκτιμώνται οι υποχρεώσεις, με τον μικρότερο δυνατό κίνδυνο.

Αντιστοίχιση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Ξεκινώντας από το πρώτο, διαπιστώνουμε ότι πρόκειται για τη συνηθισμένη λειτουργία Asset Liability Management ή Asset Liability Matching (ALM), δηλαδή ακριβώς της αντιστοίχισης των περιουσιακών στοιχείων με τις υποχρεώσεις, που επιτελούν όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικοί οργανισμοί και ασφαλιστικές εταιρείες. Αποσκοπεί στο να διασφαλίζει ότι τα περιουσιακά στοιχεία αρκούν, για να καλύψουν τις υποχρεώσεις, όχι μόνο στην τρέχουσα χρονική στιγμή αλλά και μακροχρόνια. Ιδανικά επιζητείται η τέλεια αντιστοίχιση των χρηματοροών των περιουσιακών στοιχείων με αυτές των υποχρεώσεων σε κάθε χρονική στιγμή (cash flow matching), κάτι που

“ Η αντιστοίχιση των περιουσιακών στοιχείων με τις υποχρεώσεις επιλύει το θεμελιώδες πρόβλημα ενός ασφαλιστικού οργανισμού που έχει να κάνει με τη δομική λειτουργία του και το δομικό χαρτοφυλάκιο του. ”

Γράφημα 1: Παράδειγμα χρηματοροών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Πηγή: Υπολογισμοί συγγραφέα

είναι δύσκολο να επιτευχθεί. Αυτό σημαίνει ότι απαιτείται τα περιουσιακά στοιχεία να είναι τουλάχιστον ίσα με τις υποχρεώσεις σε όρους παρούσας αξίας, αλλά επίσης τα χαρακτηριστικά τους να είναι τέτοια, που να διασφαλίζεται και η εκάστοτε αναγκαία ρευστότητα.

Τόσο όμως τα περιουσιακά στοιχεία, όσο και οι υποχρεώσεις, συντίθενται από χρηματοροές που καταβάλλονται σε διαφορετικές χρονικές στιγμές και άρα η παρούσα αξία τους εξαρτάται από το ύψος των επιτοκίων και τη μεταβολή αυτών. Η όποια μεταβολή των επιτοκίων οδηγεί σε μεταβολή της αξίας τόσο των περιουσιακών στοιχείων, όσο και των υποχρεώσεων, και άρα η κάλυψη των υποχρεώσεων από τα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να διαταραχθεί. Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί είναι, συνεπώς, εκτεθειμένοι σε επιτοκιακό κίνδυνο, και αυτό τον κίνδυνο καλούνται να διαχειριστούν.

Η διαχείριση του επιτοκιακού κινδύνου αφορά όχι μόνο τους ασφαλιστικούς οργανισμούς που ακολουθούν κεφαλαιοποιητικά συστήματα, αλλά ακόμα και τους ασφαλιστικούς οργανισμούς που διαχειρίζονται διανεμητικά συνταξιοδοτικά συστήματα και διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία. Η διαχείριση αυτού του κινδύνου συμβάλλει στην προστασία των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία ενδεχόμενα θα απαιτηθεί να χρησιμοποιηθούν στις περιπτώσεις που η γήρανση του πληθυσμού ή/ και οι οικονομικές συνθήκες το απαιτήσουν.

Η απλούστερη προσέγγιση είναι η εξίσωση των durations (μεσοσταθμικών διαρκειών) των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Το duration (μεσοσταθμική διάρκεια) αποτελεί το καλύτερο και

πιο γνωστό μέτρο της μεταβολής της αξίας ενός τίτλου ή χαρτοφυλακίου ως προς τη μεταβολή των επιτοκίων. Επιτυγχάνοντας εξίσωση των durations των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, ταυτόχρονα με αυτή των παρούσων αξιών τους, οι ασφαλιστικοί οργανισμοί επιτυγχάνουν την κάλυψη των υποχρεώσεων από τα περιουσιακά στοιχεία, ακόμα και για (μικρές) μεταβολές των επιτοκίων. Είναι σαφές ότι στην περίπτωση των ασφαλιστικών οργανισμών, καθώς η μεσοσταθμική διάρκεια των υποχρεώσεων είναι συνήθως μεγαλύτερη από τη μεσοσταθμική διάρκεια των περιουσιακών στοιχείων, διατάραξη της αντιστοίχισης των περιουσιακών στοιχείων με τις υποχρεώσεις προκαλεί κυρίως η πτώση των επιτοκίων. Αυτό, διότι, παρόλο που οδηγεί σε αύξηση της αξίας και των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, εντούτοις η (παρούσα) αξία των υποχρεώσεων αυξάνεται περισσότερο και ενδέχεται έτσι να ξεπεράσει την (παρούσα) αξία των περιουσιακών στοιχείων.

Με τον τρόπο αυτό καταφέρνουν να πετύχουν immunization (ανοσοποίηση) των χαρτοφυλακίων τους έναντι του κινδύνου μεταβολής των επιτοκίων. Καθώς οι υποχρεώσεις (στην προκειμένη περίπτωση η καταβολή των συντάξεων) είναι αρκετά μακροχρόνιες, απαιτείται η εύρεση περιουσιακών στοιχείων με μακρινές λήξεις. Συνήθως, αυτά είναι ομόλογα με λήξεις μεγαλύτερες από 10 έτη ή συγκρίσιμοι τίτλοι και χαρτοφυλάκια.

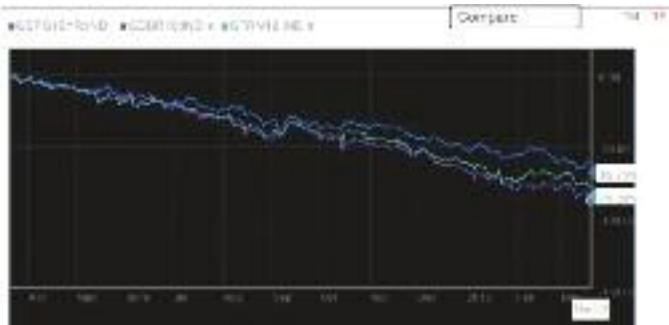
Φυσικά, καθώς οι εισφορές και οι παροχές αλλάζουν τόσο ως προς το ύψος τους, όσο και ως προς τις χρονικές στιγμές καταβολής τους, αλλά και τα περιουσιακά στοιχεία δεν παραμένουν σταθερά και τα ίδια, απαιτείται αναδιάρθρωση (rebalancing) του επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Η αντιστοίχιση των περιουσιακών στοιχείων με τις υποχρεώσεις επιλύει το θεμελιώδες πρόβλημα ενός ασφαλιστικού οργανισμού που έχει να κάνει με τη δομική λειτουργία του και το δομικό χαρτοφυλάκιο του. Ταυτόχρονα όμως επιδιώκεται μία ικανοποιητική απόδοση από το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο, με επιλογή τίτλων όμως που δεν εκθέτουν τον οργανισμό σε υψηλό επενδυτικό κίνδυνο.

Εύρεση κατάλληλων επενδύσεων

Οι πρώτες επιλογές που έρχονται στο μυαλό, με βάση την παραπάνω διαπίστωση, είναι οι προθε-

Γράφημα 2: Σύγκριση μεταβολής αποδόσεων ως τη λήξη ισπανικού, γερμανικού και γαλλικού 10ετούς ομολόγου για το τελευταίο 1 έτος.

Πηγή: Bloomberg Business

σμακές καταθέσεις και τα ομόλογα. Οι πρώτες καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες, ενώ τα δεύτερα τις μακροχρόνιες. Και οι δύο αυτές επιλογές έχουν θεωρηθεί –μέχρι πριν μερικά χρόνια– είτε απόλυτα ασφαλείς είτε με μικρό κίνδυνο. Η πρόσφατη όμως εμπειρία έδειξε αυτό που οι ειδικοί του χώρου ποτέ δεν έπαψαν να αναδεικνύουν, δηλαδή την ύπαρξη πιστωτικού κινδύνου, ήτοι της ικανότητας του αντισυμβαλλόμενου ή εκδότη να τηρήσει την υπόσχεσή του.

Στο σύγχρονο λοιπόν περιβάλλον, όπως έχει σήμερα διαμορφωθεί, οι προθεσμιακές καταθέσεις δίνουν μία εύλογη απόδοση στην Ελλάδα (της τάξης του 1,50% με 2% ανάλογα με το χρονικό διάστημα), που οφείλεται στη βαθμολογία της πιστοληπτικής ικανότητας των τραπεζών. Εκτός Ελλάδας, στις ώριμες αγορές της Ευρώπης, τα επιτόκια αυτά είναι πολύ χαμηλότερα ή και σε κάποιες περιπτώσεις σχεδόν μηδενικά.

Πηγαίνοντας στα ομόλογα, εντοπίζουμε δύο διαφορετικές εικόνες. Από τη μία μεριά έχουμε τα ομόλογα έκδοσης Ελληνικού Δημοσίου που έχουν υψηλή απόδοση ως τη λήξη (yield to maturity), αλλά υψηλό πιστωτικό κίνδυνο, και από την άλλη μεριά τα ομόλογα έκδοσης άλλων χωρών της Ευρώπης (όπως για παράδειγμα της Γερμανίας, της Γαλλίας κ.λπ.) που έχουν ιδιαίτερα χαμηλές αποδόσεις ως τη λήξη τους, λόγω της καλής βαθμολογίας της πιστοληπτικής τους ικανότητας. Η τελευταία κατηγορία έχει προσελκύσει τους επενδυτές που ενδιαφέρονται να διαφυλάξουν τα κεφάλαιά τους, και άρα η απόδοσή τους έχει φτάσει σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα.

Αναφέρουμε χαρακτηριστικά ότι την 20η Μαρτίου 2015, η απόδοση ως τη λήξη για το γερμανικό ομόλογο λήξης 10 ετών ήταν μόλις 0,18%, του αντίστοιχου γαλλικού 0,44%, του αντίστοιχου ισπανικού 1,18%, του αντίστοιχου ιταλικού 1,20%, ενώ του αντίστοιχου πορτογαλικού 1,63%. Η απόδοση του 10ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου την ίδια ημέρα ήταν 11,35% (πηγή Bloomberg).

Η μεταβολή των αποδόσεων των παραπάνω 6 ομολόγων για το τελευταίο έτος φαίνεται στα παρακάτω 2 γραφήματα. Παρατηρούμε ότι πρόκειται για πτώση σε όλες τις αποδόσεις, πλην του ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου, όπου παρατηρείται άνοδος.

Τα πέντε πρώτα είναι κατάλληλα για επένδυση (investment grade), ενώ το τελευταίο δεν θεωρείται ως τέτοιο και άρα αποτρέπει τους ασφαλιστικούς οργανισμούς από το να τοποθετηθούν σε αυτό είτε σε άλλα ομόλογα του ίδιου εκδότη. Τα υπόλοιπα είναι μεν κατάλληλα για επένδυση, έχουν όμως πλέον χαμηλές αποδόσεις. Ιδιαίτερα δε τα ομόλογα της Ιταλίας και της Ισπανίας αποτέλεσαν την προηγούμενη διετία δυνάμει επιλογές, λόγω των υψηλότερων αποδόσεων που έδιναν, της τάξης του 4% - 5%. Παρόλο που οι τελευταίες αποδίδονταν κυρίως στην ανησυχία για την ικανότητα των χωρών αυτών να τηρήσουν την υπόσχεσή τους, οι επενδυτές πίστευαν ότι πιστωτικό γεγονός δεν θα συμβεί και έτσι τα επέλεξαν για τα χαρτοφυλάκιά τους. Ταυτόχρονα δε έκριναν ότι οι αποδόσεις αυτές ήταν ικανοποιητικές, και σημαντικά υψηλότερες από αυτές των αντίστοιχων γερμανικών και γαλλικών ομολόγων, και ότι τους βοηθούσαν να πετύχουν τους επενδυτικούς τους στόχους.

Στο σημερινό όμως περιβάλλον αναδεικνύονται και άλλες υποψήφιες επενδυτικές επιλογές, λόγω των σημαντικά χαμηλότερων αποδόσεων των ομολόγων αυτών. Πλέον, κατάλληλες επενδύσεις για τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, θα μπορούσαν να θεωρηθούν αφενός εταιρικά ομόλογα, τα οποία έχουν υψηλότερες αποδόσεις, αφετέρου μετοχές ή αμοιβαία κεφάλαια, τα οποία μπορούν να δώσουν ενδεχόμενα υψηλότερες αποδόσεις με υψηλότερο ενδεχόμενα κίνδυνο. Ως «δίχτυ ασφαλείας» στην περίπτωση αυτή λειτουργεί η διαφοροποίηση. Ειδικά όσον αφορά τα εταιρικά ομόλογα, οι εκδόσεις που υπάρχουν στην Ελλάδα είναι αρκετά περιορισμένες,

Γράφημα 3: Σύγκριση μεταβολής αποδόσεων ως τη λήξη ελληνικού, ιταλικού και πορτογαλικού 10ετούς ομολόγου για το τελευταίο 1 έτος.

Πηγή: Bloomberg Business

δίδουν όμως ικανοποιητικές αποδόσεις. Το σημείο ενδιαφέροντος εδώ είναι η βαθμολογία της πιστοληπτικής τους ικανότητας, η οποία όμως εκτιμάται ότι έλκει κυρίως του κινδύνου της χώρας. Σαφώς δε υπάρχει μεγάλο εύρος εταιρικών ομολόγων του εξωτερικού.

Τέλος, το παραπάνω περιγραφόμενο τοπίο ανοίγει σταδιακά και την προοπτική σε τίτλους ή επενδυτικά μέσα του εξωτερικού, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα όσο το δυνατόν καλύτερα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο, που δεν θα επηρεάζεται έντονα από τη μεταβλητότητα συγκεκριμένων αγορών.

Λειτουργία Ασφαλιστικών Οργανισμών

Η παραπάνω ανάλυση κάνει σαφές ότι οι επενδύσεις των ασφαλιστικών οργανισμών δεν μπορεί να γίνονται με τυχαίο τρόπο. Απαιτείται σαφής και καλά ορισμένη επενδυτική πολιτική, αλλά ταυτόχρονα και πολιτική διαχείρισης κινδύνου. Αυτό είναι γνωστό για το σύνολο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών οργανισμών και εταιρειών. Δεν είναι, συνεπώς, συμπτωματική η εισαγωγή Κανονισμού Δεοντολογίας και Καλών Πρακτικών Λειτουργίας των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης, μέσω σχετικής Υπουργικής Απόφασης (Αριθ. Φ.51010/οικ.19976/861 – ΦΕΚ Β 2751 – 15.10.2014). Ο κανονισμός αυτός ευθυγραμμίζει ουσιαστικά τη λειτουργία των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης με σύγχρονες δομές διακυβέρνησης.

Στις βασικές λειτουργίες προβλέπει αυτές της Διαχείρισης Κινδύνου, του Εσωτερικού Ελέγχου, της Αναλογιστικής Λειτουργίας αλλά και της Επενδυτικής Επιτροπής – ως δομικού λειτουργικού οργάνου. Πε-

ριγράφει, μεταξύ άλλων, τον προσανατολισμό και το περιεχόμενο των πολιτικών διαχείρισης κινδύνου και επενδύσεων. Θέτει, δηλαδή, τις βάσεις και το πλαίσιο λειτουργίας των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης με τρόπο απόλυτα συγκρίσιμο με αυτό του επερχόμενου Ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου (γνωστού ως Solvency II) που αφορά τους ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς.

Η ορθή λειτουργία των παραπάνω μονάδων και δομών διασφαλίζει στους ασφαλιστικούς οργανισμούς μία καθ' όλα συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των επενδύσεων και κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένοι, σύμφωνα με τα όσα παραπάνω περιγράφηκαν. Ειδικά για το μέρος της διαχείρισης των επενδύσεων, που παραπάνω αναπτύξαμε, δίνει τη δυνατότητα ενεργοποίησης εξειδικευμένων διαχειριστών, ώστε να επιτυγχάνεται το βέλτιστο δυνατό επενδυτικό αποτέλεσμα.

Συμπεράσματα

Μέσα από την παραπάνω ανάλυση διαπιστώνουμε ότι στις μέρες μας, περισσότερο από ποτέ, οι ασφαλιστικοί οργανισμοί καλούνται να διαχειριστούν τα περιουσιακά στοιχεία τους με τρόπο που να επιτυγχάνουν αφενός το βέλτιστο επενδυτικό αποτέλεσμα για το χαρτοφυλάκιό τους, αφετέρου να καταφέρνουν να διαχειριστούν αποτελεσματικά τους κινδύνους που προκύπτουν από αυτό.

Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι το εγχείρημα είναι ιδιαίτερα σύνθετο και η επίτευξη του βέλτιστου αποτελέσματος μη τετριμμένη πλέον – ειδικά σε σύγκριση με την προηγούμενη δεκαετία. Είναι όμως ξεκάθαρο ότι υπάρχουν και πολύ περισσότερα μέσα αλλά και οι δομές και λειτουργίες που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν, ώστε να βοηθήσουν στη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων τους, για να επέλθει το αποτέλεσμα αυτό.

Βιβλιογραφία

Bloomberg Business (20 Μαρτίου 2015), <http://www.bloomberg.com/quote>.

Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (2014), Αριθ. Φ.51010/οικ.19976/861 – ΦΕΚ Β 2751 – 15.10.2014.

Πουφινάς Θωμάς (2014), «Τραπεζική και Χρηματοοικονομική», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. ●

Νίκος Καλάκος
Γενικός διευθυντής
Ταμείου Πρόνοιας
Δημοσίων υπαλλήλων

Μια σύντομη και επί παραδείγματι περιήγηση στην ελληνική κοινωνική ασφάλιση

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η Κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα ξεκίνησε ουσιαστικά το 1934 επί κυβερνήσεως Ελευθ. Βενιζέλου (Ν. 6298/34) «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

Με τον Νόμο αυτό θεσπίστηκε το ΙΚΑ (Η Ναυαρχίδα της Κοινωνικής Ασφάλισης) - μέχρι τότε υπήρχαν (15- 20) Κλαδικά Ταμεία.

Θεωρήθηκε Νόμος πρωτοποριακός στην Ευρώπη, καθώς προβλεπόταν η σταδιακή συγχώνευση στο ΙΚΑ των τότε υφιστάμενων κλαδικών Ταμείων.

Υπήρχαν και οι εργαζόμενοι στο Δημόσιο που αντί αυξήσεων (περικόπτετο το 25% περίπου των αυξήσεων) τους έδιδε την παροχή της κύριας σύνταξης το Δημόσιο.

Η έναρξη λειτουργίας του ΙΚΑ έγινε τελικά το 1951.

- Με υψηλής ποιότητας ανθρώπινο δυναμικό.
- Πρώτος διοικητής ήταν ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος.
- Το 1967 συγχωνεύτηκαν στο ΙΚΑ 10 Ταμεία κύριας ασφάλισης.

Η συνέχεια ήταν αρνητική. Η κάθε παρέα εργαζόμενων διαμόρφωνε και ένα Ταμείο, ιδιαίτερα στην Επικουρική Ασφάλιση.

Αυτό ενισχύθηκε και ευνοήθηκε από το πολιτικό σύστημα της χώρας διαχρονικά, διότι έτσι δημιουργήθηκαν νέα Διοικητικά Συμβούλια, Πρόεδροι, Διοικητές.

Σε αυτή την κατακερματισμένη Κοινωνική Ασφάλιση συνέβαλε δραματικά και το Συν-

δικαλιστικό Σύστημα της χώρας, διότι μ' αυτό τον τρόπο έβρισκε και αυτό αναγνώριση, εκπροσώπηση και πολλές φορές Συνδιοίκηση.

- Μέχρι και Ταμείο Συνδικαλιστών ιδρύθηκε.
- Το 1957 υπήρχαν 157 Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.
- Το 1997 είχαν φθάσει τους 325.

Ακολούθησε πλήθος Νομοθετικών ρυθμίσεων, που εξυπηρετούσαν στόχους συγκεκριμένων συγκυριών και δεν αποτελούσαν σε καμία περίπτωση τμήματα ενός συνολικού σχεδιασμού.

Όποιες ασφαλιστικές παρεμβάσεις έγιναν είχαν βραχυπρόθεσμο ορίζοντα 3-5 χρόνων και έτσι απλά μετέθεταν το πρόβλημα στην επόμενη κυβέρνηση.

Το παράδοξο εδώ και πολλά χρόνια είναι ότι, ενώ όλοι συμφωνούσαν, πολιτικά κόμματα, ερευνητές, εργαζόμενοι για την κρισιμότητα της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος, συνέχιζαν να παραμένουν αδρανείς και αδύναμοι να αρθρώσουν μια σφαιρική πρόταση ασφαλιστικής μεταρρύθμισης που να εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα του συστήματος.

Το αρχικά διανεμητικό σύστημα άρχισε να διαβρώνεται :

- Με συνεχείς αυξήσεις παροχών, χωρίς αναλογιστικές μελέτες, με μόνο κριτήριο την ύπαρξη αποθεματικών.
- Με επιτόκια καταθέσεων των Ασφαλιστικών Οργανισμών στην Τράπεζα της Ελλάδος:

1951-1953: 5%, 1954-1973: 4%, 1974-1976: 5%, 1977-1978: 6%, 1979 - (1/9): 10% ακολούθησαν την πορεία του ελεύθερου επιτοκίου

- Η αιτιολογία για την ύπαρξη τόσο χαμηλών επιτοκίων ήταν η χρηματοδότηση της βιομηχανίας της χώρας, το αποτέλεσμα γνωστό, χιλιάδες βιομήχανοι, ανύπαρκτη βιομηχανία.
- Ανεξέλεγκτη εισφοροδιαφυγή.
- Αποθεματικά επενδυμένα σε επισφαλή επενδυτικά προϊόντα.
- Διοικήσεις – διαχρονικά ανεπαρκείς – κομματικά ανεπάγγελτα στελέχη, που εξυπηρετούσαν μικροπολιτικά συμφέροντα.
- Από το 1990 όποιος φορέας Κύριας ή Επικουρικής Ασφάλισης χρεοκοπούσε τον εντάσσαμε στο ΙΚΑ ή στο ΕΤΕΑΜ αντίστοιχα και ήταν όλοι ευχαριστημένοι ότι έλυσαν το πρόβλημα (π.χ. Τυπογράφων, Ηλεκτροτεχνιτών, ΤΑΥΣΟ κ.λπ.).
- Ασφαλισμένοι για πέντε (5) έτη (Τεχνικών Τύπου) ανεξαρτήτως ηλικίας με πλήρη σύνταξη 35ετίας Ν. 1186/30-07-1981. (Αποτέλεσμα εισφοροδιαφυγή – φοροδιαφυγή).
- Γεν. Δ/ντης της Βουλής των Ελλήνων
(30 έτη) κυρ. σύνταξη 5.170,00 ευρώ
Γεν. Δ/ντης στο Δημόσιο (30 έτη)
κυρ. σύνταξη 2.450,00 ευρώ
- Υπάλληλος ΔΕ στη Βουλή των Ελλήνων
(36 έτη) κυρ. σύνταξη 2.391,42 ευρώ
Υπάλληλος ΔΕ στο Ελληνικό Δημόσιο
(39 έτη) κυρ. σύνταξη 1.338,51 ευρώ
- Γυναίκα υπάλληλος (ΟΤΕ) 20ετία (20 - 40) κυρ. σύνταξη 103% του τελευταίου μισθού. Εισφορές εργαζόμενου και εργοδότη εξαντλούνται σε επτά (7) έτη.

Από 47 ετών η σύνταξη πληρώνεται από τις εισφορές των άλλων εργαζομένων (και μη έχοντας το Ταμείο – ΤΑΠΟΤΕ) από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για 35 χρόνια (83 προσδόκιμο).

- Παροχές χωρίς Ασφαλιστικά κριτήρια.
- Από τους 2.815.000 συνταξιούχους οι 1.150.000 έχουν συνταξιοδοτηθεί σε ηλικία κάτω των 50 ετών ή κάνουν χρήση σύνταξης από μεταβίβαση.
- Εθελούσιες συνταξιοδοτήσεις με επιδότηση σε ηλικίες 45-55 ετών με διάφορες μορφές μόνους.
- Επιβαρύνσεις – ζημιές Ασφαλιστικών Ταμείων (ΙΚΑ) με τεράστια ποσά από εξαγορές – συγχωνεύσεις Τραπεζών προς όφελος τραπεζιτών.

- Συντάξεις σε αιρετούς (Νομάρχες, Δημάρχους κ.α.) με οκτώ (8) χρόνια ασφάλιση.
- Συντάξεις σε βουλευτές με τέσσερα (4) χρόνια ασφάλιση.

Τα ίδια αρνητικά φαινόμενα εντοπίζονται και στην Επικουρική Ασφάλιση.

- Επικουρικό Ταμείο Τραπεζοϋπαλλήλων (ΤΑΠΙΛΤ – ΑΤ) ασφαλισμένοι κατέβαλαν εισφορές 1.000 – 2.000 ευρώ και εισέπραξαν ποσό επικουρικής σύνταξης έως σήμερα 195.000 ευρώ, βέβαια το ταμείο σήμερα βρίσκεται σε κατάσταση πτώχευσης.
- ΤΑΥΣΟ (μέχρι και δάνεια χορηγούσε σε συνεταιρισμούς από εισφορές εργαζομένων που βέβαια χάθηκαν).
- Είχαμε φθάσει στο σημείο, όταν κήκε η Ηλεία (2007), μαζί με τις 3.000 ευρώ στους απανταχού Ρομά να δίνουμε και μία μηνιαία επικουρική σύνταξη σε όλους τους συνταξιούχους της Ελλάδος (ενόψει εκλογών).
- Ήλθε και το PSI και αφαίρεσε άλλα 12,5 δισ. ευρώ από τα ασφαλιστικά Ταμεία.

Τα ίδια ίσχυσαν και στις εφάπαξ παροχές.

- Πανσπερμία Ταμείων Πρόνοιας και Λογαριασμών που δίνουν εφάπαξ παροχές (37).
- Περιπτώσεις Ταμείων Πρόνοιας με κοινωνικούς πόρους, τα περισσότερα όμως είναι με μόνο εισφορές των εργαζομένων.
- Πολλοί τομείς Πρόνοιας καταβάλλουν το εφάπαξ βοήθημα από τους προϋπολογισμούς των ΝΠΔΔ (ΟΑΕΕ, ΙΚΑ), δηλαδή από τον Κρατικό Προϋπολογισμό σαν επιχορηγούμενα ΝΠΔΔ.
- Πολλοί εισπράττουν δύο (2) εφάπαξ, καταβάλλοντας συνήθως μειωμένες εισφορές για το ένα ή υφίσταται κοινωνικός πόρος.
- Είχαμε φθάσει στο σημείο να δίδεται εφάπαξ βοήθημα (ειδική αποζημίωση την αποκαλούσαν) 50.000 – 60.000 ευρώ σε εργαζόμενους που δεν είχαν καταβάλει εισφορές (ΟΓΑ).
- Πλήθος Νομοθετικών ρυθμίσεων κοινωνικού χαρακτήρα (Ν.1476/84, 2190/94, 1600/86 κ.λπ.) που καταργούσαν την αρχή της ανταποδοτικότητας και οδηγούσαν σε εφάπαξ βοηθήματα, τα οποία προέρχονταν από τις εισφορές όχι των ιδίων αλλά

άλλων εργαζομένων.

- Αλόγιστες αυξήσεις χωρίς αναλογιστικές μελέτες (έναν υπάλληλος που αποχώρησε 31/12/1993 με έναν άλλο που αποχώρησε 01/01/1995, δηλαδή 366 ημέρες διαφορά πήρε 40% λιγότερο εφάπαξ βοήθημα).
- Καμία εναρμόνιση εισφοράς – παροχής σε ταμεία ανταποδοτικά.
- Ανεπαρκείς διοικήσεις...
- Όλα αυτά έγιναν από τις κυβερνήσεις των τελευταίων 40 ετών. (Δεν οικοδόμησαν το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας οι εργαζόμενοι).

ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η Κοινωνική Ασφάλιση κινείται τα τελευταία 3 - 4 χρόνια σε ζοφερό περιβάλλον.

Κύριες συντάξεις

- Μειώσεις από 01/01/2010 - 31/12/2014 (από 10 – 55%).
- Τις μεγαλύτερες μειώσεις υπέστησαν οι μεγάλες συντάξεις.
- Αλλάζουν οι προϋποθέσεις για σύνταξη αναπηρίας βάζοντας όριο τα 1.500 ευρώ και 600 ευρώ την τελευταία πενταετία, έτσι καταργείται το και μιας ημέρας εργατικό ατύχημα, ατύχημα εκτός εργασίας....
- Σύνταξη θανάτου 50% στη σύζυγο του θανόντος από 70% που ίσχυε και ως 50% στα τέκνα.
- Όσοι καθίστανται ανάπηροι από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική νόσο και δεν θεμελιώνουν δικαίωμα συντάξεως θα παίρνουν πίσω τις εισφορές τους άτοκες ως εφάπαξ και τελείωσαν, τους βγάζουν εκτός ασφάλισης.
- Σε εκκρεμότητα για έκδοση οριστικής κύριας σύνταξης στα ασφαλιστικά ταμεία υπάρχουν 145.000 αιτήσεις.
- Καθυστερήση έκδοσης μέχρι και 3,5 έτη (διαδοχική).

Επικουρικές συντάξεις

- Μειώσεις από 01/09/2011 έως 01/07/2014 (από 12,5 – 47%) και εδώ όσο μεγαλύτερη είναι η επικουρική σύνταξη τόσο μεγαλύτερη και η μείωση – απώλεια.
- Εισάγεται (από 01/01/2015) η επιλογή ή όχι της μεταβίβασης της σύνταξης (ρήτρα θανάτου).

- Δεν εγγυάται πλέον το Κράτος την επικουρική σύνταξη.
- Προβλέπεται συντελεστής βιωσιμότητας ο οποίος θα αναπροσαρμόζεται σε βηνιαία βάση στις νέες και στις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις μέσω ενός μηχανισμού μειωμένης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, ανάλογα με τις καταβαλλόμενες εισφορές.
- Επιβάλλεται ρήτρα μηδενικού ελλείμματος.
- Δεν προβλέπεται καμία αναγνώριση πλασματικών χρόνων μετά το 2014 (στρατός, τέκνα, ανεργία κ.λπ.) εκτός των περιπτώσεων που εκκρεμούν ή έχουν ήδη αναγνωρισθεί.
- Εισήχθη ο θεσμός των επαγγελματικών Ταμείων
- Αποθεματικά ελάχιστα λόγω PSI.
- Εκκρεμείς αιτήσεις συνταξιοδότησης 135.000. Καθυστερήση έκδοσης μέχρι και 4,5 έτη (TEAYEK).

Εφάπαξ παροχές

- Μειώσεις από 01/01/2010 – 31/08/2013 (από 15% - 43%).
- Για όσους αποχώρησαν από 01/09/2013 και μετά επιβάλλεται ένα νέος τρόπος υπολογισμού με έναν συντελεστή βιωσιμότητας που δεν επιστρέφει ούτε τις εισφορές.
- Μεταβάλλεται το εφάπαξ σε «ΛΟΤΤΟ».
- Εκκρεμείς αιτήσεις για εφάπαξ παροχές 60.000. Καθυστερήση έκδοσης μέχρι 2,5 έτη.

ΚΑΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΕΞΙ ΝΕΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΣΤΩΝ ΜΑΣ

1. Πλήρης κατάργηση όλων των πρόωρων συντάξεων και θέσπιση του 62^{ου} έτους ως αφετηρία για τη συνταξιοδότηση (αφορά 250.000 εργαζομένους).
Σήμερα οι Ν. 3863/2010 και 4093/2012 επιτρέπουν την έξοδο ακόμα και από τα 50 έτη μειωμένη είτε και για πλήρη σύνταξη (Δημόσιο, ΔΕΚΟ για μητέρα με ανήλικο και 25 έτη έως το 2010).
2. Αύξηση του ελάχιστου χρόνου για κατώτατη σύνταξη – θεμελίωση – στα 20 έτη από 15 που είναι σήμερα.
Αυτό οδηγεί σε στοχευμένη περιθωριοποίηση μεγάλο μέρος του πληθυσμού, ειδικά τις γυναίκες (οικοδόμους κ.λπ).

3. Αλλαγή στον υπολογισμό των νέων συντάξεων με μείωση συντελεστών όσων αποχώρησαν από 01/01/2015 και μετά για το Δημόσιο.
– Με ΜΟ την τελευταία 5ετία για το ΙΚΑ.
4. Αλλαγή στον υπολογισμό των κατώτατων συντάξεων με πλήρη αναλογικότητα, δηλαδή με ποσά που θα αναλογούν στις εισφορές που έχουν πληρώσει οι ασφαλισμένοι.
π.χ. Σήμερα με 15 έτη ασφάλιση η κατώτατη σύνταξη είναι 487,00 ευρώ. Από αυτό το ποσό τα 280,00 – 310,00 ευρώ αναλογούν σε εισφορές, ενώ το υπόλοιπο ποσό ως τα 487,00 ευρώ είναι προνοιακό και συμπληρώνεται από το Κράτος, για να υπάρχει ένα κατώτατο επίπεδο διαβίωσης – εάν ισχύσει η πλήρης αναλογικότητα, η σύνταξη θα πέσει στα επίπεδα των 360,00 ευρώ.
5. Μείωση των εισοδηματικών κριτηρίων για τη χορήγηση του ΕΚΑΣ (ή προτείνεται το ποσό του ΕΚΑΣ να περικοπεί από τις υψηλότερες συντάξεις) και
6. Κατάργηση της επικουρικής ασφάλισης δια της απορρόφησής της από το ΙΚΑ.

Κλείνοντας και συμπεραίνοντας:

Από την ψήφιση των Ν. 3863/2010 και Ν. 3865/2010 και όλων των άλλων Νομοθετικών ρυθμίσεων που ακολούθησαν στην Κοινωνική Ασφάλιση έπαψε να ισχύει το διανεμητικό σύστημα που ίσχυε μέχρι τότε με τα χαρακτηριστικά:

- της ισονομίας
- της αναλογικότητας
- της διανεμητικότητας
- της ανταποδοτικότητας και
- της εγγύησης του Κράτους

και οδηγηθήκαμε με βίαιο τρόπο σε ένα Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα, το λεγόμενο Κεφαλαιοποιητικό Σύστημα με χαρακτηριστικά γνωρίσματα:

- τις μηδενικές ρήτρες
- της ρήτρας θανάτου
- των ατομικών λογαριασμών

αλλά ατομικούς λογαριασμούς χωρίς χρήματα, γιατί τα κεφάλαια της Κοινωνικής Ασφάλισης έχουν:

- σπαταληθεί
- κλαπεί

και αυτό οδηγεί σε νέες μειώσεις συντάξεων και περαιτέρω περιθωριοποίηση των συνταξιούχων. ●

Δημήτριος Μπούρλος
Δικηγόρος, Εκδότης
Περιοδικού «Νομοθεσία ΙΚΑ»

Αλλαγές σε πέντε τομείς του ασφαλιστικού συστήματος

Πολλά είναι τα θέματα για τα οποία θα μπορούσε να τεθεί ζήτημα αλλαγών στο ασφαλιστικό σύστημα της χώρας μας. Φαίνεται πάντως ότι σε πέντε τομείς κυφορούνται αλλαγές μικρές ή μεγάλες είτε σύμφωνα με προδιαγεγραμμένες απαιτήσεις των «θεσμών» είτε λόγω αναγκών που προκύπτουν από την ίδια τη λειτουργία του συστήματος.

Διαχρονική απαίτηση των δανειστών είναι η παρέμβαση στα ηλικιακά όρια και κυρίως στις λεγόμενες πρόωρες συνταξιοδοτήσεις. Με δεδομένο ότι μετά το 2012 το γενικό όριο συνταξιοδότησης έχει ορισθεί στο 62ο έτος της ηλικίας τόσο για τους άνδρες, όσο και για τις γυναίκες, η απαίτηση για αλλαγές στοχεύει τις συνταξιοδοτήσεις που λαμβάνουν χώρα πριν τη συμπλήρωση του ηλικιακού αυτού ορίου. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι, μετά τις διαδοχικές αλλαγές που έγιναν στο ασφαλιστικό τόσο με τον νόμο Λοβέρδου (3863/2010), όσο και με το μεσοπρόθεσμο (Ν. 4093/2012), πριν τη συμπλήρωση του 62ου έτους συνταξιοδοτούνται μόνο όσοι και όσες ασφαλισμένες είτε έχουν θεμελιώσει είτε έχουν κατοχυρώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, όπως αυτό οριοθετείται από τους προαναφερθέντες νόμους, μέχρι το τέλος του 2012, καθώς και κάποιοι ασφαλισμένοι είτε του Δημοσίου είτε των λεγόμενων Ειδικών Ταμείων, ορισμένα εκ των οποίων έχουν ενταχθεί στο ΙΚΑ. Όλες οι άλλες κατηγορίες ασφαλισμένων πλέον (εξαιρέση αποτελούν μόνο οι στρατιωτικοί, σώματα ασφαλείας κ.λπ.) δεν υπάρχει δυνατότητα να συνταξιοδοτηθούν πριν τη συμπλήρωση του 62ου έτους. Επομένως, οποιαδήποτε νέα

παρέμβαση θα αφορά κατά κύριο λόγο θεμελιωμένα ή κατοχυρωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, που βέβαια είναι πολύ δύσκολο να θιγούν. Άλλωστε, οι κατηγορίες που «διασώθηκαν» μετά τις αυξήσεις ορίων ηλικίας είναι αυτές που ανήκουν στις λεγόμενες μεταβατικές διατάξεις, που είναι απαραίτητο να υπάρχουν, όταν έχουμε τέτοιες αλλαγές, προκειμένου ακριβώς να αποφευχθεί η μη αποδεκτή και από τη νομολογία των δικαστηρίων μας ανατροπή ώριμων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, ακόμη δε και η διάψευση βάσιμων, με ό,τι ίσχυε στο εγγύς παρελθόν, προσδοκιών για λήψη συνταξιοδοτικών παροχών.

Πρέπει να επισημανθεί ότι από πλευράς τόσο του Υπουργείου Εργασίας, όσο και της Κυβέρνησης, τέτοιου είδους αλλαγές αποκλείονται με κατηγορηματικό τρόπο, με εξαίρεση τις περιπτώσεις των συνταξιοδοτήσεων που συνδέονται με εθελούσιες εξόδους, αξιοποιώντας προσυνταξιοδοτικά καθεστώτα που λειτουργούν για τους ασφαλισμένους κάποιων Τραπεζών, με τα οποία παρέχεται δυνατότητα χορήγησης σύνταξης σε ηλικιακά όρια χαμηλότερα από αυτά που ισχύουν στο ΙΚΑ και μέχρι τη συμπλήρωση των ορίων που εφαρμόζει το ΙΚΑ. Βεβαίως οι ασφαλισμένοι που έχουν απομείνει και οι οποίοι μπορούν να κάνουν χρήση των ειδικών αυτών καθεστώτων είναι περιορισμένοι και κατ'εκτίμηση υπολείπονται των οκτώ χιλιάδων συνολικά. Επομένως, είναι αναμφίβολη και η σημασία μιας τέτοιας παρέμβασης, που ούτως ή άλλως θα έχει να αντιμετωπίσει και σημαντικά νομικά κωλύματα, αν προχωρήσει.

Ένα δεύτερο θέμα, που πλέον είναι «ανοικτό» στο ασφαλιστικό σύστημα, είναι ο λεγόμενος νέος τρόπος υπολογισμού της σύνταξης. Με τον νόμο Λοβέρδου, είχε προβλεφθεί ότι για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 1-1-2015 θα εφαρμοσθεί το νέο σύστημα υπολογισμού, που στηρίζεται στη βασική (υπολογισμένη στα 360 ευρώ) και την αναλογική σύνταξη (ανάλογη εισφορών και χρόνου ασφάλισης). Το σύστημα αυτό προβλέπεται να εφαρμοσθεί σταδιακά, δεδομένου ότι ένα τμήμα της σύνταξης (χρόνος ασφάλισης μέχρι το 2010) θα υπολογίζεται με τον παλιό τρόπο υπολογισμού. Η νέα κυβέρνηση δήλωσε ότι αυτός ο νέος τρόπος υπολογισμού δεν θα εφαρμοσθεί. Επομένως, μένει ανοικτό το θέμα αφενός μεν της νομοθετικής αλλαγής, δεδομένου ότι ο νόμος Λοβέρδου, που προβλέπει όλα όσα είπαμε, δεν έχει τροποποιηθεί ούτε έχει καταργηθεί, αφετέρου δε τι ακριβώς θα ισχύσει γι' αυτούς που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 1-1-2015, αν δηλαδή θα ισχύει ο παλιός τρόπος υπολογισμού ή κάποιος άλλος και στην περίπτωση αυτή ποιος ακριβώς θα είναι. Το ζήτημα δεν είναι θεωρητικό. Ήδη εκκρεμούν αιτήσεις συνταξιοδότησης ασφαλισμένων που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα μετά την 1-1-2015, στους οποίους θα πρέπει να χορηγηθεί κατ' αρχήν προσωρινή σύνταξη, επομένως το συντομότερο δυνατό θα πρέπει να προσδιορισθεί το πώς θα υπολογισθεί η σύνταξή τους αυτή.

Τρίτο και μεγάλο θέμα είναι αυτό που αφορά το ύψος των επικουρικών συντάξεων, αυτών που έχουν απονεμηθεί και ήδη καταβάλλονται, αλλά και αυτών που πρόκειται να απονεμηθούν στο μέλλον. Από το 2012 για τις συντάξεις που ήδη καταβάλλονται έχει προβλεφθεί η λεγόμενη ρήτρα μηδενικού ελλείμματος που προβλέπει έλεγχο διαρκή (ανά τρίμηνο προβλέπει η διάταξη) των οικονομικών των επικουρικών φορέων σε σχέση με τις δεδομένες συνταξιοδοτικές απαιτήσεις και προσαρμογή σε ετήσια βάση ή αν υπάρχει ανάγκη και ενωρίτερα του ύψους της χορηγούμενης σύνταξης στις οικονομικές δυνατότητες του ταμείου. Οι ίδιες διατάξεις προβλέπουν ότι για την επικουρική αυτή σύνταξη δεν θα υπάρχει καμία απολύτως κρατική χρηματοδότηση. Στα πλαίσια της εφαρμογής της ρήτρας είχαμε μια μείωση στις επικουρικές συντάξεις της τάξεως του 5,2% και απ' ό,τι πληροφορηθήκαμε ήταν προγραμματισμένη μια ακόμη, σε δύο φάσεις, μείωση του ύψους του 15%. Κι αυτό βεβαίως στα πλαίσια της εφαρμογής της ρήτρας μηδενικού ελ-

λείμματος. Από πλευράς κυβέρνησης υπήρξε κατηγορηματική δήλωση περί κατάργησης της ρήτρας μηδενικού ελλείμματος, απεκλείσθη δε οποιαδήποτε νέα μείωση των επικουρικών συντάξεων. Τούτο σημαίνει μια νέα προσέγγιση στην επικουρική ασφάλιση και την επικουρική σύνταξη που θα πρέπει να αφορά πρόσθετη χρηματοδότηση, η οποία ακριβώς θα έλθει να καλύψει τα ελλείμματα, τα οποία με βάση τη ρήτρα μηδενικού ελλείμματος θα οδηγούσαν στις νέες μειώσεις. Αυτό βεβαίως απαιτεί αφενός μεν εξεύρεση του νέου τρόπου χρηματοδότησης και βέβαια νομοθετική παρέμβαση, δεδομένου ότι ο νόμος που προβλέπει τη ρήτρα μηδενικού ελλείμματος είναι ακόμη εν ισχύ. Πέραν αυτών δεν πρέπει να λησμονούμε ότι και για την επικουρική σύνταξη προβλέπεται, από 1-1-2015, νέος τρόπος υπολογισμού που, βέβαια, από τις δηλώσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα φαίνεται ότι δεν πρόκειται να εφαρμοσθεί. Στην περίπτωση αυτή επίσης θα πρέπει αφενός μεν να ορισθεί το τι ακριβώς πρόκειται να ισχύσει αφετέρου δε να γίνουν οι απαραίτητες νομοθετικές παρεμβάσεις που θα καταργούν τα σήμερα ισχύοντα και θα θεσπίζουν αυτά που πρόκειται στο μέλλον να ισχύσουν.

Τέταρτο θέμα που είναι σε εκκρεμότητα και μάλιστα αρκετό καιρό είναι το θέμα του τρόπου υπολογισμού του εφάπαξ. Ο τρόπος υπολογισμού του εφάπαξ είναι προσδιορισμένος γι' αυτούς που απεχώρησαν από την υπηρεσία τους μέχρι το τέλος Αυγούστου του έτους 2013. Όσοι απεχώρησαν μετά την 1η Σεπτεμβρίου 2013 είναι σε αναμονή, σε σχέση με τη χορήγηση του εφάπαξ αλλά και σε σχέση με το ύψος του. Ο μαθηματικός τύπος που θεσπίσθηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση έδειχνε ότι σε αρκετές περιπτώσεις οδηγούσε σε σημαντικότερες μειώσεις, σε σχέση με αυτό που εχορηγείτο σε όσους απεχώρησαν μέχρι 31-8-2013, γι' αυτό και το θέμα έμεινε σε εκκρεμότητα σε μια προφανή προσπάθεια περιορισμού των υπέρμετρων μειώσεων. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε αρκετές περιπτώσεις ο νέος μαθηματικός τύπος οδηγούσε σε χορήγηση εφάπαξ που υπελείπετο σημαντικά ακόμη και αυτών των εισφορών που ο ίδιος ο ασφαλισμένος είχε καταβάλει κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Πρέπει δε να υπενθυμίσουμε ότι για το εφάπαξ εισφορές καταβάλλει μόνο ο ασφαλισμένος. Άλλωστε, ας μη λησμονούμε ότι και το Συμβούλιο Επικρατείας στα πλαίσια προληπτικού ελέγχου αποκλείει τη χορήγηση εφάπαξ κάτω από το όριο των ει-

σφορών που έχει καταβάλει ο ασφαλισμένος, προσαυξημένων φυσικά με βάση ένα *minimum* επιτόκιο. Η νέα κυβέρνηση επιμένει στη μη εφαρμογή του ανατιμολογήσιμου άδικου νέου υπολογισμού με βάση τον μαθηματικό αυτό τύπο. Πρέπει όμως και στον τομέα αυτό να προσδιορισθεί ο τρόπος υπολογισμού που πρόκειται να ισχύσει και βέβαια να προχωρήσει η καταβολή των εφάπαξ που είναι σε εκκρεμότητα για ασφαλισμένους που απεχώρησαν μετά την 1-9-2013, αφού καλυφθεί και το χρηματοδοτικό κενό που υπάρχει.

Ένα πέμπτο ζήτημα είναι αυτό της ενοποίησης των ασφαλιστικών φορέων, που και αυτό είναι, εξ όσων γνωρίζουμε, ζήτημα που μετ' επιτάσεως τίθεται από τους «θεσμούς». Άλλωστε, και στο mail Βαρουφάκη το θέμα της συνέχισης της ενοποίησης των ασφαλιστικών φορέων ήταν από αυτά που προβάλλονται. Ας δούμε κατ' αρχήν τι έχουμε μέχρι σήμερα.

Με τον Ν. 3655/2008, τον νόμο Πετραλιά –προηγήθηκαν κι άλλες προσπάθειες, όπως εκείνες των Ν. 2676/1999 και 3029/2002–, επιχειρήθηκε η μεγάλη (διοικητικής φύσης) ενοποίηση των φορέων, προκειμένου να περιοριστεί ο αριθμός τους. Πιο συγκεκριμένα, ενοποιήθηκαν όλα τα Ταμεία-ΝΠΔΔ (155 ασφαλιστικοί φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, ασθένειας και πρόνοιας) σε 13 φορείς. Η ενοποίηση, ωστόσο, ήταν, σε μεγάλο βαθμό, διοικητική και δεν συνοδεύτηκε από την καθιέρωση ενιαίων αρχών και ρυθμίσεων για τους ήδη ασφαλισμένους και συνταξιούχους. Μόνο οι νέοι εργαζόμενοι εξομοιώθηκαν με τους ασφαλισμένους του Ταμείου όπου είχαν ενταχθεί (λ.χ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ).

Συγκροτήθηκαν ευρύτερα σχήματα όπου τα ενταχθέντα Ταμεία διατήρησαν, σε αρκετές περιπτώσεις, τις δικές τους καταστατικές ρυθμίσεις. Η ενοποίηση του Ν. 3655/2008 ήταν μια ενοποίηση μεταβατική. Έχοντας περιορισμένα άμεσα αποτελέσματα, απέβλεπε στη μεταγενέστερη ολοκλήρωσή της.

Παράλληλα, από τον Ν. 2084/1992 και μετά προωθήθηκε ένα είδος λειτουργικής (ουσιαστικής) ενοποίησης των Ταμείων (κυρίως στον τομέα των συντάξεων). Αντί να ακυρώνεται κάθε απόπειρα οργανωτικής ενοποίησης του συστήματος στις αντιδράσεις των θυγομένων, κρίθηκε προτιμότερη μια εναρμόνιση της

νομοθεσίας των ασφαλιστικών οργανισμών (των διαφορετικών τους καθεστώτων). Μέσα από μια ενιαιοποίηση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης (συντάξεις γήρατος, αναπηρίας, θανάτου) για τους νέους ασφαλισμένους, δηλαδή για εκείνους που ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά από 1-1-1993 και εφεξής, κατέστη αδιάφορη η ύπαρξη διαφορετικών φορέων, διευκολύνοντας τη μεταγενέστερη οργανωτική τους ενοποίηση. Έκτοτε, παράλληλα με τη διοικητική προχωρά μια ουσιαστική ενοποίηση, όπως για παράδειγμα με το νέο ασφαλιστικό (Ν. 3863/2010).

Εκείνο όμως το οποίο, απ' ό,τι φαίνεται, ζητείται είναι αφενός μεν μια περαιτέρω ενοποίηση των ασφαλιστικών φορέων, ώστε να καταλήξουμε ενδεχομένως σε τρία π.χ. μισθωτών, ελευθέρων επαγγελματιών και αυταπασχολούμενων και αγροτών ή σε ενοποιημένες λειτουργίες π.χ. Ενιαίο Κέντρο Απονομής συντάξεων και παροχών, το οποίο θα καλύπτει όλους τους φορείς κύριας, επικουρικής ασφάλισης αλλά και πρόνοιας, αφετέρου

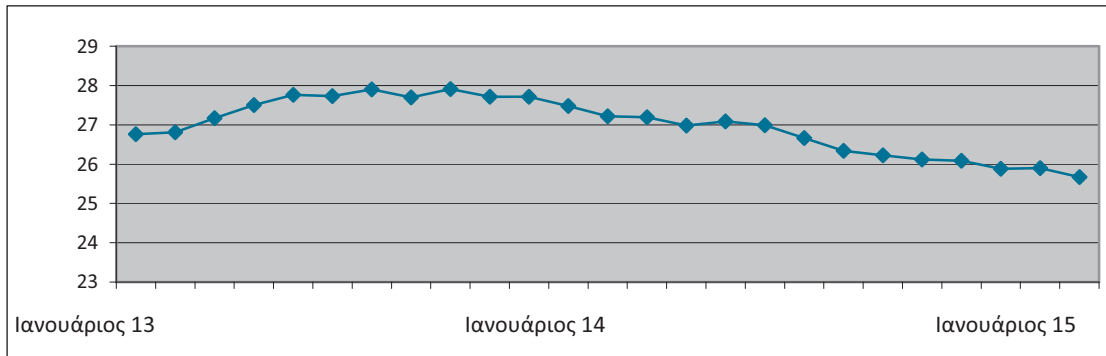
δε μια ενιαιοποίηση τόσο των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης όσο και του τρόπου υπολογισμού των συντάξεων. Βεβαίως, όπως προελέχθη, για πρωτοασφαλισμένους μετά την 1-1-1993 αυτό εν πολλοίς ήδη ισχύει, υπάρχουν όμως ακόμη πάρα πολλοί ασφαλισμένοι, που είναι πρωτοασφαλισμένοι πριν την 1-1-1993, που έχουν τόσο διαφορετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, όσο και διαφοροποιημένο τρόπο υπολογισμού των συντάξεών των. Θεωρούμε ότι οι περαιτέρω ενοποιήσεις των Ταμείων θα συνεχισθούν. Δεν μπορούμε όμως να πούμε με ποιο ακριβώς τρόπο θα προχωρήσουν οι περαιτέρω ενοποιήσεις. Σε κάθε περίπτωση πάντως, θα πρέπει να μη γίνουν με ανατροπές και διαψεύσεις προσδοκιών, ιδίως αυτών που είναι εγγύς στη συνταξιοδότησή τους.

Αναφερθήκαμε σε ορισμένα από τα «ανοικτά» και ιδιαίτερα σημαντικά θέματα της κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία απασχολούν καθημερινά τους πολίτες, τους ασφαλισμένους, τις οικογένειες. Τα θέματα αυτά δεν είναι τα μόνα. Είναι καλό να δοθούν λύσεις και διευκρινίσεις το συντομότερο δυνατό, προκειμένου να αποκατασταθεί ένα κλίμα εμπιστοσύνης προς το ασφαλιστικό σύστημα, που αυτή ιδιαίτερα την εποχή το έχουμε όλοι ανάγκη. ●

Η Ελληνική Οικονομία σε αριθμούς

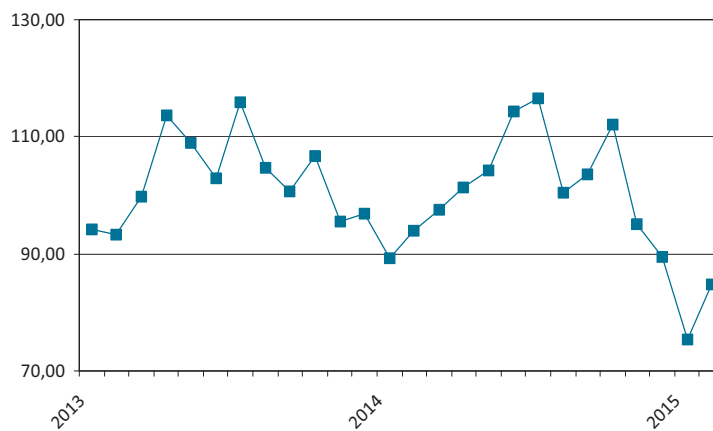
Εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας, κατά μήνα: Ιανουάριος 2013–Ιανουάριος 2015

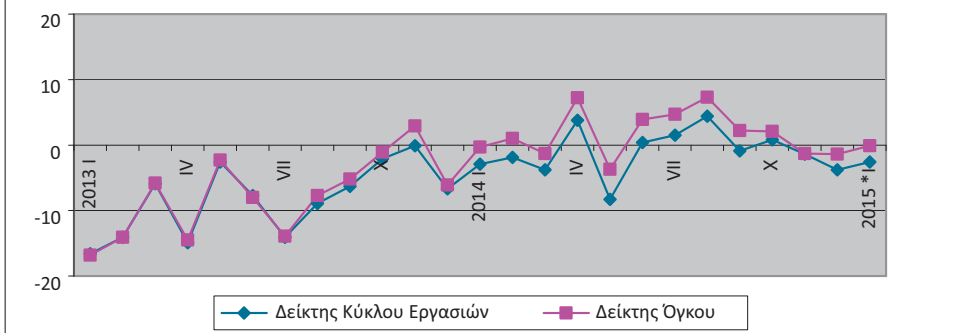
Απασχολούμενοι, άνεργοι, οικονομικά μη ενεργοί και ποσοστό ανεργίας: Ιανουάριος 2010 – 2015

Ιανουάριος						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Απασχολούμενοι	4.488.598	4.218.359	3.844.286	3.541.858	3.497.813	3.534.594
Άνεργοι	559.346	749.702	1.054.113	1.294.325	1.308.056	1.220.828
Οικονομικά μη ενεργοί	3.357.452	3.356.497	3.385.762	3.368.357	3.353.421	3.350.597
Ποσοστό ανεργίας	11,1	15,1	21,5	26,8	27,2	25,7

Εξέλιξη του Γενικού Δείκτη Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία (2010=100,0)

Εξέλιξη Ετήσιων Μεταβολών του Δείκτη Κύκλου Εργασιών και Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (2010=100,0)

Συνέδριο με θέμα
**Ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης
για την Ελληνική Οικονομία**
**A New Growth Model
for the Greek Economy**

Αίθουσα Εκδηλώσεων της Παλαιάς Βουλής
3 Ιουνίου 2015

Το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, σε συνεργασία με το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, διοργανώνει Διεθνές Συνέδριο, με θέμα «**Ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία/ A New Growth Model for the Greek Economy**».

Το ολοήμερο συνέδριο πρόκειται να πραγματοποιηθεί στις **3 Ιουνίου 2015**, στην **Αίθουσα Εκδηλώσεων της Παλαιάς Βουλής**.

Ο στόχος είναι να προσφέρει ένα διεθνές σημείο συνάντησης όπου Έλληνες και ξένοι ερευνητές θα μπορέσουν να μοιραστούν τις ιδέες τους για ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία.

Το συνέδριο εστιάζει στις νέες πολιτικές για την ανάπτυξη και ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας. Ειδικότερα, διαρθρώνεται σε πέντε θεματικές ενότητες:

Θεματικές Ενότητες

Ενότητα 1

- Η Ευρωπαϊκή Πολιτική-Οικονομική Εξέλιξη και η Ελληνική Οικονομία

Ενότητα 2

- Προκλήσεις και Ευκαιρίες στην Ελληνική Οικονομία μετά την κρίση

Ενότητα 3

- Οι μακροπρόθεσμες προοπτικές

Ενότητα 4

- Μακροοικονομική Διαχείριση για την έναρξη της ανάπτυξης

Ενότητα 5

- Τα πολιτικά συστήματα και οι απαιτήσεις ανάπτυξης

Η εκδήλωση θα μεταδίδεται σε απευθείας μετάδοση από την ιστοσελίδα του Επιμελητηρίου, www.oe-e.gr.

Όσον αφορά τις εργασίες, μετά από μια διαδικασία αναθεώρησης από την επιστημονική επιτροπή του συνεδρίου, οι καλύτερες από αυτές θα παρουσιαστούν στο συνέδριο και θα συμπεριληφθούν σε ένα τόμο του εκδοτικού οίκου Springer Publishing.

Προσκεκλημένοι Ομιλητές

- **Zsolt Darvas**, (Senior Fellow, Bruegel)
- **Iftekhar Hasan** (Professor of Finance & Corrigan Chair in International Business & Finance, Fordham University's Schools of Business)
- **John Kose** (Professor of Banking and Finance at New York University Stern School of Business)
- **Paolo Manasse** (Professor of Macroeconomics and International Economic Policy, the University of Bologna)
- Έλληνες Ομιλητές από τον πολιτικό, οικονομικό, τραπεζικό και ακαδημαϊκό χώρο

Επιστημονική Επιτροπή

- **Κωνσταντίνος Κάλλιας** (Πρόεδρος του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας)
- **Διονύσης Χιόνης** (Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών ΔΠΘ)
- **Ναπολέων Μαραβέγιας** (Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή)
- **Παναγιώτης Ε. Πετράκης** (Καθηγητής Τμήματος Οικονομικών Επιστημών ΕΚΠΑ)
- **Ευάγγελος Δριμπέτας** (Επίκ. Καθηγητής του Οικονομικού Τμήματος του Οικονομικού ΔΠΘ)
- **Παναγιώτης Λιαργκόβας** (Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου - Διευθυντής του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή)

Εγγραφή: έως 24 Μαΐου 2015

Δεν υπάρχει κόστος συμμετοχής για την παρακολούθηση του Συνεδρίου

Η Ψυχολογία των Αγορών: Παρεμβάσεις πριν και μετά την πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση

Νικόλαος Δ. Φίλιππας

Το νέο βιβλίο του Καθηγητή Νικόλαου Φίλιππα καταγράφει με τον καλύτερο τρόπο την επίδραση της ψυχολογίας στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου μέσα από συγκεκριμένες παρεμβάσεις και παραδείγματα από την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα. Αρχικά παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο της **Συμπεριφορικής Χρηματοοικονομικής** και στη συνέχεια ακολουθούν οι παρεμβάσεις του συγγραφέα πριν και κατά τη διάρκεια της κρίσης. Μέσα από μια σειρά πρωτότυπων δημοσιεύσεων ο αναγνώστης εξοικειώνεται με σημαντικές έννοιες, όπως ο μαύρος κύκνος, η συμπεριφορά της αγέλης, οι φούσκες, τα χρηματοοικονομικά τραύματα, η αστάθεια στις αγορές, η χρηματοοικονομική μόλυνση, έννοιες οι οποίες έγιναν ιδιαίτερα γνωστές και διαδόθηκαν την περίοδο της κρίσης. Τέλος, έχοντας εντοπίσει έγκαιρα τα προβλήματα και τα λάθη του παρελθόντος μέσα από συγκεκριμένες παρεμβάσεις, ο συγγραφέας σκιαγραφεί το μέλλον της Ελλάδας, της Ευρώπης και του πλανήτη, αξιοποιώντας τα εμπειρικά ευρήματα και τις εκτιμήσεις κορυφαίων επενδυτικών οργανισμών και ερευνητών. «Το βιβλίο αυτό βοηθά στην κατανόηση των βαθύτερων

αιτιών της κρίσης, εντοπίζει τα προβλήματα, αποσαφηνίζει έννοιες και παρέχει μια ενδιαφέρουσα ψυχολογική ερμηνεία για πολλές από τις παρατηρούμενες στην αγορά συμπεριφορές. Είμαι βέβαιος ότι θα φανεί ιδιαίτερα χρήσιμο τόσο σε φοιτητές μεταπτυχιακών προγραμμάτων, όσο και σε ερευνητές και επαγγελματίες των αγορών, καθώς παρουσιάζει με σαφήνεια την περίοδο πριν και μετά την κρίση, όπως αποτυπώνεται μέσα από τις τοποθετήσεις/παρεμβάσεις του Καθηγητή Ν. Φίλιππα, και παρέχει ερεθίσματα για σκέψη και περαιτέρω έρευνα».

Καθηγητής ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ
Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος

Εκδόσεις Πεδίο Α.Ε.

Συντ. Δαβάκη 10 & Μυλοποτάμου, 11526, Αθήνα,

Τηλ.: 210 3390204-5-6 • Fax: 210 3390209

E-mail: info@pediobooks.gr <http://www.pediobooks.gr/>

Σχήμα: 17 X 24 cm | Σελίδες: 400 | Εξώφυλλο: Μαλακό | ISBN: 978-960-546-504-9 | Λιανική Τιμή: 24,90 €

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΠΡΑΞΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Δρ. Ιωάννης Β. Κοσκοσάς

Η μελέτη του βιβλίου Έλεγχος και Τιμωρία στη Διάπραξη Οικονομικού Εγκλήματος δίνει τη δυνατότητα στον αναγνώστη να κατανοήσει τη λογιστική από μια σαφέστερη και καλύτερη προοπτική. Για αυτόν τον λόγο, το βιβλίο περιέ-

χει και πρακτικά βήματα εσωτερικού – εξωτερικού ελέγχου στις επιχειρήσεις, καθώς και υποδείγματα προσφοράς ελέγχου, επιστολής σε τράπεζες κ.λπ.

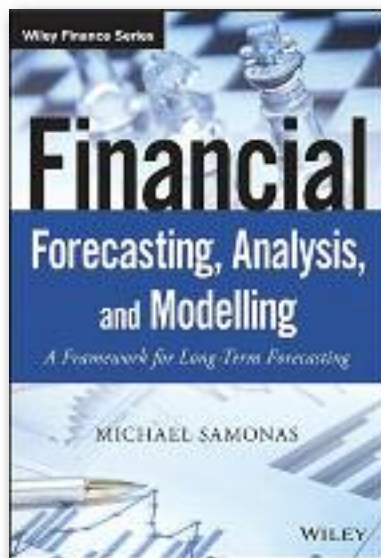
Το φαινόμενο της Δημιουργικής Λογιστικής παρουσιάζει μία εντυπωσιακή αύξηση τα τελευταία χρόνια, καθώς οι εταιρείες στρέφονται στην εφαρμογή της, με σκοπό την ωριοποίηση των οικονομικών τους στοιχείων. Πιο συγκεκριμένα, η Δημιουργική Λογιστική έγκειται στην αλλοίωση της πραγματικής εικόνας των οικονομικών καταστάσεων και στη μεταβολή του πληροφοριακού περιεχομένου των καταστάσεων, παραπλανώντας το επενδυτικό κοινό και γενικότερα τους χρήστες των καταστάσεων αυτών. Αποτέλεσμα αυτού είναι η απώλεια εμπιστοσύνης από πλευράς χρηστών των οικονομικών καταστάσεων και η ανάγκη αποκρυπτογράφησης του ορθού περιεχομένου. Κατά μία άλλη ερμηνεία, η Δημιουργική (ή επινοητική) Λογιστική μπορεί να αποδοθεί ως η εκμετάλλευση των αδυναμιών των λογιστικών κανόνων και νόμων ή ακόμα και η παραβίαση αυτών, με απώτερο σκοπό την παρουσίαση λογιστικών καταστάσεων, όχι όπως αυτές θα έπρεπε κανονικά να είναι, αλλά όπως συμφέρει κάθε φορά την επιχείρηση να εμφανίζονται.

Προτεινόμενη Τιμή: 14,40 €

Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, Αθήνα

Financial Forecasting, Analysis and Modelling: A Framework for Long-Term Forecasting

Μιχάλης Σαμωνάς

Το βιβλίο αποτελείται από δύο μέρη. Στόχος του πρώτου μέρους είναι η ανάπτυξη χρηματοοικονομικών μοντέλων προβλέψεων και η παρακολούθηση συγκεκριμένων δεικτών απόδοσης (π.χ. σε περίπτωση που μια εταιρεία θέλει να αποδείξει ότι είναι οικονομικά βιώσιμη και να εξασφαλίσει χρηματοδότηση από τους δανειστές της ή

πρώτες ύλες από τους προμηθευτές της). Επιπλέον, στο πρώτο μέρος περιγράφονται οι μέθοδοι αποτίμησης της αξίας μιας εταιρείας και παρουσιάζονται οι πιο κρίσιμες παράμετροι που την επηρεάζουν.

Το δεύτερο μέρος του βιβλίου καταπιάνεται με διάφορες τεχνικές ανάλυσης κινδύνου. Με πρακτικά παραδείγματα παρουσιάζει το πώς ενσωματώνονται οι τεχνικές αυτές, στα χρηματοοικονομικά μοντέλα που αναπτύχθηκαν στο πρώτο μέρος.

Αναλυτικότερα, το βιβλίο χτίζει πάνω σε ένα case study μιας υποθετικής, εισηγμένης στο χρηματιστήριο, εταιρείας και παρέχει ένα πλήρες χρηματοοικονομικό μοντέλο, σε excel, με πενταετείς προβλέψεις, αναλύσεις των οικονομικών της μεγεθών και αποτίμηση της εσωτερικής αξίας της μετοχής της. Παρουσιάζει 3 διαθέσιμες τεχνικές διαχείρισης αβεβαιότητας και ποσοτικοποίησης του κινδύνου: ανάλυση ευαισθησίας, ανάλυση σεναρίων (αισιόδοξου, βασικού και απαισιόδοξου) και προσομοίωση Monte Carlo και απαντάει σε ερωτήσεις της μορφής «τι θα συμβεί αν;» ή «Ποια είναι η πιθανότητα η εταιρεία να χρειαστεί επιπλέον χρηματοδότηση;».

Εκδόσεις: The Wiley Finance Series, 2015, 232 σελίδες, τιμή με σκληρό εξώφυλλο 70 ευρώ, e-book 55 ευρώ. Διατίθεται από το Amazon και όλα τα ηλεκτρονικά βιβλιοπωλεία καθώς και το site της WILEY.

Περιφερειακά Τμήματα Ο.Ε.Ε.

1^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΘΡΑΚΗΣ

Διεύθυνση: Μ. Βασιλείου 3,
69100, Κομοτηνή
Τηλέφωνα: 25310 - 23035
Fax: 25310 - 82992
Email: oee1pt@oe-e.gr

2^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Διεύθυνση: Μεραρχίας 14, 62100 - Σέρρες
Τηλέφωνα: 23210 - 67970 / 98127
Fax: 23210 - 52062
Email: oee2pt@oe-e.gr

Γραφείο του Περιφερειακού Τμήματος λειτουργεί και στην
Καβάλα (Βενιζέλου 34, 65403, Καβάλα -
τηλ.: 2510-232966)

3^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Διεύθυνση: Αριστοτέλους 26,
54623, Θεσσαλονίκη
Τηλέφωνα: 2310 - 275727 / 275728
Fax: 2310 - 275728
Email: oee3pt@oe-e.gr

4^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΟΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Διεύθυνση: Μαλακούση 10, 59100, Βέροια
Τηλέφωνα: 23310 - 29111
Fax: 23310 - 72033
Email: oee4pt@oe-e.gr

5^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Διεύθυνση: Κωστή Παλαμά 6, 50100, Κοζάνη
Τηλέφωνα: 24610 - 27783 / 37462
Fax: 24610 37462
Email: oee5pt@oe-e.gr

6^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Διεύθυνση: Ν Ζέρβα 28-30, 45332, Ιωάννινα
Τηλέφωνα: 26510 - 70400
Fax: 26510 - 72194
Email: oee6pt@oe-e.gr / www.oee-epirus.gr

7^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Διεύθυνση: Παπαναστασίου 21,
41222, Λάρισα
Τηλέφωνα: 2410 - 531422
Fax: 2410 - 533123
Email: oee7pt@oe-e.gr

8^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Διεύθυνση: Διάκου και Ανιάνων 2,
35100, Λαμία
Τηλέφωνα: 22310 - 42511
Fax: 22310 - 38882
Email: oee8pt@oe-e.gr

9^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Διεύθυνση: Λ. Χαΐνα 75 & 25ης Μαρτίου, 34100, Χαλκίδα
Τηλέφωνα: 22210 - 60669
Fax: 22210 - 80710 / 80894
Email: oee9pt@oe-e.gr

10^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ & ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Διεύθυνση: Ζαΐμη 21, 26223, Πάτρα
Τηλέφωνα: 2610 - 221645, 241183
Fax: 2610 - 273767
Email: oee10pt@oe-e.gr

11^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Διεύθυνση: Πλ. Κολοκοτρώνη 8,
22100, Τρίπολη
Τηλέφωνα: 2710 - 233582
Fax: 2710 - 225048
Email: oee11pt@oe-e.gr

12^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Διεύθυνση: Γ. Σεφέρη 80, Εμπορικό Κέντρο ΜΗΔΙΑ, 85100,
Ρόδος
Τηλέφωνα: 22410 - 66660 / 22410 - 60193
Fax: 22410 - 60197
Email: oee12pt@oe-e.gr

13^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Διεύθυνση: Ελ. Βενιζέλου 6B,
81100, Μυτιλήνη
Τηλέφωνα: 22510 - 37367
Fax: 22510 - 25634
Email: oee13pt@oe-e.gr

14^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Διεύθυνση: Εθν. Αντίστασης 105,
71306, Ηράκλειο
Τηλέφωνα: 2810 - 223997 / 2810 - 332837 / 2810 301935
Fax: 2810 - 224595
Email: oee14pt@oe-e.gr

15^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Διεύθυνση: Μυλωνογιάννη 15 Α και Κριάρη 2ος όροφος,
73135, Χανιά
Τηλέφωνα: 28210 - 94505 / 28210 - 95001
Fax: 28210 - 76186
Email: oee15pt@oe-e.gr

16^ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Διεύθυνση: Σπύρου Σαμαρά 2,
49100, Κέρκυρα
Τηλέφωνα: 26610 - 41148
Fax: 26610 - 42388
Email: oee16pt@oe-e.gr

Διαφημίστε
τις υπηρεσίες σας
& τα προϊόντα σας

μέσα από
τις σελίδες των
Οικονομικών
Χρονικών

Κάντε τη
σωστή κίνηση

Απευθύνονται
σε **40.000**
οικονομολόγους

που απασχολούνται
στον δημόσιο & ιδιωτικό τομέα

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Τηλ.: 210 5203922

ΤΟ **ΣΩΜΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ**
ΚΑΙ ΤΟ **ΣΩΜΑ ΟΡΚΩΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ** ΕΧΟΥΝ ΙΔΡΥΣΕΙ ΤΟ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

**ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
& ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ, ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ
ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.**

Συνεργασία με την ACCA, I.C.A.E.W, ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

www.soel.gr

ΑΘΗΝΑ: Καποδιστρίου 28, 10682 Τηλ. 210 3891400 Φαξ. 210 3825159 email: info@soel.gr
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Γιαννιτσών 31 & Καριοφύλλη, 54627 Τηλ. 2310 502980 Φαξ: 2310 566387